

Zozi Crizi -le 'wɪ 'nɔnnɔn nɛn Zan -a crɛn -tɛ

Wei nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ, Zozi Crizi nɛn

¹ Fɛ pɛɛnɔn drɛdɪ pou sianan "bɛ, te min nɛn waa laabo wei bɛ e ya. Wei 'bɔ a Bali va, ɛn e ya Bali -a.

² -A pou sianan "bɛ te e ya Bali va.

³ Bali ciɪa "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ. Fɛ -tɔ 'ka 'e drɛdɪ, te -yɛɛ "cɛɛ drɛ dɪ. ⁴ -A va nɛn 'belidɪ 'si. 'Belidɪ zɪɛ, 'tɛ 'san nɛn e 'trɛdanɔn 'man dra 'wein bɛ -nyrɛn. ⁵ 'Tɛ zɪɛ -a -san -sɛn klun va, ɛn klun 'ka -tɔlɛ -a 'lɛ dɪ.

⁶ Bali min -tɔ 'pa 'sia, -a 'tɔ nɛn Zan. ⁷ E -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnun lɛ, 'dɔ -e minnun 'o man, -e 'o yi -tɛra "da. ⁸ Zan 'bɔ "cɛɛ 'tɛ 'san zɪɛ -a -nɔan "dɪ, 'pian e -ta 'nan -e 'e 'tɛ 'san -le 'wɪ vɪ minnun lɛ.

⁹ Min nɛn waa laabo wei bɛ, -yɛɛ ci 'tɛ 'san tɪglɪ 'a, ɛn -yɛɛ 'ta 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'man drɛlɛ 'wein.

¹⁰ Bali ciɪa "va ɛn e fɛ pɛɛnɔn drɛ. 'Pian zɪ e -ta 'trɛda bɛ, minnun 'ka -a 'silɛa min -a dɪ. ¹¹ E -ta 'yee 'trɛda, ɛn -yee minnun 'ka -a 'kunlɛ 'o 'pɛ "fli "a dɪ.

¹² 'Pian min -mienun -a 'kun 'o 'pɛ "fli "a, ɛn o yi -tɛra "da. Minnun zɪɛ yaa -si -nɔn -wlɛ -e 'o drɛ Bali -le 'nɛnnun -a. ¹³ Wa'a drɛlɛ Bali -le 'nɛnnun -a "le zɪ min 'nɛn -yaa 'e 'pɔn -ji bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ. ɛn min "cɛɛ o drɛ Bali -le 'nɛnnun -a dɪ. 'Pian Bali 'bɔ 'bɛ o drɛ 'yee 'nɛnnun -a.

¹⁴ Wei zɪɛ, e drɛ blamin -a, ɛn e -ta -nyɛnlɛa 'kɔ 'va. Kɔ -yee -dan ci 'yɪ, -dan zɪɛ e ya -kaa "tɪ Bali -le 'nɛn 'tɔwli "le vɛ -a. E ya 'e fadɪ "yi "a, ɛn zɪ Bali ci bɛ, yaa kɔɔn 'kɔɛ 'e tɪglɪ da.

15 Yi -tu da nen Zan -yee 'wɪ vɪdɪ 'sia minnun ɛ. 'E wei wluan 'plɛblɛ, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «Min nen an -yee 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn bɛ -nyɾɛn "bɛ. Maan 'vɪ 'nan, e -fɔla "da 'an -sru e -taa. -A -dan "mlian 'an da, kɔɔ e ya 'li 'e 'cɛn.»

16 "Yi "nen -yrɔ "bɛ e -cee "nɔn. Yi -tɔdɔ pɛɛnɔn man te e "yi zɪɛ -a -sɛan "da -cɛɛ. 17 Bali ciɪa Moizi -va, ɛn e -pei -tɔ -cɛɛ. 'Pian Zozi 'bɛ 'ta Bali -le "yi "a, ɛn zɪ Bali cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ 'e tɪglɪ da. 18 Min -tu 'ka tian Bali yɪɛ dɪ. 'Pian Bali -le 'nen -tɔwli "nen e ya Bali -a, ɛn e ya 'e 'cɛn -kaa "tɪ Bali "srɔn "bɛ, zɪ Bali 'bɔ cɪ bɛ -yɛɛ kɔɔn -cɛɛ.

*Zan yee 'nyranman -ci 'vɪ minnun ɛ
(Mt 3.1-12; Mk 1.1-8; Lk 3.1-18)*

19 Yi -tu da, Zuif 'nɔn 'tanɔn nen Zeruzalɛm bɛ, o Bali -pannɔn 'lee Levi kludanɔn -mienun 'pa 'sia Zan -va. Levi kludanɔn 'bɔ bɛ, -wɛɛ nyranman "paa Bali -pan 'kuin. O o 'pa 'sia 'nan 'o laabɔ Zan -lɔ 'nan: «-Tɪ nen 'yia?» 'Wɪ nen Zan -a 'vɪ minnun zɪɛ -wlɛ "bɛ -nyɾɛn 'gɔ. 20 Ya'a 'wɪ 'tɔ yɔɔɛ o man dɪ, yaa 'vɪ -wlɛ -gbaa 'nan: «An 'ka Crizi nen Bali -a 'si "va -e 'e minnun 'si 'wɪ 'ji bɛ -a dɪ.»

21 Tɔɔn ɛn waa laabɔ -yrɔ 'nan: «'Lɔɔ -tɪ nen 'yia "mɛn, Bali 'lewei vɪzan -dan nen waa laabo Eli bɛ, -nyɾɛn 'yia?»

ɛn Zan "e 'nan: «Eli "cɛɛ 'maan dɪ.»

ɛn waa laabɔ -yrɔ "nyian 'nan: «Bali 'lewei vɪzan nen o -yee 'wɪ 'vɪ bɛ, -nyɾɛn 'yia?»

ɛn e 'nan: «-Cɛjɛ.»

22 ɛn waa laabɔ -yrɔ 'nan: «'Lɔɔ, -tɪ nen 'yia -kpɔ? 'I vɪ 'kɔɛ, 'dɔ -e 'kɔ -kɔla 'kɔ 'wɪ 'tɔ yɪ, -e 'kɔ vɪ minnun nen o 'kɔ 'pa 'sia bɛ -wlɛ. -Mɛ "wɪ nen i -kɔlaman -e 'i vɪ 'i 'fli man?»

²³ Tɔɔn en Zan 'e 'nan -wle 'nan: «Mεεn ci min nen Bali 'lewei vɪzan Ezai -a 'vɪ 'li bε -a. Yaa 'vɪ 'nan: <Min -tɔ wei 'bε "we "bui "da, -a san -a ve 'nan: 'Ka Minsan -le -si ta drε!> »

²⁴ Minnun nen o o 'pa 'sia Zan -va bε Farizen 'nɔn a o va. ²⁵ En waa laabɔ -yrɔ nan: «Crizi "cεε 'yia dɪ, en Eli "cεε yia dɪ, en Bali 'lewei vɪzan nen o -yee 'wɪ 'vɪ bε -njεε 'yia dɪ. -Mε "le "wεan nen i min -batize dra "mεn?»

²⁶ Zan 'e 'nan -wle 'nan: «'An 'bɔ, "an "min -batize dra 'yi 'a, 'pian 'ka yei "bε, min -tɔ a -nan, ka'a tɔa dɪ. ²⁷ E -fɔla "da. An 'ka -yee -manwua "tun "da baa "fluzan -a dɪ.»

²⁸ 'Wɪ pεεnɔn zɪε e drε 'fla nen waa laabo Betani bε -a da. 'Fla zɪε e ya 'yi nen waa laabo Zudan bε -a -sru, fε zɪε -a -nan nen Zan minnun -batize drε.

²⁹ -A ta tɔ cεεn, zɪ Zan -a 'yɪ 'nan Zozi a -tanani 'e 'va zia bε, en e 'nan: «"Ka 'yɪɔ, Bali -le 'bla 'a. -A 'bɔ nen Bali -a -nɔn 'nan -e 'e 'trɛdanɔn 'le 'wɪ 'wɪdɪ pεεnɔn "nen wɪ yɪ, -e -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'e 'fui. ³⁰ Min nen, an -yee 'wɪ 'vɪ 'e 'cɛn bε, -nyrɛn "bε. Maan 'vɪ 'nan e -fɔla "da e -taa, -a -dan "mlian 'an da, kɔɔ e ya -nan 'li 'e 'cɛn. ³¹ Tɔ nen an 'wɪ zɪε -a ve bε te ma'an min 'bɔ 'tɔa dɪ, 'pian an minnun -batize drɛdɪ 'sia 'nan -e Izrael 'nɔn 'o min zɪε -a -tɔ.»

³² 'Wɪ nen Zan -a -nan 'yɪ, en yaa 'vɪ minnun lε bε, -nyrɛn 'gɔ: «An Bali lei 'saun 'yɪ 'sinan laji, e sɔɔn "da "le -plablo -zɔ, en e -fɔ "va. ³³ Tɔ nen an 'wɪ zɪε -a ve bε te ma'an min 'bɔ 'tɔa dɪ, 'pian Bali nen e 'nan 'an 'ta min -batize drε 'yi 'a bε, -yεε 'vɪ 'mɛn 'nan: <Min nen 'i Bali lei ye -e 'e -sɔɔn "da -e 'e 'fɔ "va "bε, -yεε Bali lei 'saun -nɔan "min lε.> ³⁴ Maan -nan 'yɪ, en maan 'vɪ 'wein 'nan, min 'labε Bali -pɪ nen.»

Zozi -srunən tɛdɛ

³⁵ -A ta tʊ cɛɛn, te Zan 'lee 'e -srunən "fli 'bɛ cɪ fɛ zɪɛ -a -nan, ³⁶ ɛn zɪ e Zozi 'yɪ te e ya ciɪnan bɛ, ɛn e 'nan: «"Ka 'yɪɔ Bali -le 'bla bɛ, -nyrɛn "bɛ.»

³⁷ -A -srunən "fli "bɛ, o 'wɪ zɪɛ -a 'man, tɔɔn ɛn o sɔɔnla Zozi -sru. ³⁸ Zozi 'e 'man lila, zɪ yaa 'yɪ 'nan Zan -srunən bɛ o sɔɔnla 'e -sru "bɛ, ɛn yaa laabʊ -wɪɔ 'nan: «-Mɛ "nɛn kaa -wɛɛman?»

O 'nan -yrɛ 'nan: «Rabi, 'yie "kɔnnɛn "a nyin zia?» Rabi -ci nɛn 'nan Bali -le 'wɪ "paazan.

³⁹ ɛn Zozi 'e -wɪɛ 'nan: «'Ka 'ta -e 'ka -nan yɪ!»

O sɔɔnla -a -sru, ɛn waa -nyrannan 'yɪ. Yɪ zɪɛ -a da bɛ, o -fʊ -a "srɔn. 'Wɪ pɛɛnɔn zɪɛ e drɛ te yidɛ "ta -pliman "tra.

⁴⁰ Min "fli "nɛn o Zan wei 'man ɛn o sɔɔnla Zozi -sru "bɛ, Simɔn Pɛri "bʊɪ Andre nɛn -a -tʊ -a.

⁴¹ Andre zɪɛ, min tɛdɛ nɛn e -kʊ "va "bɛ, -a 'bɔ "bʊɪ Simɔn nɛn. ɛn e -yrɛ 'nan: «Kʊ min nɛn e cɪ Crizi -a bɛ -a 'yɪ.» Crizi -ci nɛn 'nan min nɛn Bali -a 'si "va.

⁴² ɛn e -kʊ Simɔn -a Zozi lɛ.

Zozi -a -nanjɛɛn tɛin ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «Zan -pɪ Simɔn nɛn 'yia, o -taa 'i laabʊɛ Keva.» Keva 'bɔ nɛn waa ve "nyian Pɛri.

Zozi Filipʊ 'lee Natanaɛl laabʊ 'nan 'o -sɔɔnla 'e -sru

⁴³ Bɛ 'ta tʊ cɛɛn, ɛn Zozi a "vale 'e 'ko Galile 'lɛglɔn 'ji, -a -nan nɛn e 'bɔ Filipʊ man ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'I -sɔɔnla 'an -sru.»

⁴⁴ Filipʊ zɪɛ, Bezaida nɛn Andre 'lee Pɛri fla -a bɛ, -a -nan min nɛn. ⁴⁵ Filipʊ 'bɔ min -tʊ nɛn waa laabo Natanaɛl bɛ -a man, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «Min nɛn -yee 'wɪ cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ Moizi -le -pei 'fluba 'lee Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji bɛ, kʊa 'yɪ. Nazaretɪ min Zozi nɛn Zozɛfʊ -pɪ -a bɛ, -nyrɛn.»

⁴⁶ En Natanael -a laabu -yrɔ 'nan: «Fɛ 'kpa -kɔlaman -e 'e bɔla 'fla nɛn waa laabo Nazaretɪ bɛ -a da?»

-A -nan nɛn Filipu "e -yrɛ 'nan: «'I 'ta -e 'i yɪ 'i 'bɔ 'a.»

⁴⁷ Zi Zozi Natanael 'yɪ 'tanan 'e 'va bɛ, ɛn yaa 'vɪ 'nan: «Cɛɛ Izraɛl min tɪgɪ nɛn 'e 'wɪ tɪgɪ ve bɛ, -nyrɛn "bɛ.»

⁴⁸ En Natanael -a laabu -yrɔ 'nan: «Nyin zia nɛn yian -tɔa?»

Zozi "e -yrɛ 'nan: «Te i ya 'i -nyrandɪ Fijie yiba 'wlu -e Filipu 'e 'i laabu bɛ, te mɛin 'yɪ 'va.»

⁴⁹ -A -nan nɛn Natanael "e 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, Bali -pɪ nɛn 'yia, yie cɪ Izraɛl 'nɔn 'le mingɔnnɛn -a.»

⁵⁰ Zozi -a laabu -yrɔ 'nan: «Maan 'vɪ 'yie 'nan mɛin 'yɪ Fijie yiba 'wlu 'le "wɛan nɛn i yi -tɛra 'an da? I -taa 'wɪ -dandan -nan yɪɛ e -ciala 'wɪ 'labɛ 'bɛ da.»

⁵¹ En Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, ka -taa labli yɪɛ 'e 'lɛ 'sɔdɪ -e 'ka Bali -le 'pasianɔn yɪ, te o -ko laji, ɛn te o "sia laji -e 'o -sɔɔn 'an Blamin -pɪ da.»

2

Zozi -yee 'plɛblɛ 'ci kɔɔn minnun lɛ 'e tɛdɛ

¹ Yi yaaga "bɛ -sru, ɛn lɪ 'pa "fɛdi drɛdɪ 'bɔ 'fla nɛn waa laabo Kanan bɛ -a da, Galile 'lɛglɔn 'ji. Zozi "bɔ "a "fɛdi zɪɛ -a da, ² ɛn o Zozi 'lee 'e -srɔnɔn laabu "nyian "fɛdi 'bɔ da.

³ Zi -wɛn -nyan bɛ, ɛn Zozi "bɔ "e 'nan Zozi lɛ 'nan: «-Wɛn -nyan -wɔ.»

⁴ Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Manmi, -mɛ "le "wɛan nɛn i -tɔa 'wɪ zɪɛ 'bɛ 'ji, 'mɛn tɔ 'ka tian bɔlɛ dɪ.»

⁵ -A -nan nen Zozi "bu "e 'nan minnun nen o ci fenun -plinan be -wle 'nan: «'Wi pɛɛnɔn nen yaa 've 'cɛɛ bɛ, 'ka drela "da.»

⁶ 'Yi 'tɔbɔ nen 'e drɛdɪ -kɔlɛ -a bɛ, -a 'shɛɛdɔ a fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan. 'Yi 'tɔbɔ zɪɛ -a -ji nen Zuif 'nɔn 'o 'cɛɪn 'lee 'o 'pɛ -man "foe yi "sia -e 'o 'fli drɛ 'saun Bali 'lɛ. -A -tɔ -kɔlamana e 'yi "siala "tugu -yaa tɔ.

⁷ En Zozi "e 'nan minnun nen o ci fenun -plinan be -wle 'nan: «'Ka 'pɔnɔn 'labɛ o fa 'yi 'a!» O -pɔnɔn zɪɛ -a 'fa, e -sran "man.

⁸ -A -nan nen Zozi "e 'nan -wle 'nan: «'Ka 'yi 'gɔvɛ -a 'kolu "tiɛnnɔn -e 'ka 'kɔ -a min nen 'e yiɛ -tɔa "fɛdi 'gɔvɛ -a da bɛ -yrɛ!»

En waa kolu o -kɔ -a -yrɛ. ⁹ Min nen 'e yiɛ -tɔa "fɛdi 'bɔ da bɛ, e 'yi zɪɛ -a -nanjɛɛn 'e 'le te e lila 'wɛn -a. Fɛnan nen -wɛn zɪɛ e 'si bɛ ya'a tɔa dɪ. 'Pian fɛ -plinɔn nen o 'yi 'bɔ 'tɔ bɛ, "o -tɔa. E lɪ 'pazan laabu ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: ¹⁰ «Minnun pɛɛnɔn 'gɔvɛ, -wɛn nen e ci 'kpa bɛ, -a 'bɔ nen waa -nɔan "min lɛ 'e 'flin. "Bɛ -sru te -wɛn ci min yiɛ da bɛ, -e -wɛn nen e 'ka 'kpa dɪɛ, 'wɛɛ 'nɔn min lɛ. 'Yie vɛ bɛ, -wɛn nen e ci 'kpa bɛ, yia ta -tɔ -trilii tɔ 'gɔvɛ -a.»

¹¹ 'Lɛbo "fɔ wɪ tɛdɛ nen Zozi -a drɛ bɛ, -nyrɛn zɪɛ. Yaa drɛ Kanan, Galile 'lɛglɔn 'ji. E 'yee -dan ci kɔɔn ɛn -a -srɔnɔn yi -tɛra Zozi 'bɔ da.

¹² "Bɛ -sru, ɛn e sɔɔn "ji 'fla nen waa laabo Kapanamo bɛ -a da, 'o 'vale 'e "bu 'lee 'e "bɔɪnɔn 'lee 'e -srɔnɔn 'a. O -fɔ 'fla zɪɛ -a da tɔ "wɛnnɛn 'a.

*Zozi fenun -tannɔn 'pin Bali -pan 'kuin
(Mt 21.12-13; Mk 11.15-17; Lk 19.45-46)*

¹³ Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdi drɛdɪ 'bɔ 'kogo, ɛn Zozi 'kɔ Zeruzalɛm. ¹⁴ Zɪ e 'bɔla 'nan nun bɛ, ɛn e wla Bali -pan 'kuin. E minnun 'yi te o ya trinun 'lee

'blanun 'lee -plablonun -tannan. En e minnun 'yi 'nyian te o ya "lala ta -fəɔnan. ¹⁵ Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a -nan 'yi bɛ, e baa drɛ sɔnba "a, ɛn e 'blanun 'lee trinun 'lee minnun pɛɛnɔn 'pin Bali -pan 'kuin. E "lala ta -fəɔnɔn 'le "lala fuila "man e -wee 'tablonun -sran ji. ¹⁶ En e 'nan -plablo -tannɔn lɛ 'nan: «'Ka fɛnun 'gʋɛ -a bɔla fɛ 'gʋɛ -a -nan. Te 'ka 'an "tɪ "le 'kɔn drɛ 'flɛ 'tan 'kɔn 'a dɪ!»

¹⁷ En -a -cin -tɔra -a -srunɔn 'ji 'nan 'e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan:

«'Yie 'kɔn yɪdɪ "yi "a 'an 'ji -dan e -ciala "da.»

¹⁸ Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabʋ -yrɔ 'nan: «'Lɛbo "fɔ 'wɪ "kɔ "nɛn yia dra -e 'e -kɔn 'nan Bali 'bɛ 'si -nɔn 'yie 'nan 'i 'wɪ zɪɛ -a drɛ?»

¹⁹ En Zozi -a -sru "fɔ -wlɛ 'nan: «Bali -pan 'kɔn 'gʋɛ, 'ka -wi! E ya yi yaaga -e 'an wluan lou 'e "pa 'ji.»

²⁰ En o 'nan -yrɛ 'nan: «Bali -pan 'kɔn 'labɛ, lɛ -fuba sinjɛn 'wlɛ 'shɛɛdʋ wlu nɛn minnun -a -tɔ, ɛn yie 'nan, yi yaaga 'wlu -e 'i pee -tɔ?»

²¹ 'Pian -te Zozi a 'wɪ zɪɛ -a vɪnan bɛ, -a 'bɔ po nɛn Bali -le 'kɔn 'a bɛ -nyrɛn yaa ve. ²² Zɪ 'e wluan -kanɔn 'va bɛ, -a -ci -tɔ -a -srunɔn 'ji 'nan e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'e 'cɛn. En o yi -tɛra Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ -a da, 'lee 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ "bɛ -a da.

²³ Tʋ nɛn te Zozi a Zeruzalɛm Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdɪ da bɛ, zɪ minnun 'lɛbo "fɔ winun nɛn yaa drɛ bɛ -a -nan 'yi -yrɔ "bɛ, ɛn min "kaga "yi -tɛra Zozi 'bɔ da. ²⁴ 'Pian Zozi 'ka yi -tɛlɛa o da dɪ, kɔɔ e o pɛɛnɔn -tɔa "fo. ²⁵ En Zozi 'ka -a wɛɛman 'nan, min 'e min -tʋ man wɪ vɪ 'yrɛ dɪ. 'Wɪ nɛn min ji bɛ, Zozi -a -tɔa 'e 'bɔ 'a.

3

Nikodem -kv 'wɪ laabvɛ Zozi 'lɔ

¹ Zuif 'nɔn 'tazan -tʊ nɛn waa laabo Nikodem bɛ, e ya Farizen 'nɔn 'va. ² E -ta Zozi 'va 'pei-man, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'san, kʊa -tɔa 'nan i ya min nɛn Bali-a 'pa 'sia-e 'e 'wɪ "paa minnunjɪ bɛ-a. Kɔɔ 'lɛbo "fɔ wɪnunjɪ nɛn yia dra 'gʊɛ min nɛn Bali a 'e 'padɪ "va "bɛ, -a san 'bɛ -kɔlaman -a drɛdɪ -a.»

³ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Maan ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'ka 'kɔlaman -e 'e Bali -le mingɔnnɛn trɛ yi, te wa'a -yalɛ 'e 'trɛ dɪ.»

⁴ -A -nan nɛn yaa laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «Min nɛn e drɛ ceje 'gʊɛ, waa dra 'kɔ -e 'o -ya? E -wlaman "nyian 'e "bʊ pɔn -ji -e 'o -ya 'e 'pee?»

⁵ ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «Maan ve 'yie "nyian 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'kʊ Bali -le mingɔnnɛn trɛ da, te wa'a -yalɛ 'yi 'lee Bali lei -a dɪ.

⁶ Fɛ nɛn min -a -ya bɛ, e ya min -a. 'Pian fɛ nɛn Bali lei -a -ya bɛ, e ya -yee vɛ -a. ⁷ -Te 'an 'bɔ maan 'vɪ 'yie 'nan e ya "le 'wei 'ya "nyian 'e 'trɛ bɛ, te -a 'wɪ 'e 'i 'kan dɪ. ⁸ Waa -kɔɔnman fulɔ man. Fɛnan nɛn fulɔ cɪ "vale 'e 'ko bɛ, -a -nan nɛn e "fɛɛnman e -ko. Waa -cin maan, 'pian -a -nan nɛn e "sia bɛ wa'a tɔa dɪ, ɛn -a -nan nɛn e -ko bɛ wa'a tɔa dɪ. -A -tɔwli "nɛn "nyian min nɛn Bali lei -a -ya 'e 'trɛ bɛ -yee vɛ -a.»

⁹ Nikodem -a laabʊ -yrɔ 'nan: «'Wɪ zɪɛ e dra 'kɔ -e 'bɛ drɛ?»

¹⁰ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ nɛn i 'wɪ "paaman Izrael 'nɔn 'ji bɛ, yi'a 'wɪnunjɪ zɪɛ -a tɔa dʊv?»

¹¹ Maan ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'wɪ nɛn kʊa -tɔa "bɛ -nyrɛn kʊa ve, ɛn 'wɪ nɛn kʊa -nan 'yɪ bɛ, -nyrɛn kʊa ve, ɛn 'kʊɛ 'wɪ zɪɛ ya'a 'ko 'ka 'wulo -ji dɪ. ¹² An 'trɛ 'gʊɛ -a da wɪ 'vɪ 'cɛɛ, ka'a yi -tɛlɛa 'bɛ da dɪ, 'lɔɔ -te an

laji lou "wɪ 'vɪ 'cɛɛ bɛ, e dra 'kɔ -e 'ka yi -tɛra 'bɛ da?
 13 Min -tɔ 'ka tian 'kɔlɛ laji dɪ, -te ya'a 'silɛa Blamin
 -pɪ nɛn e 'si laji bɛ -a dɪɛ. 14 "Le zɪ Moizi a "bui "da
 'li ɛn e -bulalɛ drɛ -mlɛn -a ɛn yaa 'pa yiba "man ɛn
 yaa wluan lou "bɛ, -a -tɔwli "nɛn "nyian waan 'bɔ
 blamin -pɪ wuanla lou. 15 'Dɔ -e min nɛn e yi -tɛra
 Blamin -pɪ 'bɔ da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ 'e
 drɛ -a san -le vɛ -a.

16 -Yɛɛ cɪ 'nan Bali 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'yɪ "yi "bɔv "le
 "wɛan, 'e 'pɪ -tɔwli "nɔn -wee 'wɪ 'ji, 'nan -e min nɛn
 e yi -tɛra -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, -a san -nan 'e vɪlɛ 'e 'nyan
 dɪ, 'pian -e 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, 'e drɛ -a san
 -le vɛ -a. 17 Bali 'ka 'e 'pɪ 'palɛ -sia 'trɛda 'nan -e 'e
 tin -tɛ min da dɪ, yaa 'pa 'sia 'nan -e 'e min 'si 'wɪ
 'ji. 18 Min nɛn e yi -tɛala -a -pɪ zɪɛ -a da bɛ, wa'a -
 yee tin 'baa dɪ, 'pian min nɛn ya'a yi 'tɛala "da "dɪɛ
 -a san -le 'wɪ a 'e tin 'badɪ 'va, kɔɔ ya'a yi -tɛlɛa Bali
 -pɪ -tɔwli "da dɪ -le "wɛan. 19 'Wɪ nɛn -yee "wɛan,
 Bali 'trɛdanɔn 'le tin "baa bɛ, -nyrɛn 'gɔ, 'tɛ 'san -ta
 'trɛda, ɛn minnun 'ka -a yɪlɛ "yi "dɪ, o klun 'yɪ "yi e
 mlin 'tɛ 'san da, o drɛnan wɪ a -wɪdɪ "le "wɛan. 20 -
 Yɛɛ cɪ 'nan min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, ya'a 'tɛ 'san
 ye "yi "dɪ. ɛn -a san 'ka 'taa 'tɛ 'san da dɪ, "tɔgɔ -yee
 'wɪ 'wɪdɪ "ta 'e bɔla. 21 'Pian min nɛn e 'ta 'wɔla 'wɪ
 tɪgɪ da bɛ, e -taa 'tɛ 'san da, 'dɔ -e 'tɛ 'san 'e drɛ wɪ -ci
 -kɔɔn 'nan e 'ta 'wɔla Bali wei da.»

Zan Zozi 'le 'wɪ 'vɪ

22 "Bɛ -sru ɛn Zozi 'lee 'e -srunɔn 'kɔ Zude 'lɛglɔn
 'ji. O -fɔ fɛ zɪɛ -a -nan tɔ "wɛnnɛn 'a, ɛn e minnun -
 batize drɛdɪ 'sia. 23 Tɔ 'bɔ 'lein zɪɛ -a wɪlɔ bɛ, te Zan "e
 minnun -batize dra "nyian 'fla nɛn waa laabo ɛnɔn
 bɛ -a da, kɔɔ 'yi banun a -nan "kaga. 'Fla zɪɛ, e ya 'fla
 nɛn waa laabo Salim bɛ -a "srɔn. Minnun -ko -nan

nun te Zan o -batize dra, ²⁴ Tυ zιε -a man βε, te wa'a tian -a -fɔle -pυ 'kuin dι.

²⁵ Yi -tυ da, εη -sa -tυ -fɔla Zan -srυnɔn 'lee Zuif min -tυ yei. -Sa zιε e ya min drɛdι 'saun Bali 'le da.

²⁶ O -kυ Zan -va, εη waa laabu -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wι "paazan, min nɛn "nɛn ka cι 'ka 'vale -a Zudan 'yi -sru, te i -yee 'wι ve minnun le βε, e ya minnun -batize drɛnan εη minnun pɛɛnɔn a -kɔnan "va 'zia.»

²⁷ -A -nan Zan "e 'nan -wle 'nan: «Min 'ka 'kɔlaman -e 'e fɛ -tυ yi te Bali "cɛɛ -nɔn -yrɛ "dι.

²⁸ Maan 'vι 'ka yiε man 'nan, min nɛn e min "sia 'wι 'ji βε, -a 'bɔ "cɛɛ 'maan dι, 'pian an ya min nɛn Bali -a -trɔa -a 'le βε -a. 'Ka 'bɔ ka ya 'mɛn 'wι 'nan yɔnɔn 'a. ²⁹ Lɔmɔn nɛn e -kɔnnɛn 'pa βε, e ya -tι -le vɛ -a? Min nɛn yaa 'pa βε, -yee vɛ nɛn. Lɔ 'pazan 'bɔ bee -le vɛ "cɛɛ dι, -a bee βε, "bɛ "ya wo min nɛn e -tɔa -a "srɔn, te -a "trɔɛn "a 'e 'tɔdι -a wei le βε -a. Εη -a wei mandι -a ci "nranman. Zi 'an 'ci cι zιε. 'Bɛ nɛn 'gυɛ, 'an 'ci "nranman e -ciala "da "mɛn "fo. ³⁰ E ya "le -a 'bɔ 'tɔ nɛn 'e drɛ -dan -e 'an 'tɔ "e "ta wυ "tra.

³¹ Min nɛn e "sia laji lou "bɛ, e ya fɛ pɛɛnɔn da, 'pian min nɛn e 'si 'trɛda βε, e ya 'trɛda min -a, εη 'trɛda wι nɛn yaa ve. Min nɛn e "sia laji βε, e ya fɛ pɛɛnɔn da. ³² Εη 'wι nɛn yaa -nan 'yi, 'lee 'wι nɛn yaa 'man βε -nyrɛn yaa ve, 'pian min -tυ 'ka yi -tɛlɛa 'wι zιε -a da dι. ³³ Min nɛn e yi -tɛra 'wι nɛn yaa 'vι βε -a da βε, te 'bɛ 'san "e 'nan 'wι 'kpa, Bali 'wι tɪgɪ ve. ³⁴ -Yɛɛ cι 'nan min nɛn Bali -a 'pa 'sia βε, Bali 'bɔ wei nɛn yaa ve, kɔɔ Bali 'ka 'yee lei 'saun 'nɔndι "nɛn 'paɛa dι. ³⁵ -Kaa "tι Bali 'e 'pι ye "yi, εη e fɛ pɛɛnɔn 'pɛba 'wυ -yrɔ. ³⁶ Min nɛn e yi -tɛra -a -pι zιε -a da βε, 'belidι nɛn ya'a 'nyaan dιɛ, e ya -a san -le vɛ -a. 'Pian

min nɛn ya'a-pɪ 'silɛa min -a dɪɛ, -a san 'ka 'belidɪ ye dɪ, te 'bli a 'e 'fɔdɪ Bali -ji -a san man.»

4

Zozi 'lee Samari lɪmɔn -tɔ 'o cin 'yɪ

¹ Zozi -a -tɔ 'nan, Farizen 'nɔn -a 'man 'nan min-nun nɛn 'e -sru te 'e o -batize dra bɛ, o ya "kaga, ɛn o "mlian Zan -srunɔn da. ² Zozi 'bɔ "cɛɛ min -batize dra 'e 'bɔ 'a dɪ, 'pian -a -srunɔn nɛn. ³ Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a -kɔnnɛn 'yɪ bɛ, -a -nan nɛn e 'si Zude 'lɛglɔn 'ji, ɛn e Galile si 'sia. ⁴ -Si zɪɛ e -ciala Samari 'lɛglɔn 'ji.

⁵ Zozi 'bɔla Samari 'fla 'tɔ da. 'Fla zɪɛ waa laabo Sisha e ya fei nɛn Zago -a -nɔn 'li 'e 'pɪ Zozɛfɔ lɛ bɛ -a "srɔn. ⁶ Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn Zago 'le 'yɪ -klu cɪ. Zɪ Zozi "koe "nyian 'ta wɔdɪ -a bɛ, ɛn e -nyran 'yɪ -klu zɪɛ -a "srɔn te yidɛ 'bɔ min -win -ji 'sɛzɛ.

⁷ -A -nan nɛn Samari lɪmɔn -tɔ -ta 'yɪ 'tɔlɛ, ɛn Zozi 'e 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'yɪ 'nɔn 'mɛn -e 'an mlin.» ⁸ Tɔ zɪɛ -a wɪ, te -a -srunɔn 'kɔ -blifɛnun 'lɔlɛ 'fla.

⁹ ɛn Samari lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn 'i 'bɔ nɛn Zuif min -a bɛ, i 'yɪ laabo 'an 'lɔ -e 'i mlin, te Samari lɪ nɛn 'maan?» Zuif 'nɔn 'lee Samari 'nɔn bɛ te o yei 'ka -a ble "fo "dɪ.

¹⁰ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «"Te fɛ nɛn Bali -a -nɔn minnun lɛ bɛ, 'nan yia -tɔa "bɛ, ɛn min nɛn yaa ve 'yɪɛ 'nan 'i 'yɪ 'nɔn 'mɛn 'gɔɛ, yia -tɔa "bɛ, "te 'i 'bɔ 'bɛ 'yɪ laabo -yrɔ, -e 'i mlin, -e 'e 'yɪ nɛn e 'belidɪ -nɔn "min lɛ bɛ -a -nɔn 'yɪɛ.»

¹¹ ɛn lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «Minsan, fɛ -tɔ 'ka 'i 'lɔ -e 'i 'yɪ 'tɔ 'a dɪ, ɛn -klu 'gɔɛ e ya 'e trɔdɪ. Nyin zia nɛn i 'yɪ nɛn e 'belidɪ -nɔn "bɛ, -a "sia? ¹² 'Kɔ tra Zago nɛn e 'yɪ -klu 'gɔɛ -a -nɔn 'kɔɛ bɛ, -a 'bɔ "e ci

yi mlin 'o 'vale 'e 'pinun 'lee 'yee trinun -a. 'I -dan "mlian 'bε da?»

¹³ En Zozi "e -yrε 'nan: «Min nen e 'yi 'gυε -a mlin bε, 'yi dra pee -a -tεa. ¹⁴ 'Pian min nen e 'yi nen maan -nɔan "bε -a mlin bε, 'yi dra pee 'ka "nyian 'li -a tεa dɪ, en 'yi nen maan -nɔan -yrε "bε, e dra "ji 'yi ku -a, en e 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪε -a -nɔan -yrε.»

¹⁵ -A -nan nen lɪ bε e 'nan Zozi lε 'nan: «Minsan, 'yi zɪε 'i "mɛn "nɔn -e 'yi dra pee 'e vɪε 'yaan 'tε dɪ, -e 'an vɪnan 'an 'ta "nyian 'yi 'tɔ 'gυ dɪ.»

¹⁶ En Zozi "e -yrε 'nan: «'I 'kυ 'i -sran laabυ -e 'ka 'ta -a.»

¹⁷ Lɪ zɪε e 'nan -yrε 'nan: «'An -sran "ka "dɪ.»

En Zozi "e -yrε 'nan: «'I 'wɪ tɪglɪ 'vɪ -a vɪdɪ -a 'nan, 'i -sran "ka "dɪ. ¹⁸ -Yεε cɪ 'nan i -kɔnnɛn 'pa tian 'soolu, en min nen i cɪ "wlu "bε, 'i -sran "cεε dɪ, i 'wɪ tɪglɪ 'vɪ.»

¹⁹ Tɔɔn lɪ bε e 'nan Zozi lε 'nan: «Minsan, maan ye "le 'nan Bali 'lewei vɪzan nen 'yia. ²⁰ 'Kυ tranun nen Samari 'nɔn 'a bε, pɔn 'gυε -a da nen o Bali 'bɔ, en 'ka Zuif 'nɔn "ka 'vɪ 'nan Zeruzalem nen 'o 'kυ Bali 'bɔ -kpɔ.»

²¹ En Zozi "e 'nan -yrε 'nan: «'I "trɔɛn "tɔ 'an wei 'gυε -yrε 'kpa. Tυ -tυ -taa "bɔε bε, te ka'a Bali bɔa pɔn 'gυε -a da dɪ, en ka'a 'ko Bali bɔε Zeruzalem dɪ. ²² 'Ka Samari 'nɔn bε, ka Bali bɔa, 'pian ka'a Bali 'bɔ 'tɔa dɪ, 'kυ Zuif 'nɔn bε, "kυ Bali bɔa en "kυ Bali 'bɔ -tɔa. -Yεε cɪ 'nan min nen e 'tredanɔn "sia 'wɪ 'ji bε, Zuif 'nɔn 'va nen e "sia. ²³ 'Pian tυ -tυ -taa "bɔε bε, en -a tυ 'bɔ 'bɔ 'va. Tυ zɪε -a man nen Bali bɔ 'nɔn tɪglɪ -kaa "tɪ Bali bɔa Bali lei 'saun 'le 'pleble 'a, en waa bɔa 'e -si tɪglɪ da. Bali bɔ 'nɔn zɪε o va nen -kaa "tɪ Bali cɪ. ²⁴ Bali a lei -a. -Yee "wεan minnun nen waa bɔa "bε, 'o bɔ -yee lei 'saun 'le 'pleble 'a, en 'o bɔ 'e -si tɪglɪ da.»

25 En li zɪe e 'nan Zozi le 'nan: «Maan-tɔa 'nan min nen e ci Crizi -a be e -taa, -a 'bɔ nen Bali -a 'si "va. Tɔ nen e -ta be, e 'wɪ pɛɛnɔn 'ci ve 'kɔɛ.»

26 En Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ nen an 'wɪ tin "baa 'yɪe 'gɔɛ, mɛɛn ci -a.»

27 E -fɔ 'wɪ zɪe -a vɪnan, nun tɔɔn ɛn -a -srɔnɔn 'bɔla. 'Wɪ o 'kan 'nan 'o 'vale lɪmɔn -a o ya 'wɪ tin 'banan. 'Pian o va min -tɔ 'ka -a laabɔɛ -yrɔ 'nan, -mɛ "wɪ nen e ci -a laabɔnan lɪ 'labɛ -yrɔ "dɪ? En wa'a laabɔɛ "nyian 'nan, -mɛ "wɪ nen e ci -a tin 'banan -yrɛ "dɪ?

28 -A -nan nen li zɪe e 'yee 'yɪ 'tɔvɛ 'tɔɪ, ɛn e -kɔ 'fla -a vɪɛ minnun le 'nan: 29 «'Ka 'ta min -tɔ yɪ. Min zɪe yaan drɛ wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'mɛn. -Te Crizi nen -o?»

30 En minnun pɛɛnɔn 'si 'fla, o -ta fɛnan nen e ci be -a -nan.

31 Tɔ zɪe -a wɪlɔ be, te Zozi -srɔnɔn Zozi man dra -wɪwɪlɔ 'nan 'e fɛ -blɪ.

32 'Pian Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «-Blɪfɛ nen 'an 'le 'gɔɛ, ka'a tɔa dɪ.»

33 En Zozi -srɔnɔn -a laabɔ 'o cin lɔ 'nan: «Min -tɔ -ta -blɪfɛ -a -yrɛ "baalɛ?»

34 Zozi "e -wlɛ 'nan: «'Mɛn -blɪfɛ nen 'nan min nen yaan 'pa 'sia be, 'an 'ci 'sɔ wɪnɔn drɛ, ɛn 'nyranman nen yaa -nɔn 'mɛn be 'an 'pa. 35 'Ka bɔ, "ka 'vɪ 'nan, e -fɔ mlɛn sinjɛn 'vaa -e 'o 'saa 'tɛdɪ 'sia. 'Pian 'an 'bɔ, maan ve 'cɛɛ 'nan, 'ka 'wulo wɪuan lou 'saa tran 'tɛvɛ -a. 36 Min nen e ci 'saa 'tɛnan be, -a san -kopa a 'va, ɛn fɛ 'wlɛ 'bɔ nen yaa -tɛ be, yaa tre 'belidɪ nen ya'a 'nyaan dɪɛ -yee vɛ -a. E drɛ zɪe 'nan -e min nen e 'saa 'fɔ be, 'lee min nen yaa -tɛ be, o 'ci 'e "nran 'e cin va. 37 O -kɔnnɛn "tɔ -fɔa 'nan: «Min -tɔ 'bɛ fɛ 'wlɛ -fɔa 'trɛ 'jɪ -e min pee nen 'e -tɛ.» E ya 'wɪ 'kpa -a. 38 An 'bɔ, an 'ka 'pa 'sia 'nan, 'ka 'kɔ 'saa 'tɛ fei nen ka'a

'nyranman 'palɛ "da "dɪɛ -a da. Min peenun -a da nyranman 'pa 'va, ɛn cɛɛ "ta -a "nɛn "ble.»

³⁹ 'Wɪ nɛn lɪ zɪɛ yaa 'vɪ bɛ, -yee "wɛan Samari 'nɔn "kaga "yi -tɛra Zozi da. Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, Zozi 'e drɛ wɪ pɛɛnɔn 'vɪ 'yrɛ. ⁴⁰ Zɪ Samari 'nɔn 'ta Zozi 'va bɛ, ɛn waa trv 'ba 'nan 'e 'fɔ 'o 'va. -A -nan nɛn Zozi yi 'fili drɛ o va. ⁴¹ 'Wɪ nɛn yaa ve bɛ, -yee "wɛan minnun nɛn o yi -tɛra "da "bɛ, o 'bɔ "nyian "kaga 'kpa.

⁴² ɛn waa 'vɪ 'sɪɛn lɪ zɪɛ -yrɛ 'nan: «Wa'a vɪɛ 'nan 'wɪ nɛn yia 'vɪ bɛ, -a 'saza 'le "wɛan nɛn kv yi -tɛra "da "dɪ. 'Pian 'wɪ nɛn kva 'man "da 'kv 'bɔ 'a bɛ, -yee "wɛan nɛn kv yi -tɛra "da, ɛn kva -tɔ "mɛn 'nan -yɛɛ cɪ 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'sɪzan 'wɪ 'ji -a.»

Mingɔnnɛn wluzan -tv -le 'nɛn 'man 'yaaman ɛn Zozi -a beli

⁴³ Zɪ Zozi yi "fli drɛ o va bɛ, ɛn e Galile -si 'sia "nyian. ⁴⁴ Te Zozi -a 'vɪ 'e 'bɔ 'a 'nan, wa'a Bali 'lewei vɪzan -tv siala -dan 'e 'bɔ fla dɪ. ⁴⁵ 'Pian zɪ e 'bɔla Galile bɛ, Galile 'nɔn -a 'sia 'kpa tɪglɪ. Kɔɔ 'wɪ nɛn yaa drɛ "fɛdi da Zeruzalem bɛ, waa -nan 'yɪ, o -kv -nan nun -le "wɛan.

⁴⁶ E 'bɔla "nyian Kanan Galile 'lɛglɔn 'bɔ 'ji, 'fla nɛn e 'yi lila 'wɛn -a bɛ -a da.

Tv zɪɛ -a man bɛ, mingɔnnɛn wluzan -tv nɛn e -nyɛanla Kapanamo bɛ, te -a -pɪ 'man "yaaman 'kpa tɪglɪ. ⁴⁷ Mingɔnnɛn wluzan zɪɛ, yaa 'man 'nan Zozi 'si Zude, ɛn e 'bɔla Galile. -A -nan nɛn e -kv Zozi 'va, ɛn e toba -fɔ -yrɛ 'nan, 'e -sɔɔn "ji Kapanamo -e 'e 'yee 'nɛn nɛn -a man "yaaman -nan nun bɛ -a 'beli. 'Nɛn zɪɛ -a -kadɪ -fɔla tv.

⁴⁸ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «-Te ka'a tian 'lɛbo "fɔ wɪnɪn 'lee -cɛ -srɔn "wɪnɪn -nan yɪɛ dɪɛ, ka'a yi 'tɛala 'wɪ da 'mlɔnmlɔn dɪ.»

49 Mingɔnnɛn wluzan "e -yrɛ 'nan: «Minsan, 'i yra 'si, 'i -ta -trɛɛ 'vaa -e 'mɛn 'nɛn 'e yie 'lɛ wu.»

50 ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ, 'i -pɪ "belia.» E yi -tɛra 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ bɛ -a da ɛn e -kɔ.

51 "Yɛɛ -kɔn -kɔnan -sia bɛ, ɛn -a 'sunɔn 'ta -a 'lɛ, ɛn o -yrɛ 'nan: «-Cɛ 'si 'yie 'nɛn man.» 52 -A -nan nɛn yaa laabu -wɔb 'nan: «Tɔ "cɛn "man nɛn -cɛ 'si "man?» ɛn o -yrɛ 'nan: «'Sɪ te yidɛ 'sia 'mɔɛnnɛn man "tiennɔn, tɔɔn ɛn -cɛ 'si "man.»

53 ɛn -a -cin -tɔ mingɔnnɛn wluzan ji 'nan, tɔ 'lein zɪɛ -a wlu nɛn Zozi -a 'vɪ 'yrɛ 'nan: «'I 'pɪ "belia.» -A -nan nɛn -a 'bɔ 'lee 'yee "kɔnnɛn 'nɔn pɛɛnɔn yi -tɛra Zozi da.

54 Zɪ Zozi 'si Zude ɛn e -kɔ Galile bɛ, -a -nan nɛn e 'lɛbɔ "fɔ wɪ zɪɛ -a drɛ. -Yee 'lɛbɔ "fɔ wɪ "flizan nɛn yaa dra fɛ 'lein zɪɛ -a -nan.

5

Zozi min -tɔ nɛn e -sran "tra "bɛ -a beli

1 "Bɛ -sru, Zuif 'nɔn 'le "fɛdi -tɔ drɛdɪ 'bɔ Zeruzalɛm, ɛn Zozi 'kɔ -nan nun. 2 Zeruzalɛm 'bɔ man -klɔn bɛ, -a -wlala "nan "tɔ a, waa laabo 'blanun -wlala "nan. -Wlala "nan zɪɛ -a "srɔn "bɛ, 'yi 'tɔ a -nan, waa laabo Ebre wei -ji «Betɛsda». -Duban 'soolu a 'e 'tɔdɪ 'yi zɪɛ -a "srɔn. 3 -Dubannun zɪɛ -a wlu bɛ, -cɛ -tɛnɔn "kaga yra 'o nyinnandi -nan. Yie 'winɔn 'lee minnun nɛn o "tun "bɔ bɛ 'lee minnun nɛn 'o -srandɪ "tra "bɛ, o nɛn. [O ya -a man -pɛnnan 'nan 'yi 'e 'nyɔɔn "ji. 4 -Yɛɛ cɪ 'nan Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, -a -tɔ -sɔɔn "man 'yi zɪɛ -a va, -e 'e nyɔɔn. Min nɛn e sɔɔn "va 'e tɛdɛ te Bali -le 'pasiazan "sia -a nyɔɔnnan bɛ, -te -a san -le -cɛ a 'kɔ oo, e "sia "man.]

5 En min -tu a fe 'bɔ zɪɛ -a -nan, -ce a "man. -A -ce zɪɛ -a -nan ɛ -fuba yaaga 'wɛ ʼsɔra nɛn 'gʋ. 6 Zi Zozi -a 'yi 'e nyinnandi bɛ, ɛn yaa -tɔ 'nan -ce nɛn "man "bɛ -a yi "fli 'bɔ, -a -nan nɛn yaa laabu -yrɔ 'nan: «I ya "vale -ce 'e 'si 'i man?»

7 En min zɪɛ e 'nan Zozi ɛ nan: «Minsan, "mɛɛn -mie "ka -e 'yaan 'fɔ 'yi 'va te 'yi nyɔɔn "ji "di. En -te "mɛɛn vɪnan 'an -pli 'yi 'bɔ man bɛ, -e min -tu 'e 'fɔ "va 'an 'lɔ 'e 'flin.»

8 -A -nan nɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'wluan lou, 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ!» 9 'Nun tɔɔn -ce 'si min zɪɛ -a man, e 'yee nyinnan "dave 'sia, ɛn e 'ta wɔdi 'sia.

Yi zɪɛ -a da bɛ, te Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi nɛn waa laabo Saba bɛ -nyrɛn. 10 En zɪ Zuif 'nɔn 'tanɔn -a 'yi bɛ, ɛn waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «Cɛɛgʋ 'flinla "yi nɛn, -yee "wɛan -a -si 'ka 'e 'nɔndi 'yie -e 'i 'kɔ 'yie nyinnan "dave -a di.»

11 En e 'nan -wɛɛ 'nan: «Min nɛn e -ce 'si 'an man bɛ, e 'nan 'mɛn 'nan: «'I 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ.» »

12 Waa laabu -yrɔ 'nan: «Min "cɛn 'bɛ 'vɪ 'yie 'nan 'i 'yie nyinnan "dave 'sia, 'i 'ta wɔ?»

13 'Pian min nɛn -ce 'si "man "bɛ, ya'a min zɪɛ -a tɔa di. Kɔɔ Zozi 'si fe zɪɛ -a -nan min "kaga 'le "wɛan.

14 "Bɛ -sru, Zozi min zɪɛ -a 'yi Bali -pan 'kuin, ɛn e 'nan -yrɛ 'nan: «'I "trɔɛn "tɔ 'wɪ 'gʋɛ -yrɛ 'kpa! -Cɛ 'si 'i man, te 'i 'wɪ 'wɪdi "drɛ "nyian di, "tɔgɔ 'wɪ nɛn e -ciala 'wɪ zɪɛ 'bɛ da bɛ, 'e bɔ 'i man.»

15 Min zɪɛ e -kɔ, ɛn yaa 'vɪ Zuif 'nɔn ɛ "mɛn 'nan Zozi 'bɛ -ce 'si 'e man. 16 -Yee "wɛan Zuif 'nɔn Zozi -wɛɛdi 'sia 'nan e 'wɪ zɪɛ -a drɛ 'flinla "yi da.

17 'Pian Zozi 'wɪ 'ci 'vɪ -wɫɛ, yaa 'vɪ 'nan: «'An "tɪ 'nyranman "paa tian tʊ 'gʊɛ -a, -yee "wɛan 'an 'bɔ "nyian, "an "ya wo -a 'panan.»

18 'Wɪ zɪɛ -yee "wɛan Zuif 'nɔn a Zozi -wɛɛnan 'kpa tɪgɫɪ 'nan o -tɛa. Wa'a vɪɛ 'nan e -wee 'flinla "yi 'srɔɛn srɛ -yee "wɛan dɪ, 'pian 'nan, e 'nan Bali 'bɛ ci 'e "tɪ "a, te 'e 'fli -kɔɔnnan Bali man.

Zozi 'le 'pleble bɛ Bali 'bɔ 'bɛ -nɔn -yrɛ

19 ɛn Zozi 'e 'fli -le 'wɪ 'vɪ -wɫɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɫɪ 'a 'nan, Bali -pɪ 'ka 'kɔlaman 'wɪ 'tʊ drɛdɪ -a 'e 'bɔ 'wulo -ji wɪ -a dɪ, 'pian 'wɪ nɛn yaa -nan 'yi 'e "tɪ 'lɔ bɛ -nyrɛn yaa dra. 'Wɪ pɛɛnɔn nɛn -a "tɪ -a dra bɛ, -nyrɛn -a -pɪ -a dra "nyian. 20 -Yɛɛ ci 'nan -kaa "tɪ Bali 'e 'pɪ ye "yi, ɛn 'wɪ pɛɛnɔn nɛn Bali -a dra bɛ, yaa -kɔɔnman 'e 'pɪ ɛ. 'Winun nɛn e ci -dandan 'kpa e -ciala 'gʊ da bɛ, yaa -kɔɔnman -yrɛ, 'nan -e 'wɪ 'e 'ka 'kan 'le "wɛan. 21 Zɪ -kaa "tɪ Bali minnun wuanla -kanɔn 'va -e 'e 'belidɪ -nɔn -wɫɛ "bɛ, -a -tʊwɫɪ "nɛn "nyian -a -pɪ -a dra -e min nɛn e 'sɔ "ji "bɛ 'e 'belidɪ -nɔn -a san ɛ. 22 ɛn "nyian bɛ, -kaa "tɪ Bali "cɛɛ min -le 'wɪ tin 'baa dɪ, 'pian e 'wɪ tin 'badɪ pɛɛnɔn -pɛba 'wʊ 'e 'pɪ -lɔ. 23 Yaa drɛ zɪɛ 'nan -e minnun pɛɛnɔn 'o -pɪ 'tɔ bɔ "le zɪ o -a 'bɔ 'tɔ bɔa "bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Min nɛn ya'a -pɪ 'tɔ bɔɛ dɪɛ, te -a "tɪ "nɛn yaa 'pa 'sia bɛ, ya'a 'tɔ bɔɛ dɪ.

24 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɫɪ 'a 'nan, min nɛn yaan wei 'man "yi, ɛn e yi -tɛra Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -a san -le vɛ -a. -A san -le tin 'badɪ 'ka 'kɔan 'mlɔnmlɔn dɪ, 'pian e 'sʊ 'ka -lɔ ɛn e 'belidɪ 'yi. 25 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɫɪ 'a 'nan, tʊ -tʊ -taa "bɔɛ, ɛn e 'bɔ 'va. Tʊ zɪɛ -a man nɛn minnun nɛn o ci minnun -kadɪ -a Bali 'ɛ bɛ, o Bali -pɪ wei maan. ɛn minnun nɛn waa 'man "yi "bɛ o

"belia. ²⁶ -Yεε ci 'nan zi 'pleble a -kaa "ti Bali 'lɔ -e 'e 'belidi -nɔn minnun le be, -a -tuwli "nen yaa -nɔn 'e 'pɪ le 'nan 'e 'belidi -nɔn minnun le. ²⁷ En yaa -si -nɔn -yɾε 'nan 'e minnun -le 'wɪ tin 'ba, e ya blamin -pɪ -a -le "wεan.

²⁸ Te 'wɪ 'gʊε 'e 'ka 'kan dɪ, kɔɔ -a tʊ -a -tanana bɔdɪ -a. Tʊ zɪε -a man nen minnun nen o kaa o ya -yɾε -ji be, o Blamin -pɪ wei maan, ²⁹ en o bɔala 'yɾε -ji. Minnun nen o 'wɪ "yi drε be, o wuanla -e 'o 'belidi yi. En minnun nen o 'wɪ 'wɪdɪ drε be, o wuanla -e tin 'e 'tε o da.

³⁰ Ma'an 'kɔlamana -e 'an 'wɪ 'tʊ drε 'an 'bɔ 'wulo -ji wɪ -a dɪ. 'Wɪ nen 'an "ti -a ve 'mɛn be, -a da nen an min -le 'wɪ tin "baa. Kɔɔ an 'ka 'an 'bɔ 'ci 'sɔ wɪnʊn -wεεnan dɪ, 'pian Bali nen yaan 'pa 'sia be, -a ci 'sɔ wɪnʊn -wεεnan nen an ci.

³¹ -Te 'an 'bɔ mɛn ci 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ 'nan yɪzan -a be, min 'ka 'an wei siala 'wɪ 'kpa -a dɪ. ³² 'Pian 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzan a, en maan -tɔa 'nan 'wɪ nen yaa ve 'an man be 'wɪ 'kpa nen.

³³ 'Ka 'bɔ, 'ka minnun 'pa 'sia Zan -va, en e 'wɪ tɪgɪ 'vɪ 'an man. ³⁴ An 'bɔ 'le vε be, ma'an wεεman 'nan min nen 'e drε 'mɛn 'wɪ 'nan yɪzan -a dɪ, 'pian 'an Zan -le 'wɪ ve cεε 'nan -e 'ka yi -tɛra "da, -e Bali 'e 'ka 'si 'wɪ 'ji. ³⁵ Zan a "le 'nan 'tɛ nen waa -fɔ "nen en e blɪ be -yee 'wɪ 'zʊ. Ka wɪ "man, en 'ka 'ci nran -a -san man tʊ "wɛnnɛn 'a.

³⁶ 'Wɪ nen 'be 'mɛn 'wɪ -kɔɔnman be, 'be -dan "mlɪan 'wɪ nen Zan -a 'vɪ 'an man be -a da. 'Wɪnʊn nen 'an "ti -a -nɔn 'mɛn 'nan 'an drε be, -a 'wɪnʊn 'bɔ nen maan dra 'gʊ. -Yεε -kɔɔnman 'nan 'an "ti 'be 'an 'pa 'sia. ³⁷ An "ti 'bɔ nen yaan 'pa 'sia be, -yεε 'an 'man wɪ 'vɪ 'e 'bɔ 'a. 'Pian ka'a tian 'li -a wei manle 'mlɔnmlɔn dɪ, en ka'a tian 'li -a yɾa yɪle 'mlɔnmlɔn

di. ³⁸ En -a wei -cin 'ka 'fɔla 'ka 'ji di, kɔɔ ka'a yi 'tɛala -a -pɪ nɛn yaa 'pa 'sia bɛ -a da di. ³⁹ Kaa -tɔa 'nan Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdi bɛ, e 'belidi nɛn ya'a 'nyaan diɛ -a -nɔan "min lɛ, -yee "wɛan kaa ta ve tɔ pɛɛnɔn man. 'Fluba 'crɛnnun zɪɛ, -wɛɛ 'an 'man wɪ ve minnun lɛ. ⁴⁰ 'Pian ka 'ka "vale 'ka -taa 'an -sru, -e 'belidi 'kpa 'e drɛ 'cee vɛ -a di.

⁴¹ An 'ka -a -wɛɛnan 'nan minnun 'waan 'tɔ bɔ di, ⁴² 'pian an 'ka -tɔa. Maan -tɔa 'nan Bali yɪdi "yi 'ka 'ka 'ji di. ⁴³ 'An "ti 'bɛ 'an 'pa 'sia, ɛn ka 'ka "vale 'kaan "sia 'cee vɛ -a di. -Te min pee -ta 'e 'bɔ 'tɔ da bɛ, cɛɛ "sia 'cee vɛ -a. ⁴⁴ Kaa -wɛɛman 'nan 'ka bɔɛzan -tɔ 'e 'ka 'tɔ bɔ. Ka'a wɛɛman 'pian 'nan Bali -tɔwli "nɛn 'e 'ka 'tɔ bɔ di. En -te ka ya zɪɛ 'wɪ 'kpa bɛ, e dra 'kɔ -e 'ka yi -tɛra 'an da?

⁴⁵ Te 'ka 'ci "nrɔn 'nan 'an "ti 'va nun bɛ, 'an 'bɔ 'bɛ 'wɪ -tɔa 'ka man di! Min nɛn e 'wɪ -tɔa 'ka man bɛ, Moizi nɛn 'ka 'ci "nrɔn man "da 'nan e -taa 'palɛ 'ka 'va bɛ -nyrɛn. ⁴⁶ -Yɛɛ cɪ 'nan "te ka yi -tɛala Moizi da bɛ, "te ka yi -tɛala 'an da "nyian, kɔɔ 'mɛn 'wɪ nɛn Moizi -a crɛn -tɛ. ⁴⁷ 'Pian 'wɪ nɛn yaa crɛn -tɛ bɛ, ka'a yi 'tɛala "da "di, e dra "mɛn 'kɔ 'lɔɔ -e 'ka yi -tɛra 'wɪ nɛn maan ve bɛ -a da?»

6

Zozi 'blɪfɛ -nɔn min "kaga "lɛ

(Mt 14.13-21; Mk 6.30-44; Lk 9.10-17)

¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'kɔ Galile 'yi nɛn waa laabo 'nyian Tiberia 'yi bɛ -a -sru. ² Min "kaga 'kɔla Zozi -sru, -yee 'lɛbo "fɔ winun nɛn yaa drɛ -cɛ -tɛnɔn 'belidi -a ɛn waa -nan 'yɪ bɛ -yee "wɛan. ³ Zozi pɔn -tɔ tri 'o 'vale 'e -srunɔn 'a, ɛn o -nyran. ⁴ Te Zuif 'nɔn 'lɛ 'si nɔanba -ji "fɛdi drɛdi 'bɔ 'kogo.

⁵ Zi Zozi 'e 'wulo wluan, εn e min "kaga 'yi -tanan 'o 'va zia bε, -a -nan nεn yaa laabu Filipu -lɔ 'nan: «Nyin zia nεn, -kaa -blifε "lɔa, -e -kaa -nɔn min "kaga 'labε -wle?» ⁶ Zi kɔ Zozi 'e drε bε -a -cin a "ji, 'pian e 'tan Filipu man -a ci wɪ mandɪ -le "wεan.

⁷ En Filipu "e -yrε 'nan: «-Te -kaa -blifε 'lɔ -kpi fuba sinjεn bε, ya'a 'bɔa waa "fo "dɪ.»

⁸ En Zozi -sruzan 'pee nεn, waa laabo Andre, Simɔn Pieri "bɔɪ -a bε e 'nan: ⁹ «'Kpɔun 'soolu 'lee pɔ 'fli "a 'nεn 'klɔnmɔn -tɔ -lɔ 'gɔ, 'pian ya'a 'bɔa waa "fo "dɪ?»

¹⁰ En Zozi "e 'nan 'e -srunɔn lε 'nan: «'Ka min pεεnɔn -nyran "tra.» Waa 'vɪ -wle, εn o -nyran lu da, kɔɔ -a -nan lu a fenyian -nyran "dave -a. Minnun zɪε, -klɔnmɔn a o va -kpi 'soolu.

¹¹ Zozi 'kpɔun 'soolu zɪε -a 'si, e Bali muo "fɔ, εn yaa pli o man. E pɔ 'si εn yaa drε "nyian zɪ. Min -tɔ "e blɪ "le zɪ e cɪ "va "bε -yee 'wɪ 'zɔ.

¹² Zi e o 'kan bε, εn Zozi "e 'nan 'e -srunɔn lε 'nan: «'Ka -nyranman "koola! Te 'ka 'blifε 'tɔɪ -e 'e srε dɪ.»

¹³ En -a -srunɔn -a koola. 'Kpɔun 'soolu bε e min "kaga zɪε o 'kan, εn -a -nyranman saannεn -fuda "fli 'fa.

¹⁴ Zi minnun Zozi 'le 'lεbo "fɔ wɪ -dan zɪε, -a -nan 'yi bε, εn o 'nan: «'Wɪ 'kpa! Min 'labε, e ya Bali 'lewei vɪzan nεn o 'nan e -taa "bε -a.»

¹⁵ Zi Zozi -a -kɔnnεn 'yi 'nan, o "ta -daa 'e 'kunlε -e 'wee 'tɔ 'wee mingɔnnεn -a bε, εn e 'li 'e da "nyian pɔn da nun 'e 'saza.

*Zozi 'ta 'wɔ Galile 'yi yiε da
(Mt 14.22-33; Mk 6.45-52)*

¹⁶ Zi funninmlan 'pla bε, εn -a -srunɔn sɔɔn "ji 'yi man. ¹⁷ O -fɔ -klɔ -tɔ -ji, εn o -kɔdɪ 'sia 'fla nεn waa

laabo Kapanamo be -a da. E ya 'yi 'bɔ -sru. Klun -trɔa, te Zozi 'ka tian bɔle o man di, ¹⁸ en fulɔ 'pleble 'tu "fɛndi 'sia, te 'yi 'bɔ 'nyɔnman. ¹⁹ O -klɔ -fɔ o -sru 'bɔ 'kɔɔbli, waa drɛ kilo 'soolu te 'bɛ "cɛɛ di kilo 'shɛɛɔ. "Wɛɛ vɪnan 'o yiɛ -tɔa "bɛ, te o Zozi ye -tanan 'ta wɔdi -a 'yi yiɛ da, en "klan -sɛn o ji. ²⁰ Pian Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «'An 'bɔ nɛn. Te "klan 'e 'ka 'tɛ di!»

²¹ -A -nan nɛn o ya "vale 'nan 'o Zozi -fɔa 'o 'va 'klɔ -ji. 'Nun tɔɔn en o bɔla fɛnan nɛn o ci -kɔnan bɛ -a -nan.

Zozi a -blifɛ nɛn e 'belidi -nɔan "min lɛ bɛ -a

²² Zi tu cɛɛn bɛ, minnun nɛn o -fɔ "yi -sru "bɛ, en -a -cin -trɔa o ji 'nan -klɔ a 'sɪ 'tɔwli, en Zozi 'ka 'fɔle -ji di. Waa -tɔa 'pian 'nan -a -srɔnɔn 'kɔ 'o 'saza. ²³ Tɔɔn en -klɔ -mienun 'si minnun -a Tiberia. O 'bɔla fɛnan nɛn Minsan Bali muo "fɔ 'vaa en o fɛnun bli bɛ, -a -nan "srɔn. ²⁴ Zi wa'a Zozi yɪɛ diɛ, te wa'a "nyian -a -srɔnɔn 'ye diɛ, en minnun pɛɛnɔn 'fɔ -klɔnun zɪɛ -a -ji, en o -kɔ Zozi -wɛɛɛ Kapanamo.

²⁵ O 'bɔ Zozi man 'yi -sru "nun, en waa laabɔ -yrɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, tu "cɛn "man nɛn i -ta 'gɔ?»

²⁶ En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgli 'a 'nan, ka -blifɛ 'yɪ, kaa bli, ka 'kan, -yee "wɛan ka ya 'an -wɛɛnan. Ka 'ka 'an -wɛɛnan 'nan -cɛ -srɔn "wɪnɔn nɛn maan drɛ bɛ, kaa -ci 'man 'le "wɛan di.

²⁷ Te 'ka -wɛɛ 'nan -blifɛ nɛn e srɛman bɛ, -nyrɛn 'ka ye di. 'Pian 'ka -wɛɛ 'nan -blifɛ nɛn e "mɔan en e 'belidi -nɔan "min lɛ bɛ, -nyrɛn 'ka ye. 'An 'bɔ Blamin -pɪ 'bɛ -blifɛ zɪɛ -a -nɔan 'cɛɛ, kɔɔ 'an "tɪ Bali -a 'pleble 'nɔn 'mɛn.»

28 En waa laabv -yrɔ 'nan: «Kva dra 'kɔ, 'winun nen e ci Bali ci 'sɔ 'a bɛ, -e 'kɔ -kɔla -a drɛdɪ -a?»

29 En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Wɪ -tɔwli "nen Bali ci "vale 'ka drɛ bɛ, -nyɛn 'nan, 'ka yi -tɛra min nen Bali 'bɔ -a 'pa 'sia bɛ -a da.»

30 -A -nan nen waa laabv Zozi 'lɔ 'nan: «'Lɛbo "fɔ wɪ "kɔ "nen yia dra -e 'kɔ yi -tɛra 'i da? -Mɛ "wɪ nen i -taa -a drɛlɛ? 31 'Li te 'kɔ tranun a "bui "da bɛ, o fɛ -tɔ nen waa laabo manɛn bɛ, -a bli. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji nan:

«E -blifɛ nen e 'si laji bɛ

-a -nɔn -wlɛ.» »

32 En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, Moizi "cɛɛ -blifɛ tɪglɪ 'si laji ɛn yaa -nɔn 'cɛɛ dɪ. 'Pian 'an "tɪ 'bɛ -blifɛ tɪglɪ 'si laji, ɛn yaa -nɔn 'cɛɛ. 33 -Yɛɛ ci 'nan fɛ nen Bali -a -nɔn -blifɛ -a bɛ, min nen e 'si laji te e 'belidɪ -nɔan 'trɛdanɔn lɛ bɛ -nyɛn.»

34 En minnun -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, -blifɛ zɪɛ 'i -nɔn 'kɔɛ tɔ pɛɛnɔn man.»

35 Zozi "e 'nan "mɛn -wlɛ 'nan: «'An 'bɔ 'bɛ ci -blifɛ nen e 'belidɪ -nɔan "bɛ -a. Min nen e -ta 'an 'va bɛ, dra 'ka -a tɛa "nyian 'mlɔnmlɔn dɪ, ɛn min nen e yi -tɛra 'an da bɛ, 'yi dra 'ka "nyian -a tɛa 'mlɔnmlɔn dɪ.

36 Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va, ɛn kaan 'yɪ 'ka 'bɔa, 'pian ka'a yi 'tɛala 'an da dɪ. 37 Minnun pɛɛnɔn nen 'an "tɪ "o -nɔn 'mɛn bɛ, o -taa 'an 'va, ɛn min "ɛ -ta 'an 'va bɛ, ma'an pian 'mlɔnmlɔn dɪ. 38 Kɔɔ ma'an 'silɛ laji 'nan -e 'an 'bɔ 'fli ci 'sɔ winun drɛ dɪ, 'pian 'nan -e 'an min nen yaan 'pa 'sia bɛ -a ci 'sɔ winun drɛ. 39 Min nen yaan 'pa 'sia bɛ, -a ci 'sɔ winun nen 'nan: Minnun nen e o -nɔn 'mɛn bɛ, te 'an -tɔwli "cɛ 'san 'va "dɪ, 'pian 'nan 'an o wluan -kanɔn 'va yi -fɔla "da "ji. 40 'An "tɪ 'ci 'sɔ winun nen "nyian 'nan, minnun pɛɛnɔn nen

waan 'yɪ-a-pɪ-a ɛn o yi-tɛra "da "bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -wee vɛ -a. 'An 'bɔ 'bɛ o wuanla -kanɔn 'va yi -fɔla "da "ji.»

⁴¹ Zozi -a 'vɪ 'nan 'e ya -blɪfɛ nɛn e 'si laji, ɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ -a, -yee "wɛan minnun wunwun "vidɪ 'sia 'o cin yei. ⁴² Waa ve 'nan: «Min 'labɛ, Zozeɸv -pɪ Zozi bɛ -nyɾɛn. -Kaa "tɪ -tɔa, ɛn kaa "bɔ -tɔa. E drɛ "mɛn 'kɔ, ɛn yaa ve 'nan 'e 'si laji?»

⁴³ ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Ka wunwun "vidɪ 'le 'tɔ. ⁴⁴ Min -tɔ 'ka 'kolaman -e 'e 'ta 'an 'va, te 'an "tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -yɛɛ "cɛɛ 'taa 'mɛn dɪ. ɛn -te e -ta bɛ, maan wuanla -kanɔn 'va yi -fɔla "da "ji. ⁴⁵ E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali 'lewei vɪnɔn 'le 'fluba 'ji 'nan: <Bali 'bɛ 'wɪ "paaman min pɛɛnɔn 'ji.>

Min nɛn e -kaa "tɪ Bali wei 'man, ɛn e wɪ -yee 'wɪ "paadɪ man bɛ, -a san 'bɛ -taa 'an 'va. ⁴⁶ E 'ka 'nan min -tɔ -kaa "tɪ 'yɪ dɪ. An 'bɔ nɛn 'an 'si "va "nun bɛ, mɛɛn -kaa "tɪ Bali 'yɪ. ⁴⁷ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan min nɛn e yi -tɛala 'an da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e ya -a san -le vɛ -a. ⁴⁸ 'An 'bɔ 'bɛ cɪ -blɪfɛ nɛn e 'belidɪ -nɔan "bɛ -a. ⁴⁹ 'Ka tranun fɛ -tɔ nɛn waa laabo Manɛn bɛ -a blɪ "bui "da, ɛn ya'a 'kadɪ si 'le wɔlɛ -wɔ "dɪ. ⁵⁰ 'Pian -blɪfɛ 'gɔɛ, 'bɛ 'si laji, min nɛn yaa blɪ bɛ, ya'a 'kaa "fo "dɪ. ⁵¹ 'An 'bɔ 'bɛ cɪ -blɪfɛ nɛn e 'belidɪ -nɔan "bɛ -a. Min nɛn e -blɪfɛ zɪɛ -a blɪ bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -a san -le vɛ -a. -Blɪfɛ 'bɔ nɛn an -taa -a -nɔnlɛ bɛ, 'an 'bɔ 'kɔlɛ nɛn. Maan -nɔan 'tɾɛdanɔn pɛɛnɔn 'beli vɛ -a.»

⁵² -A -nan nɛn Zuif 'nɔn 'sa -fɔdɪ 'sia 'o cin yei, te waa ve 'nan: «Yaa dra 'kɔ -e 'e 'kɔlɛ 'nɔn min lɛ -blɪfɛ -a?»

⁵³ ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te ka'an 'bɔ Blamin -pɪ 'kɔlɛ 'blɪɛ dɪɛ, ɛn -te

ka'an nyen mlinε dε, te 'belidι 'ka 'ka 'lɔ dι. ⁵⁴ Min nen yaan 'kɔle 'ble, εn yaan nyen -mlian "bε, 'belidι nen ya'a 'nyaan dε, e ya -a san -le vε -a. Maan wuanla -kanɔn 'va yi -fɔla "da "ji. ⁵⁵ -Yεε ci 'nan 'an 'kɔle bε, -blifε tɪglɪ nen, εn 'an nyen bε, mlin vε tɪglɪ nen. ⁵⁶ Min nen yaan 'kɔle 'ble εn yaan nyen -mlian "bε, te 'kɔ 'vale -a san -a kɔ drε min -tɔwli "a, kɔ'a 'sia 'e cin man dι. ⁵⁷ -Kaa "tɪ "nen yaan 'pa 'sia bε 'belidι a -yrɔ, εn -yεε 'belidι -nɔn 'mεn, -a -tɔwli "nen "nyian min nen yaan 'kɔle bli bε, an 'belidι -nɔan -a san lε. ⁵⁸ An 'kɔle bε, -blifε tɪglɪ nen e 'si laji bε -nyren. E 'ka "le 'nan fε nen 'ka tranun -a bli "bui "da bε -yee 'wɪ 'zɔ dι. Waa bli, εn ya'a 'kadɪ si 'lε wɔlε -wɔ "dɪ. Min nen e -blifε 'gɔε -a bli bε, 'belidι nen ya'a 'nyaan dε e ya -a san -le vε -a.»

⁵⁹ 'Wɪ zɪε, -a 'bɔ nen Zozi -a 'vɪ te e ya 'wɪ "paanan minnun ji Zuif 'nɔn 'le cin yɪ 'kuin, 'fla nen waa laabo Kapanamo bε -a da. ⁶⁰ εn zɪ -a -srunɔn 'wunun zɪε -a 'man bε, -a -nan nen o va min "kaga "e 'nan: «'Wɪ nen yaa "paaman 'gɔε, e ya 'pleble, min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e "trɔen "tɔ -yrε "dɪ.»

⁶¹ Te Zozi -a -tɔ 'e 'fli -lɔ 'va 'nan 'wɪ zɪε e wunwun "vidɪ 'pla 'e -srunɔn 'nεan. εn yaa laabɔ -wɔ 'nan: «'Wɪ nen maan 'vɪ 'gɔε e 'ka 'ci baa 'ji? ⁶² 'Lɔɔ -te ka Blamin -pɪ 'yɪ te e "ta wuanla -e 'e 'kɔ fεnan nen e ci 'e tɛdε bε -a -nan bε, e dra 'cεε 'kɔ? ⁶³ Bali lei 'saun 'bε 'belidι -nɔan "min lε. Min 'bɔ 'saza 'ka 'kɔlaman -e 'e 'belidι yɪ dɪ. Wei nen maan 'vɪ 'cεε 'gɔε, min nen e yi -tεra "da "bε, e Bali lei 'saun ye, εn e 'belidι ye. ⁶⁴ 'Pian min -mienun a 'ka yei te wa'a yi 'tεala "da "dɪ.»

-Te Zozi 'wɪ zɪε -a 'vɪ bε, -yεε ci 'nan -a pou sianan "bε, te e minnun nen wa'a yi 'tεala -a wei da dε o

-tɔa, ɛn min nɛn e -taa -a -nɔnlɛ minnun lɛ bɛ yaa -tɔa. ⁶⁵ Tɔɔn ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «-Yee "wɛan nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'ta 'an 'va te 'an "tɪ "cɛɛ -si -nɔn -yrɛ "dɪ.»

⁶⁶ Tɔ zɪɛ -a man nɛn Zozi -srɔnɔn "kaga 'li 'o da, ɛn wa'a "nyian -sɔɔnlɛa -a -sru "dɪ.

⁶⁷ ɛn Zozi -a laabv min -fuda "fli "nɛn o -fv -a -sru "bɛ -wɔɔ 'nan: «Kaa "nun, ka 'ka "vale "ka -koo "nyian dɔv?»

⁶⁸ -A -nan nɛn Simɔn Pieri -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Minsan, -tɪ -va nɛn kv lia 'kv da? 'I wei 'bɛ 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan "min lɛ. ⁶⁹ Kv yi -tɛra "da ɛn kvɔa -tɔ 'nan yɪɛ cɪ min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -a.»

⁷⁰ ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «'An 'bɔ 'bɛ 'ka 'si "va -fuda "fli, 'pian 'ka 'va min -tɔ a Satan -le 'nɛn 'a!»

⁷¹ Min nɛn Zozi cɪ -yee 'wɪ vɪnan bɛ, Simɔn Karioti -pɪ Zudazi nɛn. -A -srɔnɔn 'fuda "fli 'bɔ 'va min -tɔ nɛn, -yɛɛ -taa Zozi 'bɔ 'nɔnlɛ minnun lɛ.

7

Zozi "bɔvɪnun 'ka yi 'tɛala Zozi da dɪ

¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi cɪ Galile 'lɛglɔn 'ji. E 'ka "vale 'e 'ko Zude 'lɛglɔn 'ji dɪ, kɔɔ Zuif 'nɔn 'tanɔn a -a -wɛɛnan 'nan -e 'o -tɛ. ² Zuif 'nɔn 'le "fɛdɪ nɛn waa -ble lɔ 'la -paannun wlu bɛ -a tɔ 'bɔ 'kogo. ³ ɛn Zozi "bɔvɪnun "e Zozi lɛ 'nan: «'I 'si 'gɔ! 'I 'kv Zude 'lɛglɔn 'ji -e 'i -srɔnɔn 'o 'lɛbo "fɔ wɪnun nɛn yia dra bɛ -a -nan yɪ. ⁴ Min nɛn yaa -wɛɛman 'nan min pɛɛnɔn 'o 'e 'tɔ bɛ, ya'a 'yɔɔman dɪ. 'Wɪnun nɛn yia dra 'gɔvɛ, 'i drɛ -e min pɛɛnɔn 'o -nan yɪ.» ⁵ Zozi 'bɔ "bɔvɪnun 'ka "nyian "o yi 'tɛala Zozi da dɪ.

⁶ ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «'Mɛn tɔ 'ka tian bɔlɛ dɪ. 'Pian tɔ pɛɛnɔn a "yi 'cee vɛ "le "a. ⁷ -A -ci "ka -e

'trɛdanɔn 'o 'nan "cee "man dɪ, 'pian o "naan "mɛɛn
 "man, kɔɔ maan -tɛala o yra 'nan o drɛ wɪ a -wɫɪdɪ.
 8 'Ka 'bɔ, 'ka 'kʊ "fɛdɪ da. Ma'an 'koo "fɛdɪ 'labɛ -a da
 dɪ, kɔɔ 'mɛn tʊ 'ka tian bɔlɛ dɪ.» 9 E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ -wɫɛ,
 ɛn e -fʊ Galile.

Zozi 'kʊ "fɛdɪ da Zeruzalɛm

10 Zɪ Zozi "bʊɪnʊn -kʊ "fɛdɪ 'bɔ da bɛ, ɛn Zozi 'bɔ
 'kʊla o -sru "mɛn. 'Pian ya'a 'yee -kʊdɪ -ci -tɛlɛ dɪ.
 11 Zuif 'nɔn 'tanɔn -a -wɛɛdɪ 'sia minnʊn nɛn o -kʊ
 "fɛdɪ zɪɛ -a da bɛ o yei, te waa laabo -wɫɔ 'nan: «-Vɛ
 -mie 'gʊɛ e ya nyin zia?»

12 Minnʊn wʊnwʊn "vɪdɪ 'sia fɛ zɪɛ -a -nan "kaga.
 Min -mienʊn -a ve 'nan: «E ya min tɪglɪ 'a.»

Te -a -mienʊn "o "ve 'nan: «-Cɛjɛ! Min nɛn e min
 see "paaman bɛ -nyrɛn.» 13 'Pian min -tʊ 'ka 'wɪ 'bɔ
 zɪɛ -a vɪlɛ wei 'plɛblɛ 'jɪ dɪ, kɔɔ "klan a o jɪ Zuif 'nɔn
 'tanɔn 'le "wɛan.

14 Zɪ "fɛdɪ drɛdɪ 'bɔ 'e yei "bɛ, Zozi 'kʊ Bali -pan
 'kuin, ɛn e 'wɪ "paadɪ 'sia minnʊn jɪ. 15 -Yee 'wɪ
 "paadɪ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'bɔ 'kan te waa ve 'nan: «Min
 'labɛ ya'a drɛlɛ min -tʊ -sruzan 'a dɪ, e drɛ 'kɔ ɛn e 'wɪ
 nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ -a -tɔa zɪɛ.»

16 ɛn Zozi "e 'nan -wɫɛ 'nan: «'Wɪ nɛn maan
 "paaman minnʊn jɪ 'gʊɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dɪ, 'pian
 e "sia Bali nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a va. 17 Min nɛn e ya
 "vale 'e Bali zɪɛ -a ci 'sɔ wɪnʊn dra bɛ, -yɛɛ 'mɛn 'wɪ
 "paadɪ 'gʊɛ -a -tɔa. -Te Bali va nɛn e "sia ɔɔ, ɛn te
 'an 'bɔ 'va nɛn e "sia ɔɔ, -a san 'bɛ -tɔa. 18 Min nɛn
 'e 'bɔ 'wulo -jɪ wɪ "paaman minnʊn jɪ bɛ, te e ya 'e
 'bɔ 'fli 'tɔ -wɛɛnan. 'Pian min nɛn e ya "vale 'nan
 min nɛn yee 'pa 'sia bɛ minnʊn 'o bɔ bɛ, -a san zɪɛ
 min tɪglɪ nɛn, ya'a 'wɪ 've 'wɫʊ 'a dɪɛ, -nyrɛn. 19 Moizi
 -pei -tɔ wɪnʊn paa 'ka 'jɪ, 'pian 'ka pɛɛnɔn ka'a 'ta

wola "da "di. En ka ya "vale 'kaan -tea "nyian, -me "le "wean?»

²⁰ Minnun "kaga "be waa 'vi -yre 'nan: «Fe -wliɔ "tu a 'i -sru. -Tɛ ci -a -weenan 'nan 'yei -tea?»

²¹ Zozi "e 'nan -wle 'nan: «An 'lebo "fo wɔ -tuwli dre 'gɔɛ, -a 'wɔ 'nan 'ka pɛɛnɔn man. ²² Moizi -a 'vi 'cɛɛ 'nan, 'ka 'nen 'fo -klɔnmɔn -va 'e -ya yi 'sɔra da. En -te yi 'sɔrazan zɛɛ e -tria 'flinla "yi da be, kaa dra -kpɔ. -Pɛ -tu da zia be, Moizi "cɛɛ -pei -trɔa di, 'pian -a tranun -a dra 'e 'cɛn. ²³ 'Flinla "yi da be ka 'nen -foa "klɔnmɔn -va, -e 'ka vɛle 'ka Moizi -le -pei 'srɔɛn sre di -le "wean. -Te 'be a zɛɛ, -me "le "wean 'bli 'fo 'ka 'ji 'an man 'nan, "an "blamin -munmuan beli 'flinla "yi da? ²⁴ Ka min -le 'wɔ ve "ta lou. 'Cɛɛ 'le 'tɔ, 'ka 'wɔ 'fa 'si 'vaa -e 'ka min -le 'wɔ 'cɛn!»

Min nen Bali -a 'si "va "be -nyren Zozi 'a

²⁵ -A -nan nen Zeruzalem 'nɔn -mienun "o 'nan: «"Ka 'yio, min nen o ci -a -weenan 'nan 'o -tea "be -nyren 'gɔ. ²⁶ En -yɛɛ 'wɔ tin "baa minnun yei te wa'a 'wɔ tu ve -yre "be di. Maan ye "le -kaa 'tanɔn -a -tɔ 'nan -yɛɛ ci min nen Bali -a 'si "va "be -a. ²⁷ 'Pian min 'labɛ -cɛɛ 'sinan -tɔa. Min nen Bali -a 'si "va "be -te 'be 'ta be, min -tu 'ka 'be 'sinan 'tɔa di.»

²⁸ Tu zɛɛ -a wlu be, te Zozi a 'wɔ "paanan minnun ji Bali -pan 'kuin, en yaa 'vi wei 'pleble 'ji 'nan: «Kaa "nrɔnman 'ka 'ji 'nan, kaan -tɔa, en -a -nan nen an 'si be kaa -tɔa. 'Pian ma'an 'talɛ 'an 'bɔ 'fli -ji di. Min nen yaan 'pa 'sia be e ya tɔglɛ, en ka'a min zɛɛ -a tɔa di. ²⁹ 'Mɛn ve be "an -tɔa, kɔɔ -a va nen an 'si, en -yɛɛ 'an 'pa 'sia.»

³⁰ -A -nan nen Zeruzalem 'nɔn zɛɛ o ya "vale 'o Zozi "kuan. 'Pian min -tu 'ka -kɔlale -a 'kundi -a di,

kɔɔ -yee tʊ 'ka tian bɔɛ dɪ. ³¹ Min -mienun 'o 'yi -tɛra Zozi 'bɔ da. Minnun zɪɛ o ya "kaga ɛn 'o laabu 'nan: «Min nɛn Bali -a 'si 'va "bɛ, yi nɛn e -ta bɛ, e -cɛ -srɔn "wɪ "kaga "dra e "mlian min 'labɛ -a da?»

³² Wunwun "nɛn minnun cɪ -a vɪnan Zozi man bɛ, Farizɛn 'nɔn -a 'man. -A -nan nɛn 'o 'vale Bali -pannɔn 'tanɔn 'a o minnun 'pa 'sia 'nan 'o 'kun.

³³ ɛn Zozi 'e 'nan -wɛɛ 'nan: «An "flian tian 'ka yei tʊ "wɛnnɛn 'a, "bɛ -sru -e 'an li 'an da min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a va. ³⁴ Ka -taa 'an -wɛɛɛ, 'pian ka'a 'kɔlaman 'an yɪdɪ -a dɪ. ɛn fɛnan nɛn an -kɔan "bɛ, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'kʊ -nan dɪ.»

³⁵ ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabu 'o cin lɔ 'nan: «Nyin zia nɛn e -taa "kʊɛ -e -kaa vɪɛ -kaa yɪ dɪ? E -ko Zuif 'nɔn nɛn 'o fuiladɪ "man 'trɛda bɛ o va, -e 'e 'wɪ "paa minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o ji? ³⁶ 'Wɪ nɛn yaa 'vɪ 'labɛ -a -ci nɛn 'nɔn? Kɔɔ yaa 'vɪ 'nan: «Ka -taa 'an -wɛɛɛ, 'pian ka'a 'kɔlaman 'an yɪdɪ -a dɪ.» ɛn: «Fɛnan nɛn an -kɔan "bɛ, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'kʊ -nan dɪ.» »

³⁷ "Fɛdi yi -nyranman da nɛn, -yɛɛ cɪ yi -dan 'bɔ 'a. Yi zɪɛ -a da nɛn Zozi a minnun yei 'e 'tɔdɪ, ɛn yaa 'vɪ wei 'plɛblɛ 'ji 'nan: «Min nɛn 'yi dra -a -tɛa "bɛ, -a san 'e 'ta 'an 'va -e 'e 'yi 'mlin. ³⁸ Min nɛn e yi -tɛra 'an da bɛ, -a san -kɔan "le 'yi ku nɛn e 'belidɪ -nɔan "min lɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. Zi e cɪ 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji zɪɛ.» ³⁹ Lei 'saun nɛn minnun nɛn o yi -tɛra Zozi da o -taa -a yɪɛ bɛ, -yee 'wɪ nɛn Zozi 'bɔ cɪ -a vɪnan. Tʊ zɪɛ -a man bɛ, te Bali lei 'saun 'ka tian 'talɛ dɪ, kɔɔ Zozi 'ka tian 'kʊɛ 'e "tɪ "le mingɔnnɛn trɛ nɛn e "bia bɛ -a da dɪ.

⁴⁰ Zi min "kaga 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn o -mienun -a 'vɪ 'nan: «Min 'labɛ, 'wɪ 'kpa e ya Bali 'lewei vɪzan nɛn o 'nan e -taa "bɛ -a.»

41 Min plɔɛnnun "o 'vɪ 'nan: «Min 'labɛ, min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -nyrɛn.» En min peenun "o 'vɪ 'nan: «Min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ ya'a 'kɔlaman -e 'e 'si Galile dɪ. 42 Kɔɔ e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan, min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ, e -kɔan David kluda min -a, ɛn e "sia Betelem, David -ya trɛ -da.»

43 Zozi 'le "wɛan, -sa -fɔla minnun "kaga zɪɛ o yei.

44 ɛn o va min -mienun a "vale 'o "kuan, 'pian min -tɔ 'ka -kɔlale -a 'kundɪ -a dɪ.

Zuif'nɔn 'tanɔn 'ka yi -tɛlɛa Zozi da dɪ

45 -A -nan nɛn minnun nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizɛn 'nɔn o 'pa 'sia bɛ o 'li 'o da o 'va. En Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizɛn 'nɔn -a laabɔ -wɔɔ 'nan: «-Mɛ "le "wɛan nɛn ka'a 'kunlɛ -e 'ka 'ta -a dɪ?»

46 ɛn 'pa 'sianɔn "o -wɛlɛ 'nan: «'Wɪ nɛn yaa ve bɛ, min -tɔ 'ka tian 'li -a vɪlɛ 'mlɔnmlɔn dɪ.»

47 ɛn Farizɛn 'nɔn "o 'nan: «'Ka 'bɔ "nyian, maan ye "le -yee 'wɪ 'ka 'sia 'nan. 48 -Kaa Farizɛn 'nɔn -ka'a tɔlɛ -a -sru "dɪ, ɛn -kaa tazan -tɔ 'ka 'tɔlɛ -a -sru "dɪ. 49 'Pian minnun nɛn wa'a Moizi -le -pei -tɔ wɪ tɔa dɪ, ɛn Bali wei a 'e 'pladɪ o man bɛ, o 'saza 'bɛ -tɔa -a -sru.»

50 Nikodɛm nɛn e -kɔ Zozi 'man yɪlɛ 'e tɛdɛ bɛ, e ya Farizɛn 'nɔn 'bɔ 'va. ɛn yaa 'vɪ Farizɛn 'nɔn zɪɛ -wɛlɛ 'nan: 51 «-Cee -pei "e 'nan, -te wa'a tian min -le tin 'balɛ dɪɛ, wa'a 'wɪ 'tɔa -a san man dɪ. 'Pian -te min 'wɪ drɛ bɛ, waa wei maan 'vaa, ɛn o 'wɪ -tɔa "man.»

52 ɛn Farizɛn 'nɔn -a laabɔ -yrɔ 'nan: «Galile min nɛn "nyian "yie "a? 'I -nanjɛn Bali -le 'fluba 'ji 'kpa tɪghɪ -e 'i -tɔ 'nan Bali 'lewei vɪzan 'ka 'li 'sia Galile dɪ.»

-Kɔnnɛn -wɛɛzan 'tɔ -le 'wɪ

53 ['Bɛ -sru ɛn o pɛɛnɔn 'kɔ 'wee "kɔnnɛn.

8

1-A -nan nɛn Zozi 'kɔ Olivie pɔn da. 2-A ta tɔ cɛɛn, bodrun puunɔn ɛn Zozi 'li 'e da Bali -pan 'kuin. Tɔɔn min "kaga "kɔ "va. Zozi-nyran, ɛn e 'wɪ "paadı 'sia o ji. 3 -A -nan nɛn 'fluba 'ci vɪnɔn 'lee Farizen 'nɔn 'ta lɪmɔn -tɔ -a, ɛn waa -tɔ minnun yei. Lɪ zɪɛ o 'bɔ "man, te e ya nyinnan -kɔnnɛn -sru. 4 ɛn o 'nan Zozi lɛ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, lɪ 'gʊɛ, kɔ 'bɔ "man te e ya nyinnan -kɔnnɛn -sru. 5 Moizi -a cɛɛn -tɛ -pei 'fluba 'ji 'nan lɪmɔn nɛn e 'wɪ zɪɛ -a drɛ bɛ, 'o -tɛ -kɔlɛ -a. Bii "nun "i 'vɪ 'nɔn?» 6 O 'wɪ zɪɛ -a laabɔ 'nan -e 'o wei 'kun, -e 'o -kɔla 'wɪ 'tɔdɪ -a "man.

'Pian Zozi 'kunnan, ɛn e fɛ -tɔ cɛɛn -tɛdɪ 'sia 'e 'pɛ 'wɪɛ 'a 'trɛ da, 7 te Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'wɪ laabo Zozi 'lɔ. O ya 'wɪ laabɔnan Zozi 'lɔ "bɔɔ "le "wɛan, 'e 'wulo wluan, ɛn e 'nan -wɪɛ 'nan: «Min nɛn 'ka yei, te ya'a tian 'wɪ 'wɪdɪ "drɛɛ dɪɛ, -a san 'e -kɔlɛ tɛdɛ tuv -yrɛ.» 8 E 'kunnan "nyian 'e "pa 'ji, ɛn yaa cɛɛn -tɛdɪ 'sia "nyian 'trɛ da.

9 Zɪ Farizen 'nɔn 'lee 'fluba 'ci vɪnɔn 'bɔ 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, ɛn o pɛɛnɔn 'kɔ -tɔdɔ. Min cɛɛnɔn 'bɛ 'kɔdɪ 'sia 'e 'flin.

-A -nan nɛn lɪ bɛ e -fɔ 'e 'tɔdɪ Zozi 'lɛ 'e -tɔwɪ minnun yei. 10 Zozi 'e 'wulo wluan, ɛn yaa laabɔ -yrɔ 'nan: «Minnun nɛn o 'wɪ 'tɔ 'i man bɛ, o ya nyin zia? Min -tɔ 'ka "nyian -nan -e 'e 'wɪ 'tɔ 'i man dɔɔ?»

11 ɛn lɪ zɪɛ e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'san, min -tɔ 'ka "nyian -nan dɪ.»

Zozi 'e -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ "nyian, ma'an 'wɪ tɔa 'i man dɪ. 'I 'kɔ! Te 'i 'wɪ 'wɪdɪ "drɛ "nyian dɪ!»]

Zozi 'bɛ cɪ 'tɛ 'san nɛn e 'trɛdanɔn man dra 'wein bɛ -a

12 Tu pee -a be, en Zozi 'wɪ tin 'badɪ 'sia "nyian minnun le. Yaa 'vɪ -wɛ 'nan: «'An 'bɔ 'bɛ cɪ 'tɛ 'san nɛn e 'trɛdanɔn 'man dra 'wein be -a. Min nɛn e sɔɔnla 'an -sru "bɛ, te ya'a "nyian 'ta wo klun va dɪ, en 'tɛ 'san nɛn e 'belidɪ -nɔan "min le be e ya -a san -le vɛ -a.»

13 En Farizen 'nɔn -a 'vɪ Zozi le 'nan: «'Wɪ nɛn yia ve be, e 'ka 'wɪ 'kpa 'a dɪ, kɔɔ yie cɪ -a vɪnan 'i 'fli man.»

14 Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «-Te 'an 'bɔ mɛɛn cɪ 'an 'bɔ 'fli -le 'wɪ vɪnan oo, 'wɪ nɛn maan ve 'gʊɛ, 'wɪ 'kpa nɛn. Kɔɔ fɛnan nɛn an 'si be, maan -tɔa. En fɛnan nɛn an cɪ -kɔnan be, maan -tɔa. 'Pian 'cee vɛ be, fɛnan nɛn an "sia be, ka'a -nan tɔa dɪ, en fɛnan nɛn an cɪ -kɔnan be, ka'a -nan tɔa dɪ. 15 "Ka "tin -tɛa "min da blamin -wulo -ji wɪ yra man. 'An 'bɔ 'le vɛ be, ma'an tin tɛa min da dɪ. 16 'Pian -te an tin -tɛ min da be, e ya 'e 'nɔan da. Kɔɔ an 'ka 'an -tɔwli "dɪ, 'kʊ 'vale 'an "tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia be -a kʊɛ cɪ. 17 E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'cee -pei 'fluba 'ji 'nan: «-Te min "fli "wei a -tɔwli 'wɪ 'tʊ da be, te 'wɪ zɪɛ e ya 'wɪ 'kpa -a.» 18 'An 'bɔ 'an 'fli -le 'wɪ ve, en 'an "tɪ "nɛn yaan 'pa 'sia be, e 'mɛn 'wɪ ve.»

19 En waa laabʊ -yrɔ 'nan: «'I "tɪ 'bɔ a nyin zia?»

Zozi 'e -wɛ 'nan: «Ka'an tɔa dɪ, en ka'an "tɪ tɔa dɪ. "Te kaan -tɔa "be, "te kaan "tɪ -tɔa "nyian.»

20 Zozi a 'wɪ zɪɛ -a "paanan minnun ji, te e ya Bali -pan 'kuin, fɛnan nɛn minnun "lala -sɛan -gbogbo -ji Bali -le vɛ -a be -a -nan. En min -tʊ 'ka -a 'kunle dɪ, kɔɔ -yee tʊ 'ka tian bɔle dɪ.

Zozi 'e "tɪ "srɔn "kʊdɪ -nan wɪ 'vɪ

21 Zozi -a 'vɪ "nyian -wɛ 'nan: «An "ta -ko. Ka -taa 'an -wɛɛɛ, 'pian ka'an 'ye dɪ. En 'cee 'wɪ 'wɪdɪ

"fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka. Fɛnan nɛn an "ta -ko 'gʊɛ, ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'kʊ -nan dɪ.»

²² ɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn -a laabu 'o 'fli -lɔ 'nan: «E "ta -ko 'e 'fli -tɛɛ -baalɛ, kɔɔ yaa 'vɪ 'nan, fɛnan nɛn 'e "ta -ko bɛ, -ka'a 'kɔlaman -e -kaa kʊ -nan dɪ.»

²³ ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «'Trɛ 'gʊɛ -a da 'nɔn nɛn "cee "a. "Ka 'si wo 'trɛda 'gʊ, 'pian "an 'si wo laji lou. Ma'an 'sia 'trɛda 'gʊ dɪ. ²⁴ -Yee "wɛan maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka. Kɔɔ min nɛn an cɪ -a bɛ, -te ka'a yi 'tɛala "da 'nan an ya min zɪɛ -a dɪɛ, 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "fo 'ka 'lɔ -e 'ka 'ka.»

²⁵ ɛn waa laabu Zozi 'lɔ 'nan: «-Tɪ nɛn 'yia?»

Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Min nɛn an cɪ -a bɛ, maan ve 'cɛɛ, te maan ve. ²⁶ "Wɪ "kaga "a -e 'an vɪ 'ka man -e tin 'e 'tɛ 'ka da. 'Pian 'wɪ nɛn maan 'man min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a da bɛ, -nyrɛn maan ve 'trɛdanɔn ɛ. Min zɪɛ ya'a 'wɪ 've 'wɪlu 'a dɪ.»

²⁷ Wa'a -ci manɛ "le 'nan -a "tɪ "le 'wɪ nɛn e cɪ -a vɪnan dɪ. ²⁸ ɛn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Tʊ nɛn ka Blamin -pɪ "paa yiba "man lou "bɛ, -a tʊ zɪɛ -a man nɛn kaa -tɔa 'nan min nɛn an cɪ -a bɛ -nyrɛn 'maan. ɛn kaa -tɔa 'nan ma'an 'wɪ 'dra 'an 'bɔ 'fli -ji dɪ, 'pian 'wɪ nɛn maan 'man 'an "tɪ "da bɛ -nyrɛn maan ve.

²⁹ Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, 'kʊ 'vale -a kʊɛ cɪ. Ya'an 'tʊɪɛ 'an -tʊwɪ "dɪ, kɔɔ -a cɪ 'sɔ wɪnʊn nɛn maan dra tʊ pɛɛnɔn man.» ³⁰ Zɪ Zozi 'wɪnʊn zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn min "kaga yi -tɛra Zozi 'bɔ da.

Min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "le nɔan -a

³¹ -A -nan nɛn Zuif 'nɔn nɛn o yi -tɛra Zozi 'bɔ da bɛ, Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «-Te 'ka 'ta 'wɔla 'an wei da 'kpa bɛ, te ka ya 'an -srɛnɔn 'a. ³² Ka -taa 'wɪ tɪgɪ 'tɔɛ, -e 'wɪ tɪgɪ 'e 'ka drɛ minnʊn nɛn o 'ka nɔan -a dɪɛ waa.»

³³ En Zuif 'nɔn 'bɔ -a 'vɪ -yre 'nan: «Kv ya Abraam kluda 'nɔn 'a, en kv'a tian 'li drɛɛ min -tɔ -le nɔn -a dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn yia ve 'nan: «Kv dra minnun nɛn o 'ka nɔn -a dɪɛ waa?» »

³⁴ En Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min oo min nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "dra bɛ, te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "le nɔn -a. ³⁵ Nɔn 'ka 'fo "kɔnnɛn 'li 'trilii dɪ, 'pian 'nɛn nɛn e cɪ 'yee vɛ -nan bɛ, -yɛɛ fo "kɔnnɛn 'li 'trilii. ³⁶ -Te 'an 'bɔ Bali -pɪ an 'ka 'si nɔnba -ji bɛ, ka'a 'kɔn "nyian fɛ -tɔ -lɔ nɔn -a dɪ.

³⁷ Maan -tɔa 'nan ka ya Abraam kluda 'nɔn 'a, 'pian ka ya -a -wɛɛnan 'nan 'kaan -tɛa, kɔɔ ka 'ka "vale 'ka 'ta wɔla 'mɛn 'wɪ "paadɪ da dɪ. ³⁸ 'Wɪ nɛn maan -nan 'yɪ 'an "tɪ 'lɔ bɛ, -nyɛn maan ve, en 'cee vɛ bɛ, 'wɪ nɛn kaa 'man 'ka "tɪ "da bɛ, -nyɛn kaa dra.»

³⁹ En o 'nan Zozi lɛ 'nan: «Abraam 'bɛ cɪ 'kv "tɪ "a.»
En Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «"Te Abraam -le 'nɛnnun nɛn 'kaa bɛ, "te Abraam drɛ wɪ nɛn kaa dra. ⁴⁰ 'Wɪ tɪglɪ nɛn maan 'man Bali da bɛ, maan ve 'cɛɛ tɔ pɛɛnɔn man. 'Pian 'bɛ nɛn 'gɔvɛ, ka ya -a -wɛɛnan 'nan 'kaan -tɛa. 'Wɪ zɪɛ Abraam 'ka 'bɛ drɛɛ dɪ. ⁴¹ 'Pian 'cee vɛ bɛ, 'ka "tɪ "drɛ wɪ nɛn kaa dra.»

En o 'nan Zozi lɛ 'nan: «Bɔɛda nɛn "cɛɛ 'kɔa dɪ, Bali -tɔwɪ 'bɛ cɪ 'kv "tɪ "a.»

⁴² En Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «"Te Bali 'bɛ cɪ 'ka "tɪ "a bɛ, "te kaan ye "yɪ. Kɔɔ Bali va nɛn an 'si, en an -ta. Ma'an 'talɛ 'an 'bɔ 'fli -ji dɪ, 'pian -yɛɛ 'an 'pa 'sia. ⁴³ Ka 'ka "vale 'ka "trɔɛn -tɔa 'an wei lɛ dɪ, -yee "wɛan nɛn ka'an wei -ci maan dɪ? ⁴⁴ Satan nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "paa min lɔ bɛ, -yɛɛ cɪ 'ka "tɪ "a, en 'ka "tɪ 'ci 'sɔ winun nɛn kaa dra. -A pou sianan 'li 'trilii -e 'e bɔ cɛɛgɔvɛ, min -tɛzan nɛn. Ya'a 'ta wɔla 'wɪ tɪglɪ da 'mlɔnmlɔn dɪ, kɔɔ ya'a 'tɔa 'wɪ tɪglɪ -sru "dɪ. 'Wlu

'sendi-cin nen "ji, koo 'wluzan nen, en -a va nen 'wlu wɪ pɛɛnɔn "sia. ⁴⁵ 'Men vɛ bɛ, an 'wɪ tɪgɪ ve, -yee "wɛan ka'a yi 'tɛala 'an da dɪ. ⁴⁶ Min -tɔ 'ka 'ka yei -e 'e-ci-kɔɔn 'nan an 'wɪ 'wɪdɪ drɛ dɪ. En -te 'wɪ tɪgɪ nen maan ve bɛ, -mɛ "le "wɛan ka'a yi 'tɛala 'an da dɪ? ⁴⁷ Min nen Bali ci -a "tɪ "a bɛ, 'wɪ nen Bali -a ve bɛ 'e "trɔɛn -tɔa -yrɛ. 'Pian 'cee vɛ bɛ, Bali "cɛɛ 'ka "tɪ "a dɪ -yee "wɛan ka'a "trɔɛn 'tɔa -a wei lɛ dɪ.»

Zozi-dan "mlian Abraam da

⁴⁸ Zuif 'nɔn 'tanɔn "e Zozi lɛ 'nan: «'Kɔɛ tin a 'nɔnnɔn -a vɪdɪ -a 'nan Samari min nen yia, en -yɔ -wɪdɪ "a 'i -sru.»

⁴⁹ Zozi -a 'vɪ -wɛ 'nan: «-Yɔ -wɪdɪ 'ka 'an -sru "dɪ. 'An "tɪ "nen maan 'tɔ dra -dan, en 'cee vɛ bɛ, "kaan 'tɔ srɛman. ⁵⁰ 'An 'bɔ an 'ka -a -wɛɛnan 'nan min 'e 'an 'tɔ drɛ -dan dɪ. 'Pian min -tɔ 'bɛ ci -a -wɛɛnan. En -a min zɪɛ, -yɛɛ 'cee tin "baa. ⁵¹ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan min nen e 'ta 'wɔla 'an wei da bɛ, -a san 'ka 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ.»

⁵² En Zuif 'nɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kɔa -tɔ "mɛn 'nan -yɔ -wɪdɪ "a 'i -sru. Abraam -ka, en Bali 'lewei vɪnɔn "o "ka 'wɔ "nyian. -E 'i vɪ 'nan: «Min nen e 'ta 'wɔla 'i wei da bɛ, -a san 'ka 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ.» ⁵³ 'Kɔ tra Abraam -ka, en Bali 'lewei vɪnɔn "o "ka 'wɔ "nyian. 'I -dan "mlian Abraam da? 'I 'bɔ 'i 'fli "siala 'kɔ?»

⁵⁴ En Zozi "e 'nan -wɛ 'nan: «-Te 'an 'bɔ mɛɛn 'an 'fli 'tɔ dra -dan bɛ, 'mɛn 'tɔ -dan zɪɛ, e ya 'wɪ "tun "a. 'An "tɪ 'bɔ 'bɛ 'an 'tɔ dra -dan. 'Ka 'bɔ cɛɛ 'vɪ 'nan -yɛɛ ci 'cee Bali -a, ⁵⁵ 'pian ka'a tɔa dɪ. 'An 'bɔ 'bɛ -tɔa. -Te maan 'vɪ 'nan ma'an tɔa dɪɛ, te an drɛ 'wluzan 'a "le 'cee 'wɪ 'zɔ. 'Pian maan -tɔa, en an 'ta 'wɔla -a wei da. ⁵⁶ Tɔ nen an -taa "man 'trɛda bɛ, Bali -a 'vɪ 'ka tra Abraam lɛ. 'Wɪ zɪɛ e Abraam ci -ta "tra. Abraam -a -nan 'yɪ, en yaa ci nran.»

57 En Zuif 'nɔn -a vɪ Zozi lɛ 'nan: «'lɛ -fuba 'soolu 'ka 'bɔa dɪ -e 'i Abraam yɪ?»

58 Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, tɔ nɛn te wa'a tian Abraam -yalɛ dɪɛ, te an ya.»

59 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn o -kɔlɛ siila 'nan -e 'o Zozi 'tɛ -a. 'Pian Zozi yɔɔ, ɛn e 'bɔla Bali -pan 'kuin.

9

Zozi yɪɛ 'wizan -tv beli

1 Zozi a cɪnan ɛn e min -tv nɛn waa -ya 'e yɪɛ 'a 'e 'widɪ bɛ -a 'yɪ. 2 En Zozi -srɔnɔn 'a laabv Zozi 'lɔ 'nan: «Bali -le 'wɪ "paazan, -mɛ "le "wɛan nɛn o min 'gɔvɛ -a -ya 'e yɪɛ 'a 'e 'widɪ? -A 'bɔ 'le 'wɪ 'wɪdɪ "man nɛn, -baa -a "tɪ 'lee -a "bv "le 'wɪ 'wɪdɪ "man nɛn?»

3 En Zozi "e -wlɛ 'nan: «Wa'a vɪɛ 'nan -a 'bɔ 'le 'wɪ 'wɪdɪ "man nɛn dɪ, ɛn -te 'bɛ "cɛɛ dɪ, -a "tɪ 'lee -a "bv "le 'wɪ 'wɪdɪ "man nɛn -a yɪɛ 'wi dɪ. 'Pian -a yɪɛ 'wi 'nan -e minnɔn 'o 'wɪ -dan nɛn Bali "ta -daa -a drɛɛ -yrɛ "bɛ -a -nan yɪ. 4 Bɛ nɛn tɔ a tian 'e 'cɛndɪ 'gɔvɛ, min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, -kaa -yee 'nyranman 'pa. -Pei -taa "tanɛ, te min -tv 'ka 'kɔlaman -e 'e 'nyranman 'pa "nyian dɪ. 5 Bɛ nɛn an ya tian 'trɛda 'gɔvɛ, mɛɛn cɪ 'tɛ 'san nɛn e 'trɛdanɔn 'man dra 'wein bɛ -a.»

6 Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, ɛn 'e 'le 'yɪ -sran "tra. E -feli drɛ 'e 'le 'yɪ 'bɔ 'a, yaa cɪ yɪɛ 'wizan zɪɛ -a yɪɛ da, 7 En e 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'kɔ 'i yra "foe 'yɪ nɛn waa laabo Siloe bɛ -a va.» Siloe -ci nɛn 'nan 'padɪ -sia. E -kv 'e yra foe, ɛn e 'li 'e da te e fɛnan ye 'wein.

8 Yɪɛ 'wizan zɪɛ -a "srɔn 'nɔn 'lee minnɔn nɛn waa 'yɪ te e fɛ trɔv "baa bɛ, "o laabv 'nan: «Min nɛn "nɛn e -nyɛanla 'gɔ te e fɛ trɔv "baa bɛ, -njɛɛ bɛ dɔv?» 9 Min -mienun "o 'vɪ 'nan: «-A 'bɔ nɛn.»

Min plɔɛnnun "o 'vɪ 'nan: «-A 'bɔ "cɛɛ dɪ, 'pian -a siazan "nɛn.»

ɛn -a 'bɔ "e 'nan: «'wɪ 'kpa, 'e 'bɔ nɛn.»

¹⁰ -A -nan nɛn waa laabv -yrɔ 'nan: «E drɛ 'kɔ ɛn 'i yie 'lɛ 'sɔ?»

¹¹ ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Min nɛn waa laabo Zozi bɛ, e -feli drɛ, yaa ciɪ 'an yie da, ɛn e 'mɛn 'nan 'an 'kɔ 'an yra "foe Siloe 'yi 'va. An -kɔ -nan nun, zɪ 'an yra foe bɛ, ɛn 'an yie 'lɛ 'sɔ.»

¹² ɛn waa laabv -yrɔ 'nan: «Min 'bɔ -a nyin zia?»
E 'nan -wlɛ 'nan: «Ma'an 'tɔa dɪ.»

Farizen 'nɔn 'wɪ laabv min nɛn -a yie 'lɛ 'sɔ bɛ -yrɔ

¹³ O -kɔ min nɛn -a yie 'lɛ 'sɔ bɛ -a Farizen 'nɔn 'va.
¹⁴ 'Flinla "yi da nɛn Zozi 'feli drɛ, ɛn e min zɪɛ -a yie 'lɛ 'sɔ 'a. ¹⁵ Farizen 'nɔn "o laabv "nyian min bɛ -yrɔ 'nan: «E drɛ 'kɔ ɛn 'i yie 'lɛ 'sɔ?»

ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «E -feli ciɪ 'an yie da, 'an yra foe, ɛn an fɛnan 'yɪ.» ¹⁶ Zɪ e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn Farizen 'nɔn -mienun "o 'nan: «Min nɛn e 'wɪ 'labɛ -a drɛ bɛ, ya'a 'sia Bali va dɪ, kɔɔ e 'flinla "yi 'srɔɛn srɛ.»

Te min plɔɛnnun "o "ve 'nan: «'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan 'ka 'kolaman -e 'e 'cɛ -srɔn "wɪ zɪɛ -a drɛ dɪ.»

-A -nan nɛn o wei 'ka "nyian dreɛɛ -tuwli "dɪ.

¹⁷ Waa laabv min nɛn -a yie 'lɛ 'sɔ bɛ -yrɔ 'nan: «'I 'bɔ "i "ve min nɛn yei yie 'lɛ 'sɔ bɛ -a man 'nɔn?»

ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Bali 'lewei vɪnan nɛn.»

¹⁸ Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka yi -tɛɛa "da 'nan min zɪɛ -a yie a 'e 'widɪ 'e 'cɛn dɪ. ɛn waa "tɪ 'lee -a "bɔ laabv.

¹⁹ Zɪ o -ta bɛ, ɛn waa laabv -wɔɔ 'nan: «'Cee 'nɛn nɛn ka 'nan waa -ya 'e yie 'a 'e 'widɪ bɛ -nyrɛn 'gɔ? E drɛ "mɛn 'kɔ, ɛn -a yie 'lɛ 'sɔ 'siɛn?»

²⁰ -A "tɪ 'lee -a "bɔ "o 'nan: «Kɔa -tɔa 'nan 'kɔe 'nɛn nɛn, ɛn kɔa -ya te -a yie a 'e 'widɪ. ²¹ 'Pian fɛ nɛn e

dre 'lɔɔ ɛn -a yiɛ 'lɛ 'sʊ 'siɛn 'gʊɛ, kʊ'a tɔa dɪ. ɛn min 'bɔ nɛn yaa yiɛ 'lɛ 'sʊ bɛ, kʊ'a 'bɛ 'tɔa "nyian dɪ. 'Ka 'wɪ laabʊ -a 'bɔ 'lɔ, e ya ceje -e 'e -ci vɪ 'e 'bɔ 'a.» ²² -A "tɪ 'lee -a "bʊ "klanman Zuif 'nɔn 'tanɔn 'lɔ -yee "wɛan o 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ. Kɔɔ Zuif 'nɔn 'o 'ci 'pa 'nan, min oo min nɛn yaa 'vɪ 'nan, Zozi 'bɛ cɪ min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi -a bɛ, 'o -pian 'wee cin yɪ 'kuin. ²³ -Yee "wɛan -a "tɪ 'lee -a "bʊ -a 'vɪ 'nan: «E ya ceje 'ka 'wɪ laabʊ -a 'bɔ 'lɔ.»

²⁴ -A -nan nɛn min nɛn -a yiɛ 'lɛ 'sʊ bɛ, Farizen 'nɔn -a 'pa "flizan laabʊ "nyian, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'I Bali 'tɔ dre -dan 'wɪ tɪgɪ vɪdɪ -a! Kʊa -tɔa 'nan min bɛ 'wɪ 'wɪdɪ "drezan nɛn.»

²⁵ ɛn e 'nan -wɪɛ 'nan: «-Te e ya 'wɪ 'wɪdɪ "drezan -a bɛ, ma'an tɔa dɪ. Maan -tɔa 'pian 'nan, 'an yiɛ a "nɛn 'e 'wɪdɪ ɛn 'bɛ nɛn 'gʊɛ, an fɛnan ye 'siɛn.»

²⁶ Waa laabʊ -yrɔ "nyian 'nan: «-Mɛ "nɛn yaa dre 'yiɛ? Yaa dre 'kɔ ɛn yei yiɛ 'lɛ 'sʊ?»

²⁷ ɛn e 'nan -wɪɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va ɛn ka'a "trɔɛn "tɔɛ -yrɛ "dɪ. -Mɛ "le "wɛan ka ya "nyian -a mandɪ va? "Ka "ya wo "nyian "vale 'ka dra -a -srunɔn 'a?»

²⁸ -A -nan nɛn waa "srɔndɪ 'sia, ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'bɔ 'bɛ cɪ -a -sruzan 'a, "kʊ "ya wo Moizi -srunɔn 'a. ²⁹ Kʊa -tɔa 'nan Bali 'wɪ tin 'ba Moizi lɛ, 'pian min 'labɛ, kʊ'a 'bɛ 'sinan 'tɔa dɪ.»

³⁰ ɛn min nɛn -a yiɛ 'lɛ 'sʊ bɛ, yaa 'vɪ -wɪɛ 'nan: «"Ka 'yɪɔ 'wɪ 'a bɛ, fɛnan nɛn e 'si bɛ, ka'a tɔa dɪ, ɛn yaan yiɛ 'lɛ 'sʊ! ³¹ -Kaa -ci -tɔa 'nan Bali 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drenɔn wei maan dɪ. 'Pian -te min Bali bɔa ɛn yaa ci 'sɔ wɪnʊn dra bɛ, min zɪɛ Bali -a wei maan. ³² ɛn ka'a tian 'li -a manɛ 'nan min nɛn waa -ya 'e yiɛ 'a

'e 'widi bε, min -tʊ -a yie 'lε 'sʊ dɪ. ³³ "Te min 'bε ya'a 'silε Bali va dɪε, "te ya'a -kəlalε -a drɛdɪ -a dɪ.»

³⁴ En waa 'vɪ -yrɛ 'nan: «'I 'bʊ nɛn wei 'ya 'wɪ 'wɪdɪ va "fo "bε, yie 'wɪ "paaman 'kʊ 'ji?» En waa -pin 'o yei.

Minnun yie a 'e 'widi Bali -le 'wɪ 'ji

³⁵ Zɪ Zozi -a 'man 'nan waa -pin 'o yei "bε, e -kʊ "va ɛn yaa laabʊ -yrɔ 'nan: «'I yi -tɛala Blamin -pɪ da?»

³⁶ En e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'san, -tɪε cɪ "nyian 'bε 'a -e 'an yi -tɛra "da?»

³⁷ Zozi "e -yrɛ 'nan: «Yia 'yɪ, 'an 'bʊ nɛn an 'wɪ tin "baa yie 'gʊε, 'an 'bʊ nɛn.»

³⁸ -A -nan nɛn e 'nan: «Minsan, 'an yi -tɛala 'i da.» En e blula "wɪ.

³⁹ -A -nan nɛn Zozi "e 'nan: «An -ta 'trɛ 'gʊε -a da 'nan -e 'an minnun 'cɛn 'e cin man. -Yɛɛ cɪ 'nan minnun nɛn wa'a fɛnan ye dɪε, o fɛnan ye, ɛn minnun nɛn 'o 'fli "siala fɛnan yɪnɔn 'a bε o yie -wia.»

⁴⁰ Farizɛn 'nɔn -mienun nɛn -a "srɔn "bε, zɪ o 'wɪ zɪε -a 'man bε, ɛn waa laabʊ -yrɔ 'nan: «Yie 'nan 'i ve 'nan, 'kʊ yie a 'e 'widi?»

⁴¹ Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «"Te 'ka 'kɔn yie 'winɔn 'a bε, "te 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "ka "fo "dɪ. 'Pian 'bε nɛn 'gʊε, 'ka 'nan, 'ka fɛnan ye, te ka'a 'we 'mɛn 'wɪ "paadɪ man dɪ, -yee "wɛan 'cee 'wɪ 'wɪdɪ "a tian.»

10

Zozi a 'bla -sru "pinzan 'kpa -a

¹ Zozi "e 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min nɛn ya'a 'wɪamlan 'bla 'klɔn -ji -klɔn 'bʊ -yrɛ "nɛn "dɪε, 'pian yaa -tria "fɛ pee -nan bε, min zɪε crinzan

nɛn, ɛn 'bla 'tɛzan nɛn. ² 'Pian min nɛn e -wlamlan 'klɔn -yrɛ "nɛn "bɛ, -yɛɛ cɪ 'blanun 'bɔ -sru "pinzan -a. ³ Min nɛn 'e -nyrandɪ -klɔn 'bɔ -yrɛ "nɛn "bɛ, e -klɔn 'lɛ "so -yrɛ. ɛn 'blanun nɛn o cɪ -yee vɛ -a bɛ, 'o "trɔɛn -tɔa -a wei lɛ, e o laabo 'o 'tɔ man -e 'e bɔla waa bei. ⁴ -Te e cɛɛn 'blanun nɛn o cɪ -yee vɛ -a bɛ o bɔladɪ man bɛ, -e 'e -trɔa o 'lɛ, te 'blanun -kɔla -a -sru, kɔɔ waa wei -tɔa. ⁵ Wa'a 'sɔɔnmlan min nɛn e cɪ -pɛn -a bɛ -a -sru 'mlɔnmlɔn dɪ. O flɔn 'bliɔ 'pian -yrɔ, kɔɔ minnun nɛn o cɪ -pɛn -a bɛ wa'a o wei tɔa dɪ.» ⁶ Zozi -kɔnnɛn zɪɛ -a -fɔ -wlɛ, 'pian 'wɪ 'bɔ nɛn yaa tin 'ba -wlɛ "bɛ, wa'a -ci manlɛ dɪ.

⁷ ɛn Zozi -a -ci 'vɪ "nyian -wlɛ 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, 'blanun man -klɔn 'bɔ bɛ, mɛɛn cɪ -a -yrɛ -a. ⁸ Minnun pɛɛnɔn nɛn o -trɔa 'an 'lɛ 'e tɛdɛ bɛ, crinnɔn nɛn waa, ɛn 'bla 'tɛnɔn nɛn waa. 'Pian 'blanun 'ka 'o "trɔɛn "tɔlɛ o wei lɛ 'mlɔnmlɔn dɪ. ⁹ -Klɔn 'bɔ man -yrɛ bɛ, 'an bɔ nɛn. Min nɛn e cɪla 'an 'va, ɛn e wla 'klɔn -ji bɛ, e "sia 'wɪ 'ji. E bɔala e "tun, ɛn e -wlamlan 'e "tun, -a -blɪfɛ a -e 'e -blɪ. ¹⁰ Crinzan bɛ, "e "ta wo crin wɔdɪ 'lee 'bla 'tɛdɪ 'lee fɛ srɛdɪ 'tɔ 'ji. 'Pian 'mɛn vɛ bɛ, "an "ta 'wɔ 'nan -e 'blanun 'o 'beli, -e -wee 'belidɪ 'e 'kɔn 'e 'lɛ sɔɔdɪ.

¹¹ Mɛɛn cɪ 'bla -sru "pinzan 'kpa -a. 'Bla -sru "pinzan 'kpa bɛ, e "we "man -e 'e 'ka 'yee 'blanun -le "wɛan. ¹² 'Pian min nɛn 'bɛ 'nyranman "paa "lala -le "wɛan bɛ, te 'blanun 'bɔ 'ka -a san -le vɛ -a dɪɛ, -te e beli 'yɪ 'tanɔn bɛ, e "sia 'blanun -sru -e 'e flɔn 'bli. Beli 'bɔ o fuimlan "man -e 'e o "kuun. ¹³ Min nɛn 'bɛ 'nyranman "paa "lala -le "wɛan bɛ, 'bɛ flɔn "bliɔ, kɔɔ 'blanun -tɛdɪ bɛ, -a 'wɪ 'ka 'naan "man "dɪ.

¹⁴ Mɛɛn cɪ 'bla -sru "pinzan 'kpa -a. An 'mɛn 'blanun -tɔa, ɛn waan -tɔa, ¹⁵ "le zɪ 'an "tɪ 'an -tɔa ɛn 'an "tɪ 'bɔ -tɔa "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. 'An 'man a 'e wɔdɪ -e

'an 'ka 'mɛn 'blanun -le "wɛan. ¹⁶ 'Mɛn 'bla -mienun a te o 'ka tian -klɔn 'gʊɛ -a -ji dɪ. 'Blanun zɪɛ, an o -fɔa 'ji, o -taa 'an wei manɛ -e 'o drɛ 'blanun nɛn o -sru "pinzan a -tɔwli "bɛ waa.

¹⁷ 'An "tɪ 'an ye "yi, kɔɔ 'an 'fli -nɔn 'nan -e 'an 'ka, -e 'an 'belidɪ yɪ "nyian. ¹⁸ Min -tʊ 'ka 'mɛn 'belidɪ sia 'an 'lɔ dɪ, 'pian 'an 'bɔ 'bɛ -nɔan 'an 'fli -a. 'Plɛblɛ a 'an 'lɔ -e 'an -nɔn, ɛn 'plɛblɛ a 'an 'lɔ -e 'an 'si "nyian 'e "pa 'ji. 'Wɪ nɛn 'an "tɪ "e 'mɛn 'nan 'an drɛ bɛ, -nyrɛn "bɛ.»

¹⁹ 'Wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ zɪɛ, -yee "wɛan Zuif 'nɔn cɛɛn "nyian 'e cin man. ²⁰ Min "kaga "a o yei te "o "ve 'nan: «-Yʊ -wɪdɪ "a -a -sru, ɛn klin "a -a -wulo -ji. Te 'ka "trɔɛn "tɔ -a wei ɛ.»

²¹ Min -mienun "o 'vɪ 'nan: «Ya'a 'wɪ 've "le min nɛn -yʊ -wɪdɪ "a -a -sru "bɛ -yee 'wɪ 'zʊ dɪ. -Yʊ -wɪdɪ 'ka 'kolaman -e 'e min nɛn -a yiɛ ci 'e 'widɪ bɛ -a yiɛ 'lɛ 'sʊ dɪ.»

Zuif 'nɔn 'tanɔn 'ka 'wɪɛ Zozi 'le 'wɪ "paadɪ man dɪ

²² Minnun a Bali -pan 'kɔn 'le "fɛdɪ drɛnan Zeruzalɛm. "Fɛdɪ zɪɛ, waa dra ɛ pɛɛnɔn man 'nan -e Bali -pan 'kɔn nɛn waa 'lɛ 'sʊ "nyian 'e 'pee bɛ, -a -cin 'e -trɔa o ji. Tʊ zɪɛ -a man bɛ te trun -taa. ²³ ɛn Zozi ciɪdɪ 'sia Bali -pan 'kɔn 'lɛ "nɛn, fɛnan nɛn waa 'tɔ 'pa Salomɔn man bɛ -a -nan. ²⁴ ɛn Zuif 'nɔn 'o cin 'yɪ "man, waa laabʊ -yrɔ 'nan: «Tʊ "cɛn "a nɛn, i 'wɪ 'ci "sia 'kʊɛ 'wein -e 'kʊ vɪnan 'kʊ 'ci -tɔɔ "nyian dɪ? -Te min 'sizan 'wɪ 'ji Crizi nɛn 'yia bɛ, 'i -ci 'si 'kʊɛ tɪglɪ.»

²⁵ Zozi -a 'vɪ -wɪɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va, ɛn ka'a yi 'tɛala 'an da dɪ. 'Wɪnun nɛn maan dra 'an "tɪ 'tɔ da 'gʊɛ, yaa -ci -kɔɔnman 'nan, min 'sizan 'wɪ 'ji nɛn 'maan. ²⁶ 'Pian ka'a yi 'tɛala 'an da dɪ, 'mɛn 'blanun

"cεε 'kaa dı -le "wεan. ²⁷ 'Blanun nen 'o cı 'mεn vε -a bε, 'waan wei maan, an 'o -tɔa, εn 'o 'ta wɔla 'an -sru. ²⁸ 'Belidı nen ya'a 'nyaan dıε, maan -nɔan -wλε, wa'a 'li 'kaa 'mlɔnmlɔn dı. En min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e o 'si 'an 'lɔ dı. ²⁹ 'An "tı "nen e o -nɔn 'mεn bε, -a 'pleble "mlıan fε pεεnɔn da, εn min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e o 'si 'an "tı 'lɔ dı. ³⁰ 'An 'bɔ 'lee 'an "tı "bε, kɔ ya min -tɔwli "a.»

³¹ Tɔɔn εn Zuif 'nɔn -kɔλε koola 'nan -e 'o wεεn 'nyıan Zozi 'va. ³² En Zozi "e 'nan -wλε 'nan: «An 'wı -dandan dre 'ka yıε man "kaga 'an "tı "le 'pleble 'a. 'Wı 'bɔ "cεn "le "wεan nen ka "ta -kɔλε wεεnman 'an 'va?»

³³ En Zuif 'nɔn -a 'vı -yre 'nan: «Wa'a vıλε 'nan 'wı 'tɔ nen yia dre "yi "bε, -a 'tɔ 'ji nen kɔ "ta -kɔλε wεεnman 'i 'va dı, 'pıan 'nan i Bali srɔn "le "wεan. 'I ya min -a εn 'i 'fli dre Bali -a, -yee "wεan kɔ "ta -kɔλε wεεnman 'i 'va.»

³⁴ Zozi "e 'nan -wλε 'nan: «E ya 'e 'cɔen -tɛdı 'cee -pei 'fluba 'ji 'nan:

«Bali "e 'nan, 'ka ya balınun -a.»

³⁵ En -kaa -tɔa 'nan 'wı nen Bali -le 'fluba 'ji bε, 'wı 'kpa 'nen. Minnun nen Bali 'wı tin "baa -wλε "bε, e o laabo balınun. ³⁶ En 'an 'bɔ bε, Bali 'an 'si "va εn yaan 'pa 'sia 'trɛda. -Mε "le "wεan nen -te maan 'vı 'nan Bali -pı nen 'maan bε, εn kaa ve 'nan an Bali srɔn? ³⁷ -Te 'wı nen maan dra 'gɔε, 'an "tı "dre wı "cεε dıε, te 'ka yı -tera 'an da dı! ³⁸ 'Pıan -te -a 'bɔ nen maan dra bε, 'ka yı -tera 'an da. -Te 'bε "cεε dı, 'ka yı -tera 'wı 'bɔ nen maan dra bε -a da. 'Ka dre zıε, -e 'ka -tɔ 'kpa tıglı 'nan 'kɔ 'vale 'an "tı "a bε, kɔ ya min -tɔwli "a.»

³⁹ 'Wı zıε -a da nen, o ya "nyıan "va 'nan 'o "kuan, 'pıan e 'sɔ -wɔɔ.

40 Zozi 'kv "nyian Zudan 'yi -sru, fεnan nεn Zan minnun -batize drε 'e tεdε bε -a -nan, εn e -fɔ -nan nun. 41 Min "kaga "kɔla Zozi -sru. Minnun z1ε waa 'v1 'nan: «Zan 'ka -cε -srɔn "w1 -tɔ drε d1, 'pian 'w1 pεεnɔn nεn yaa 'v1 min 'gɔε -a man bε, e ya 'w1 'kpa -a.» 42 Minnun nεn o -kv fε z1ε -a -nan bε, o "kaga "yi -tεra Zozi da.

11

Laza -kanan w1

1 Min -tɔ nεn waa laabo Laza bε, -a man "yaa-man. E -nyεanla 'fla nεn waa laabo Betani bε -a da. -A "blu Mari 'lee Mat "o "nyεnwla "nyian 'fla 'bɔ z1ε -a da. 2 Mari z1ε, -yεε "ta -daa -laziglɔ -sεnlε Minsan cεin -da, -e 'e man bɔv 'e 'wulo "jε "a. -A "bɔv Laza man 'bε "yaaman. 3 -A "blunun z1ε, o min 'pa 'sia 'nan 'e v1 Zozi lε 'nan: «Minsan, 'i bee bε -a man "yaaman.»

4 Z1 Zozi 'w1 z1ε -a 'man bε, εn e 'nan: «Laza -le -cε 'labε, -a -tε vε "cεε d1. 'Pian e -fɔ Laza man 'nan -e 'e Bali -le 'plεblε 'ci -kɔɔn. En "nyian 'dɔ -e Bali -p1 'tɔ 'e drε -dan -cε 'bɔ 'le "wεan.» 5 Mat 'lee Mari 'lee o "bɔv Laza 'bɔ bε, Zozi o ye "yi.

6 Z1 yaa 'man 'nan Laza man "yaaman bε, εn e yi drε "nyian fεnan nεn e c1 bε -a -nan 'fili. 7 "Bε -sru, εn yaa 'v1 "e -srɔnɔn lε 'nan: «-Kaa 'li -kaa da Zude.»

8 En -a -srɔnɔn -a laabo -yrɔ 'nan: «Bali -le 'w1 "paazan, tɔ nεn e "sia ciinan -kogo 'gɔε -a -ji "cεε Zuif 'nɔn nεn Zude bε, o ya -a -wεεnan 'nan 'wei -tεa "kɔlε -a 'gɔ dɔv? Yie 'nan 'i 'ko -nan nun?»

9 En Zozi -a 'v1 -wlε 'nan: «-Te tɔ cεεn bε, fεnan a 'wein bodrun 'trilii -e funnin 'e 'pla. Min nεn e 'ta wo te tɔ cεεn bε, -a srɔen 'ka 'wia d1, kɔɔ 'tε nεn e "bia

'trɛda bɛ, -a -san man nɛn e 'ta wo. ¹⁰ 'Pian min nɛn e 'ta wo klun va bɛ, -a srɔɛn -wia, kɔɔ 'tɛ 'ka -a 'lɛ dɪ.»

¹¹ Zɪ e cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «-Kaa bee Laza a yi -tɛnan, 'pian 'an 'ko -a fuɔlɛ.»

¹² ɛn -a -srɛnɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan -te e ya yi -tɛnan bɛ, -a fa dra "yi -e 'e 'beli. ¹³ Laza -kadɪ 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ, 'pian e ya -a -srɛnɔn "lɛ 'ji 'nan yi tɪgɪ 'bɛ 'fɔla Laza da.

¹⁴ ɛn Zozi -a -ci 'vɪ -wlɛ "mɛn 'wein 'nan: «Laza -ka. ¹⁵ 'Cee "wɛan, ɛn 'dɒ -e 'ka yi -tɛra 'an da bɛ -yee "wɛan, 'an 'ci "nranman. Kɔɔ an 'ka 'nan nun dɪ ɛn e drɛ. 'Pian -kaa kɒ "va "nun.»

¹⁶ 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn Toma nɛn waa laabo "nyian "flɛn bɛ, e 'nan Zozi -srɛnɔn -mienun lɛ 'nan: «-Kaa kɒla Zozi -sru -e -kaa ka 'e cin va waa.»

¹⁷ Zozi "ɛ bɔla 'nan nun bɛ, te o Laza 'wɒ -a -nan yi sinjen 'bɔ. ¹⁸ Betani 'lee Zeruzalɛm bɛ, o yei bɔa kilo "fli, -te 'bɛ "cɛɛ dɪ kilo yaaga. ¹⁹ -Yee "wɛan Zuif 'nɔn "kaga "ta -nyɛnlɛa Mat 'lee Mari "srɔn o "bɒɪ nɛn e -ka bɛ -a -cɛ -da. ²⁰ Zɪ Mat -a 'man 'nan Zozi -a -tanan bɛ, ɛn e -kɒ -a 'silɛ -sia te Mari yra 'e -nyrandɪ "kɔnnɛn.

²¹ Mat -a 'vɪ Zozi lɛ 'nan: «'An 'san, "te 'i 'kɔn 'gɒɛ, "te 'an "bɒɪ 'ka 'kalɛ dɪ. ²² 'Pian 'bɛ 'bɔ nɛn 'gɒɛ, an yi -tɛala "da 'nan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn yia laabo Bali lɔ bɛ, yaa 'lɛ sɔɔman 'yiɛ.»

²³ ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «I "bɒɪ bɛ, e wuanla -kanɔn 'va.»

²⁴ Mat "e -yrɛ 'nan: «'Wɪ 'kpa nɛn, maan -tɔa 'nan tɒ -fɔla "da "ji bɛ, minnɛn nɛn o kaa bɛ, o wuanla -kanɔn 'va. 'An "bɒɪ wuanla -kanɔn 'va "nyian.»

²⁵ ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «'An 'bɔ 'bɛ min wuanla -kanɔn 'va, ɛn mɛɛn 'belidɪ -nɔan "min lɛ. Min nɛn e

yi -tɛala 'an da bɛ, -te e -ka oo, 'belidɪ a -yrɔ. ²⁶ Min nɛn -a yiɛ a "man ɛn e yi -tɛra 'an da bɛ, -a san 'ka kaa 'li 'mlɔnmlɔn dɪ. 'I yi -tɛala 'wɪ zɪɛ -a da?»

²⁷ ɛn Mat "e 'nan Zozi lɛ 'nan: «'An 'san 'wɪ 'kpa nɛn. An yi -tɛala "da 'nan yiɛ cɪ min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ -a. Bali -pɪ nɛn waa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan e -taa 'trɛda bɛ -nyrɛn 'yia.»

²⁸ Zɪ Mat 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn e 'li 'e da. E "blu Mari laabɔ, ɛn yaa 'vɪ -yrɛ 'o "fli yei 'nan: «'Kv 'san bɛ e -ta, e ya "vale yei 'man ye.» ²⁹ Zɪ Mari 'wɪ zɪɛ -a man bɛ, e wluan "klɪ, ɛn e -kv fɛnan nɛn Zozi cɪ bɛ -a -nan. ³⁰ Zozi 'ka tian bɔlɛa 'fla yei "dɪ, e ya tian fɛnan nɛn Mat -kv -a 'silɛ -sia 'o cin yɪ 'a bɛ -a -nan. ³¹ Zuif 'nɔn nɛn o -kv -nyɛnlɛa Mari "srɔn "bɛ, zɪ o Mari yɪ e wluan "klɪ e bɔla bɛ, ɛn o sɔɔnla -a -sru. Waa nrɔn 'o 'ji 'nan e "ta -ko -wuɔlɛ 'e "bɔvɪ -yrɛ da.

³² Zɪ Mari 'bɔla fɛnan nɛn Zozi cɪ bɛ -a -nan, ɛn e Zozi 'bɔ yɪ bɛ, -a -nan nɛn e -tria "wlu ɛn e 'nan: «'An 'san, "te 'i 'kɔn 'gɔvɛ, "te 'an "bɔvɪ 'ka 'kalɛ dɪ.»

³³ Zɪ Zozi Mari 'yɪ 'wuɔnan 'o 'vale Zuif 'nɔn nɛn o -tra -a -sru "bɛ waa bɛ, -a -wulo -man -ta, ɛn -a 'wɪ 'nan "man 'kpa tɪglɪ. ³⁴ Yaa laabɔ 'nan: «Nyin zia nɛn kaa 'wɔ?»

ɛn o 'nan -yrɛ 'nan: «'I 'ta -e 'kv -kɔɔn 'yiɛ.»

³⁵ Zozi 'wuɔ.

³⁶ Zɪ Zuif 'nɔn -a -nan 'yɪ bɛ, ɛn o 'nan: «'Ka 'yɪɔ, yaa ye "yi e -ciala "da.»

³⁷ -A -nan nɛn Zuif 'nɔn 'bɔ 'va min -mienun 'o 'vɪ 'nan: «E min nɛn -a yiɛ cɪ 'e 'widɪ bɛ -a 'lɛ 'sɔ, ɛn ya 'a -kɔlɛ -a drɛdɪ -a -e Laza 'e vlɛ 'e 'ka dɪ.»

³⁸ Zozi 'wulo -man -ta, ɛn e -kv -yrɛ da. -Wee min -yrɛ bɛ, -kɔlɛ -dan tɔ nɛn -a ci a 'e bɔdɪ bɛ -nyrɛn, ɛn -kɔlɛ nɛn waa -tɔa "nɛn -a 'lɛ wɔvɛ -a. ³⁹ Zozi "e 'nan: «-Kɔlɛ 'labɛ 'ka 'si "nɛn.»

En Laza 'bɔ "blu Mat "e 'nan: «Minsan, -a -koei bɔa, kɔɔ waa 'wɔ -a -nan yi sinjɛn nɛn 'gɔ.»

⁴⁰ En Zozi "e Mat lɛ 'nan: «Maan 'nan 'yiɛ 'nan -te i yi -tɛra 'an da bɛ, i Bali -le -dan ci ye.»

⁴¹ Tɔɔn ɛn o -kɔlɛ bɛ -a 'si -yrɛ "nɛn. Zozi 'e yra -tɔ lou ɛn e 'nan: «'An "ti, mɛin muo -fɔa 'nan yian wei 'man. ⁴² An 'bɔ 'le vɛ bɛ, maan -tɔa 'nan yian wei maan tɔ pɛɛnɔn man. 'Pian minnɔn nɛn 'an "srɔn 'gɔɛ, -wee "wɛan maan 'vɪ 'dɔ -e 'o -tɔ 'nan yiɛ 'an 'pa 'sia.»

⁴³ Zi e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn e paan wei 'plɛblɛ 'ji. E 'nan: «Laza, 'i bɔla!» ⁴⁴ En min -kadɪ zɪɛ e 'bɔla te -a cɛin 'lee -a -pɛ a 'e -yrɪdɪ sɔ -a. -A yra a 'e -yrɪdɪ "nyian.

Zozi "e 'nan -wlɛ -nan: «'Ka sɔnɔn "flu "man -e 'ka 'si "man!»

⁴⁵ Zuif 'nɔn nɛn o -ta Mari "srɔn, ɛn o 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ -a -nan 'yɪ bɛ, o "kaga "yi -tɛradɪ 'sia Zozi da. ⁴⁶ 'Pian o va min -mienun -kɔ Farizɛn 'nɔn 'va, ɛn 'wɪ nɛn Zozi -a drɛ bɛ, waa 'vɪ -wlɛ.

Zuif 'nɔn 'tanɔn Zozi 'tɛdɪ 'wɪ 'pla "da

⁴⁷ Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizɛn 'nɔn bɛ, o tin 'banɔn cin 'yɪ, ɛn waa laabɔ -wlɔ 'nan: «-Kaa dra kɔ? Min 'labɛ e ya -cɛ srɔn "wɪ "kaga "drɛnan. ⁴⁸ -Te e -fɔ 'wɪ zɪɛ -a drɛnan 'nan -ka'a 'wɪ 'silɛ "da "man "dɪɛ, min "kaga "yi -tɛala "da -e Rɔm 'nɔn 'o -cee Bali -pan 'kɔn 'wi, -e 'o -cee 'lɛglɔn 'wi.»

⁴⁹ O va min -tɔ nɛn waa laabo Kaifa bɛ, -yɛɛ cɪ 'lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji Bali -pannɔn 'tazan -a. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «'Wɪ 'tɔ a bɛ, ka'a tɔa dɪ. ⁵⁰ 'Ka "nrɔn 'ka 'ji 'nan, e ya 'cee 'wɪ "yi "a -e min -tɔwli 'e min pɛɛnɔn 'ji -ka wɔ, "tɔgɔ -cee 'lɛglɔn 'ji minnɔn pɛɛnɔn 'nan 'e 'nyan.»

⁵¹ 'Wɪ nɛn Kaifa -a 'vɪ bɛ, ya'a 'silɛ -a 'bɔ 'le ci "nrɔndɪ va dɪ. 'Pian lɛ 'bɔ zɪɛ -a -ji bɛ Bali -pannɔn 'tazan nɛn, -yee "wɛan Bali ciɪla "va ɛn e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'nan, Zozi -taa "kalɛ Zuif 'nɔn 'lɛji. ⁵² Wa'a vɪlɛ 'nan e -kaa Zuif 'nɔn 'saza 'lɛji dɪ, 'pian Bali -le 'nennun pɛɛnɔn nɛn 'o fuiladɪ "man 'trɛda bɛ, o 'lɛji nɛn e -kaa, -e 'o 'tɛ 'e cin da min 'pa 'tɔ -a.

⁵³ Yi 'lein nɛn Kaifa 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ "da "bɛ, -a nyan nɛn Zuif 'nɔn 'tɔ "da 'nan 'o Zozi 'tɛ. ⁵⁴ -Yee "wɛan ya'a "nyian bɔlɛa 'ji Zude 'lɛglɔn 'ji dɪ. 'Pian e 'si Zude, ɛn e -kɔ 'trɛ 'tɔ da "bui "da zia 'fla nɛn waa laabo Efrai bɛ -a da. 'O 'vale 'e -srɔnɔn 'a o -fɔ 'fla zɪɛ -a da.

⁵⁵ Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdi drɛdɪ 'bɔ 'kogo. ɛn 'lɛglɔn pɛɛnɔn 'ji minnɔn bɛ, o "kaga "kɔ Zeruzalɛm. O -kɔ -nan nun te "fɛdi 'bɔ 'ka tian bɔlɛ dɪ, 'nan -e 'o 'fli drɛ 'saun Bali 'lɛ. ⁵⁶ ɛn o Zozi -wɛɛdɪ 'sia. Zi 'o cin 'yɪ Bali -pan 'kɔn 'lɛ "nɛn "bɛ, ɛn waa laabɔ 'o cin lɔ 'nan: «Zozi 'ka 'kɔlamɔn -e 'e 'ta "fɛdi 'gɔvɛ -a da dɪ, "ka "nrɔnman 'ka 'ji 'kɔ?» ⁵⁷ Fɛ -le "wɛan nɛn o 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizɛn 'nɔn -a 'vɪ 'nan min nɛn e Zozi 'yɪ bɛ, -a san 'e srɔɛn wɔ "man 'wlɛ 'dɔ -e 'o 'kun.

12

Lɪmɔn -tɔ -lazigɔ -sɛn Zozi 'cɛin -da
(Mt 26.6-13; Mk 14.3-9)

¹ E -fɔ yi 'shɛɛdɔ -e Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdi 'e bɔ, ɛn Zozi 'kɔ 'fla nɛn waa laabo Betani bɛ -a da. Laza nɛn e -ka ɛn yaa fuɔ bɛ -a fla nɛn. ² Zi e 'bɔla Betani nun bɛ, o fɛnɔn tɔɛn ɛn waa -nɔn -yrɛ. Mat 'bɛ fɛ zɪɛ -a -pliman. ɛn minnɔn nɛn o ci 'o -nyrandɪ Zozi "srɔn fɛnɔn -sru "bɛ, Laza a o va.

³ Tɔɔn Mari -laziglo -pɔn -tu 'si, yaa -sɛn Zozi 'cɛin -da, ɛn yaa man bɔv 'e 'wulo "jɛ "a. -A -koei 'kɔn 'bɔ 'ji 'si 'e pɛɛnɔn. -Laziglo zɪɛ waa drɛ fɛ -tu nɛn waa laabo Nard bɛ -a, e 'ka 'e baadɪ fɛ -tu -a dɪ, ɛn -a 'flɛ a.

⁴ O Zozi -sruzan 'tɔ laabo Zudazi Karioti, -yɛɛ "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ minnɔn ɛ. Min zɪɛ e 'nan: ⁵ «-Mɛ "le "wɛan nɛn wa'a -laziglo 'labɛ -a -tanɛ dɪ? -Kaa taan paan, -a "lala bɔa -kpi fuba 'shɛɛdɔ, -e -kaa -pli 'yalɛ -tɛnɔn man.» ⁶ 'Yalɛ -tɛnɔn 'le 'wɪ "cɛɛ "naan "man -yee "wɛan e 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ dɪ. 'Pian crinzan nɛn, ɛn -wee "lala nɛn yaa "paala bɛ, yaa "sia "va te yaa -ble.

⁷ ɛn Zozi "e 'nan: «'Ka lɪ 'labɛ -a 'tɔl flɪ, yaan 'man drɛ yi nɛn waan wo bɛ -yee "wɛan. ⁸ Tɔ pɛɛnɔn 'a bɛ, te 'yalɛ -tɛnɔn a 'ka 'va. 'Pian 'mɛn vɛ bɛ, ma'an 'fo 'ka 'va tɔ pɛɛnɔn 'a dɪ.»

Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'pla "da 'nan 'o Laza -tɛ

⁹ Zuif 'nɔn "kaga -a 'man 'nan Zozi a Betani, ɛn o -kɔ -nan nun. Wa'a 'kɔlɛ Zozi yɪdɪ 'saza 'le "wɛan dɪ, 'pian o -kɔ 'nan -e 'o Laza nɛn e -ka ɛn yaa fuɔ bɛ -a yɪ. ¹⁰ -A -nan nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'pla "da 'nan 'o Laza -tɛ. ¹¹ Kɔɔ Laza -le "wɛan Zuif 'nɔn "kaga "a 'sinan o -sru, te o yi -tɛala Zozi da.

Zozi 'bɔla Zeruzalɛm

(Mt 21.1-11; Mk 11.1-11; Lk 19.28-40)

¹² -A ta tɔ nɛn e cɛɛn bɛ, Zuif 'nɔn "kaga "nɛn o -kɔ Zeruzalɛm Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdɪ da bɛ, zɪ waa 'man 'nan Zozi -a -tanɔn Zeruzalɛm bɛ, ¹³ o lo 'lanun 'sia, ɛn o -kɔ Zozi 'silɛ -sia te o plaman. Waa ve 'nan:

«-Fɛavɛa o! -Fɛavɛa o!

Min nɛn e cɪ -tanɔn Minsan 'tɔ da bɛ,

Bali -le -fεa 'e 'kɔn -a san man.
Izrael 'nɔn 'le mingɔnnɛn nɛn.»

¹⁴ Zozi -aflumun pla 'nɛn 'tɔ 'yɪ, εn e -nyran "da
"le 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ 'e 'cɛn Bali -le 'fluba 'ji bɛ -
yee 'wɪ 'zɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

¹⁵ «Zeruzalem minnun,
te nyɛn 'e 'kɔn 'ka 'ji dɪ!

"Ka 'yɪɔ, 'cee mingɔnnɛn a -tanan
'e -nyrandɪ -aflumun pla 'nɛn da.»

¹⁶ Tɔ zɪɛ -a wɪlu bɛ, Zozi -srɛnɔn 'ka 'wɪ nɛn e cɪ 'e
'lɛ sɔɔnan zɪɛ -a -ci manlɛ dɪ. 'Pian tɔ nɛn Zozi 'kɔ 'e
"tɪ "le mingɔnnɛn trɛ nɛn e "bia bɛ -a da bɛ, -a -nan
nɛn -a -cin -tɔ o ji 'nan 'wɪ nɛn e crɛn -tɛdɪ Zozi 'bɔ
'le 'wɪ 'a bɛ, -yɛɛ 'lɛ sɔɔ.

¹⁷ Tɔ nɛn te Laza -ka e ya -yrɛ -ji -e Zozi 'e fuɔ bɛ,
minnun pɛɛnɔn nɛn waa -nan 'yɪ bɛ, o Zozi 'le 'wɪ
'vɪ. ¹⁸ εn minnun "kaga "ta Zozi 'silɛ -sia 'lɛbo "fɔ wɪ
nɛn yaa drɛ waa 'man bɛ -yee "wɛan. ¹⁹ -A -nan nɛn
Farizɛn 'nɔn -a vɪdɪ 'sia 'o cin lɛ 'nan: «Kaa ye, ka'a
'kɔlaman fɛ -tɔ drɛdɪ -a "nyian dɪ. "Ka 'yɪɔ, 'trɛda
minnun pɛɛnɔn -sɛn -a -sru.»

Minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o -ta Zozi 'va

²⁰ Minnun nɛn o -kɔ Bali bɔlɛ "fɛdɪ da Zeruzalem
bɛ, minnun nɛn o 'ka Zuif 'nɔn 'a dɪɛ o -mie a o va.

²¹ O 'nɔn zɪɛ, o pli Filipɔ man. Filipɔ bɛ, Bɛzaida min
nɛn Galilɛ 'lɛglɔn 'ji. εn o kɔala "man -a vɪdɪ -a 'nan:
«'Kɔ 'san, kɔ ya "vale 'kɔ Zozi ye.» ²² Filipɔ -kɔ -a vɪlɛ
Andre lɛ, εn Andre 'lee Filipɔ -kɔ -a vɪlɛ Zozi lɛ.

²³ εn Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Tɔ nɛn 'an 'bɔ Blamin
-pɪ 'an -ko 'an "tɪ "le mingɔnnɛn trɛ nɛn e "bia bɛ -a
da bɛ e 'bɔ. ²⁴ Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, -te wa'a
'saa 'wlɛ 'fɔlɛ 'trɛ 'ji -e 'e fɔlɪ 'ji "dɪɛ, e -fo 'e -tɔwɪlɪ, yaa
'bɔa "da "dɪ. 'Pian -te e fɔlɪ 'ji "bɛ, -a -kɔn bɔa "da -e

'e 'sɛn "da "kaga. ²⁵ Min nɛn -yee 'belidɪ wɪ cɪ "man "bʊʊ "bɛ, e -taa 'yee 'belidɪ 'bɔ sɾɛɛ, 'pian min nɛn 'e 'pɛ 'si 'trɛda wɪnʊn -sru "bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ e ya -a san -le vɛ -a. ²⁶ -Te min a "va 'nan 'an drɛ 'e 'san -a bɛ, 'e -sɔɔnla 'an -sru. -Te e sɔɔnla 'an -sru "bɛ, fɛnan nɛn an cɪ bɛ, 'an 'suzan zɪɛ e -kɔan "nan "nyian. Min nɛn yaan "sua bɛ, 'an "tɪ -a 'tɔ dra -dan.

²⁷ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'an 'ci baa 'ji. -Mɛ "wɪ nɛn an -taa -a vɪɛ 'an "tɪ "lɛ? Maan ve 'an "tɪ "lɛ 'nan, 'e yra yɪdɪ 'labɛ -a 'si 'an man -kɔɔbli. -Cɛjɛ, ma'an 'wɪ zɪɛ -a ve dɪ, kɔɔ -yee "wɛan nɛn an -ta 'trɛda. ²⁸ Maan ve 'pian 'nan: <'An "tɪ, 'i drɛ -e minnʊn 'o -tɔ 'nan 'i 'tɔ a -dan.> »

'Nun tɔɔn, ɛn wei -tʊ wʊ laji. E 'nan: «Maan -ci kɔɔn 'nan 'an 'tɔ a -dan 'va, ɛn maan dra "nyian -dan.» ²⁹ Min "kaga "nɛn fɛ zɪɛ -a -nan, ɛn o 'wɪ zɪɛ -a 'man bɛ, o 'nan: «Laa -paan 'bɛ klun.» ɛn o -mienun 'o 'vɪ 'nan: «Bali -le 'pasianɔn nɛn laji bɛ, -a -tʊ 'bɛ 'wɪ tin 'ba -yrɛ.»

³⁰ ɛn Zozi 'bɔ -a 'vɪ -wlɛ 'nan: «Wei nɛn e wʊ 'gʊɛ, 'mɛn "wɛan "cɛɛ e wʊ dɪ, 'pian 'ka lɛ nɛn e 'wɪ tin 'ba.

³¹ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'trɛdanɔn 'le tin 'badɪ bɛ e 'bɔ. Satan nɛn e 'trɛ 'gʊɛ -a "paala bɛ -a -pin tʊ 'bɔ. ³² 'Mɛn vɛ bɛ, tʊ nɛn minnʊn 'an "paa yɪba "plan da -e 'an 'si 'trɛda bɛ, -te -a tʊ 'bɔ bɛ, maan dra -e min pɛɛnɔn 'o yɪ -tɛra 'an da.» ³³ -Te Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, zɪ e -taa "kalɛ bɛ -a -nan wɪ nɛn yaa 'vɪ.

³⁴ ɛn minnʊn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kʊa 'man -pei 'fluba 'ji 'nan, min nɛn Bali -a 'si "va "bɛ, ya'a kaa 'li "fo "dɪ. -Mɛ "le "wɛan nɛn yia ve 'nan: <'Yɪ nɛn o Blamin -pɪ "paa yɪba "plan da? Blamin -pɪ zɪɛ -tɪ nɛn?> »

³⁵ Ἐν Ζοζι "e -wλε 'nan: «'Τε 'san a tian 'ka 'va τῷ "wεnnεn 'a. 'Ka 'ta wῷ te -a 'san a tian 'ka 'va, "tῶgῶ klun 'e bῶ 'ka man kligli. Min nεn e 'ta wo klun va βε, fεnan nεn e cι -kῶnan βε, ya'a τῶa δι. ³⁶ 'Ka yi -τερα 'τε 'san da te e ya tian 'ka 'va, -e 'ka 'kῶn minnun nεn o ya 'τε 'san da βε waa.»

Zι Ζοζι 'wι zιε -a 'vι βε, e 'si o "srῶn, εn e γῶῶ -wῶ.

Zuif 'nῶn 'ka yi -τελεα Ζοζι da δι

³⁷ Ζοζι 'λεbο "fῶ wι "kaga dre Zuif 'nῶn yiε man, 'pian wa'a yi -τελεα Ζοζι da δι. ³⁸ E dre zιε 'nan -e 'wι nεn Bali 'lewei vιzan Ezai -a 'vι βε 'e 'λε sῶῶ. Yaa 'vι 'nan:

«Minsan, -τιε yi -τερα 'wunun nεn kῶa 'vι βε -a da?

Ἐn -τι λε nεn Minsan 'yee -πε 'ple 'ci kῶn?»

³⁹ 'Wι nεn -yee "wεan wa'a 'kῶlaman -e 'o yi -τερα 'wι da διε, Ezai -a 'vι "nyian. Yaa 'vι 'nan:

⁴⁰ «Bali o yiε 'wi,

-e 'o vιε 'o fεnan 'yι δι,

εn e o -pῶan "da -tῶ 'pleβλε,

-e 'o vιε 'o 'wι 'wι man δι.

E dre zιε 'nan

"tῶgῶ 'o -sῶῶnla 'e -sru,

-e 'e o 'si 'wι 'ji.»

⁴¹ Ζοζι 'le 'wι nεn Ezai -a 'vι. E Ζοζι 'le -dan ci 'yι, -yee "wεan e 'wι zιε -a 'vι.

⁴² Zuif 'nῶn 'tanῶn 'bῶ βε, o "kaga "yi -τεαλα Ζοζι da. 'Pian Farizen 'nῶn 'le "wεan o 'ka "vale 'o ve 'wein δι, "tῶgῶ 'o o -pin cin yι 'kuin. ⁴³ -Te minnun o 'tῶ "yi "ve βε, waa ye "yi e "mlian Bali -le o 'tῶ "yi "vιdι da.

⁴⁴ Ζοζι paan 'nan: «Min nεn e yi -τεαλα 'an da βε, 'an 'saza da "cεε e yi -τεαλα δι, 'pian e yi -τεαλα "nyian min nεn yaan 'pa 'sia βε -a da. ⁴⁵ Min nεn yaan 'yι

bε, te e min nεn yaan 'pa 'sia bε -a 'yi. ⁴⁶ Mεεn ci 'tε 'san -a, an -ta 'trεda 'nan -e min nεn e yi -tεra 'an da bε, -a san 'e vιε 'e 'fɔ klun va -trilii dι.

⁴⁷ -Te min 'an wei 'man, εn -a san 'ka 'ta wɔλεa "da "dιε, mεεn "cεε tin -tεa -a san da dι. -Yεε ci 'nan an -ta 'trεda 'nan -e 'an 'trεdanɔn 'si 'wι 'ji, ma'an 'talε 'nan -e 'an tin -tε 'trεdanɔn da dι. ⁴⁸ Min nεn yaan tuv 'e 'pεla koda, εn ya'a 'an wei 'silεa 'wι 'a dιε, -a san -le 'wι tin 'bazan a. 'An wei nεn maan 'vι bε, -yεε tin -tεa -a san da yi -fɔla "da "ji. ⁴⁹ Wι nεn maan ve bε, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dι, 'pian 'an "tι "nεn yaan 'pa 'sia bε, -yεε 'wι nεn kɔ 'an vι bε -a 'pa 'an 'le. ⁵⁰ εn maan -tɔa 'nan 'an "tι 'le 'wι nεn yaa 'vι bε, e 'belidι nεn ya'a 'nyaan dιε -a -nɔan "min lε. 'Winun nεn maan ve 'gɔε, zι 'an "tι -a 'vι 'mεn bε -a da nεn maan ve.»

13

Zozi 'lee 'e -srunɔn fε -nyranman bli 'e cin va

¹ E -fɔ yi -tv -e Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fedi yi 'e bɔ. Zozi -a -tɔa 'nan 'yee tv 'bɔ -e 'e 'si 'trε 'gɔε -a da -e 'e 'kɔ 'e "tι "srɔn. Minnun nεn o yi -tεra Zozi da 'trεda bε, e o 'yi "yi, e o 'yi "yi "trilii, εn yaa 'le 'sran.

² Yi zιε -a funninmlan nεn Zozi 'lee 'e -srunɔn a fεnun -blɔnan 'e cin va. Tv zιε -a man bε, te Satan ci "nrɔndι 'pla Simɔn -pι Zudazi Karioti man. Yaa -cin -trɔa "ji 'nan 'e Zozi 'nɔn 'e 'nanmannɔn lε. ³ Zozi -a -tɔa 'nan 'e "sia Bali va εn 'e lia 'e da Bali va. Yaa -tɔa "nyian 'nan 'e "tι 'e 'tɔ fε pεεnɔn da. ⁴ E wluan fεnun nεn o ci -a -blɔnan bε -a -sru, e 'yee sɔ 'si 'e da, εn e sɔ -tv 'si yaa -trɔa 'e -tien "da. ⁵ E 'yi 'sεn 'kpɔngbo 'tv -ji, εn 'e -srunɔn 'cεin -man "foedι 'sia, te yaa man bɔɔman sɔ nεn -a -tien "da bε -a.

6 Zi e 'bɔ Simɔn Piəri da bɛ, ɛn 'bɛ laabu -yrɔ 'nan: «Minsan, yiɛ 'an 'cɛin -man "foeman?»

7 ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Wɪ nɛn an cɪ -a drɛnan 'gʊɛ yi'a -ci maan tv 'gʊɛ -a dɪ, 'pian yia -ci maan 'e 'fɔla "da.»

8 ɛn Piəri "e -yrɛ 'nan: «Maan 'we "man "dɪ, yi'a 'li 'an 'cɛin -man foeman "fo "dɪ.»

Zozi "e -yrɛ 'nan: «-Te ma'an 'i 'cɛin -man "foelɛ dɪɛ, te i 'ka 'mɛn vɛ -a dɪ.»

9 -A -nan nɛn Simɔn Piəri "e Zozi lɛ 'nan: «Te 'yian 'cɛin 'saza 'man "foe dɪ. Minsan, 'an 'pɛ 'lee 'an 'wulo nɛn 'gʊ, 'i o man "foe "nyian.»

10 ɛn Zozi "e 'nan -yrɛ 'nan: «Min nɛn 'e sru 'va bɛ, -a 'kɔlɛ pɛɛnɔn da a 'saun. -A cɛin -man 'saza nɛn yaa "foeman. Ka ya 'saun, 'pian 'ka pɛɛnɔn "cɛɛ dɪ.»

11 Min nɛn e 'ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, Zozi -a -tɔa, -yee "wɛan yaa 'vɪ 'nan, o pɛɛnɔn 'ka 'saun dɪ.

12 Zi Zozi cɛɛn 'e -srunɔn 'cɛin -man "foedɪ man bɛ, ɛn e 'yee sɔ 'wʊ "nyian 'e da. E -nyran fɛnun -sru 'e "pa 'ji, ɛn yaa laabu -wɔ 'nan: «'Wɪ nɛn maan drɛ 'cɛɛ 'gʊɛ, kaa -ci 'man? 13 Kaan laabo Bali -le 'wɪ "paazan, ɛn kaan laabo Minsan. Kaa ve 'e 'nɔan da, kɔɔ an ya -a. 14 'An 'bɔ 'bɛ cɪ Bali -le 'wɪ "paazan -a, ɛn mɛɛn cɪ Minsan -a, -yee "wɛan -te an 'ka 'cɛin -man foe bɛ, 'ka cin cɛin -man "foe "nyian. 15 'Wɪ -kɔɔn "man wɪ nɛn man drɛ 'cɛɛ, 'dʊ -e 'ka drɛ "le zi maan drɛ 'cɛɛ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. 16 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min 'suzan -dan 'ka 'mlian 'e 'tazan da dɪ. ɛn 'pasiazan -dan 'ka 'mlian min nɛn yaa 'pa 'sia bɛ -a da dɪ. 17 'Winun zɪɛ kaa -tɔa 'siɛn. -Te ka 'ta 'wɔla "da "bɛ, Bali -le -fɛa a 'ka man.

18 'Ka pɛɛnɔn "cɛɛ maan ve dɪ. Minnun nɛn an o 'si "va "bɛ, an o -tɔa, 'pian 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali

-le 'fluba 'ji bε, e ya "le 'e 'lε sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ
'nan:

«Min nɛn 'kʊ fɛ blɪ a 'e cin va bε,
e drɛ 'an 'nanmanzan 'a.»

¹⁹ Maan ve 'cɛɛ 'vaa -e -a tʊ 'e bɔ. Tʊ nɛn 'wɪnʊn zɪɛ
e dra "man "bε, -e min nɛn an cɪ -a bε 'ka -tɔ. ²⁰ Maan
ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min nɛn maan 'pa 'sia bε, -te
min nɛn yaa -pɛ 'kun bε, 'an 'bɔ nɛn -a san 'an 'pɛ
'kun. ɛn min nɛn yaan 'pɛ 'kun bε, te min nɛn yaan
'pa 'sia bε, -a 'bɔ nɛn -a san -a -pɛ 'kun.»

*Zozi "e 'nan Zudazi "ta 'e -nɔan 'e 'nanmannɔn lɛ
(Mt 26.20-25; Mk 14.17-21; Lk 22.21-23)*

²¹ Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bε, ɛn -a ci baa 'ji. -A -
nan nɛn yaa 'vɪ -wɪɛ 'wein 'nan: «Maan ve 'cɛɛ 'wɪ
tɪglɪ 'a 'nan, min -tʊ a 'ka yei, -yɛɛ 'an -nɔan 'an
'nanmannɔn lɛ.»

²² ɛn Zozi -srunɔn 'o yɪɛ 'tɔ 'o cin yra, kɔɔ min
nɛn e cɪ -yɛɛ 'wɪ vɪnan bε, wa'a san tɔa dɪ. ²³ Zozi
-sruzan 'tʊ nɛn Zozi -a ye "yi 'kpa tɪglɪ bε, -yɛɛ cɪ 'e
-nyrandɪ Zozi 'bɔ "srɔn "kogo. ²⁴ ɛn Simɔn Piɛri 'wɪ
'tʊ drɛ -yrɛ 'nan 'e laabʊ Zozi 'lɔ 'nan -tɪ nɛn Zozi 'bɔ
-a ve.

²⁵ Zozi -sruzan zɪɛ, e tɛɛn "ji Zozi kugu da, ɛn yaa
laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, -tɪ nɛn?»

²⁶ Zozi "e -yrɛ 'nan: «Min nɛn an 'kpɔun ponɛn
'fɔdɪ -nɔn -yrɛ "bε, te -a san nɛn.» -A -nan nɛn Zozi
'kpɔun ponɛn 'si, yaa 'fɔ, ɛn yaa -nɔn Simɔn -pɪ
Zudazi Karioti lɛ. ²⁷ Zɪ Zudazi 'kpɔun ponɛn zɪɛ -a
'si bε, ɛn Satan -fɔ -a -sru.

Zozi "e -yrɛ 'nan: «'wɪ nɛn i "ta -a dra bε, 'i drɛ
tada.» ²⁸ Minnun nɛn o cɪ 'o -nyrandɪ waa fɛnun -
sru "bε, o -tʊ 'ka 'wɪ nɛn Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ "man "bε
-a -ci manlɛ dɪ. ²⁹ Zudazi "kuan 'wee "lala man, -
yɛɛ "wɛan min -mienun -a nrɔn 'o 'ji 'nan, Zozi -a

'vɪ -yrɛ 'nan 'e 'kʊ fɛ nɛn e kɪ 'o man "fɛdi fɛ -a bɛ -a 'lɔ. -Te 'bɛ "cɛɛ dɪ 'nan 'e 'kʊ fɛ -tʊ -nɔn 'yalɛ -tɛnɔn lɛ.
³⁰ Zudazi 'kpɔun pɔnɛn zɪɛ -a 'si, nun tɔɔn ɛn e 'bɔla bei "nyiandʊ klun va.

Zozi 'wɪ 'nyranman paa 'e -srunɔn 'ji

³¹ Zɪ Zudazi bɔla bɛ, ɛn Zozi "e 'nan: «'Bɛ nɛn 'gʊɛ, Blamin -pɪ 'tɔ drɛ -dan "mɛn, ɛn minnun Bali -le -dan ci ye Blamin -pɪ -le "wɛan. ³² ɛn -te minnun Bali -le -dan ci 'yɪ Blamin -pɪ -le "wɛan bɛ, -e Bali 'bɔ 'e 'pɪ 'tɔ drɛ -dan 'e 'bɔ 'a. -A -nan 'ka "nyian mɔan dɪ -e 'e 'wɪ zɪɛ -a drɛ.

³³ 'Mɛn 'nɛnnun, an ya tian ka yei tʊ "wɛnnɛn 'a, 'pian ka -taa 'an -wɛɛɛ. 'Wɪ nɛn maan 'vɪ Zuif 'nɔn lɛ bɛ, an "cee "ve "nyian. Ka'a 'kɔlaman -e 'ka 'kʊ fɛnan nɛn an "ta -ko bɛ -a -nan dɪ.

³⁴ An -pei -trɛ -tɔa 'cɛɛ, -nyrɛn 'nan 'ka cin yɪ "yi "le zɪ an 'ka 'yɪ "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zʊ. ³⁵ -Te 'ka cin ye "yi "bɛ, minnun pɛɛnɔn -taa -a -tɔlɛ 'nan ka ya 'an -srunɔn 'a.»

*Zozi -a 'vɪ Pɪɪri lɛ 'nan e "sia 'e -sru
 (Mt 26.31-35; Mk 14.27-31; Lk 22.31-34)*

³⁶ Simɔn Pɪɪri -a laabʊ Zozi 'lɔ 'nan: «Minsan, i 'ta -ko nyin zia?»

ɛn Zozi "e -yrɛ 'nan: «Fɛnan nɛn an "ta -ko tʊ 'gʊɛ -a bɛ, yi'a 'kɔlaman -e 'i -tra 'an -sru "dɪ, 'pian "bɛ -sru, i -taa -sɔɔnlɛa 'an -sru.»

³⁷ ɛn Pɪɪri -a laabʊ -yrɔ "nyian 'nan: «Minsan, -mɛ "le "wɛan ma'an 'kɔlaman -e 'an 'kɔla 'i -sru tʊ 'gʊɛ -a dɪ? 'An 'man a 'e wɔɔdɪ -e 'an 'ka 'yie "wɛan.»

³⁸ ɛn Zozi "e 'nan Pɪɪri lɛ 'nan: «Yia ve 'nan, 'i 'man a 'e wɔɔdɪ -e 'i 'ka 'mɛn "wɛan? 'Pian 'an 'bɔ 'an "ve 'yie 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, yia ve 'e 'pa -a yaaga 'nan, yi'an 'tɔa dɪ, 'vaa -e mannɛn tɛdɛ 'e 'wɪ.»

14

Zozi 'tɔwli 'bɛ cɪ Bali va -si -a

¹ Zozi "e 'nan 'e -srɔnɔn lɛ 'nan: «Te 'ka 'ci 'e baa -ji 'mlɔnmlɔn dɪ! 'Ka yi -tɛra Bali da, ɛn 'ka yi -tɛra "nyian 'an da! ² 'An "tɪ "le "kɔnnɛn "bɛ, -nyrannan "kaga "a -nan. An "ta -ko 'ka -nyrannan "man drɛlɛ. "Te -nyrannan 'ka 'nan dɪɛ, "te ma'an vɪlɛ 'cɛɛ dɪ. ³ -Yee "wɛan -te an -kɔ ɛn an 'ka -nyrannan "man drɛ bɛ, an -taa 'ka 'silɛ -e -kaa kɔ -nan nun. -Kaa -nyrannan -kɔan 'e cin va. ⁴ Fɛ nɛn an "ta -ko -nan 'gɔɛ, -kaa -nan si -tɔa.»

⁵ ɛn Toma "e -yrɛ 'nan: «Minsan, fɛ nɛn i "ta -ko -nan bɛ, kɔ'a -nan si tɔa dɪ. Kɔa dra 'kɔ -e 'kɔ -nan si -tɔ?»

⁶ Zozi "e -yrɛ 'nan: «Mɛɛn cɪ -si -a, ɛn mɛɛn cɪ 'wɪ tɪglɪ 'a, ɛn mɛɛn cɪ 'belidɪ -a. Min 'ka 'kɔlaman -e 'e 'kɔ 'an "tɪ 'va, te ya'a 'ciɪɛa 'an 'va dɪ. ⁷ Min nɛn an cɪ -a bɛ kaa -tɔ, -yee "wɛan kaan "tɪ -tɔa. 'Bɛ nɛn 'gɔɛ kaan "tɪ 'yɪ, ɛn zɪ e cɪ bɛ, kaa -tɔdɪ 'sia.»

⁸ ɛn Filipɔ "e 'si "va 'nan: «Minsan, 'i "tɪ 'bɔ bɛ, 'i -kɔɔn 'kɔɛ, te 'kɔ 'ci 'sɔ.»

⁹ Zozi "e -yrɛ 'nan: «Filipɔ, an 'mɔn 'ka yei "kaga, ɛn yia tian 'an 'tɔlɛ dɔɔ? Min nɛn yaan 'yɪ bɛ, te -a san 'an "tɪ 'yɪ. -Mɛ "le "wɛan yia ve 'nan 'an "tɪ -kɔɔn 'cɛɛ? ¹⁰ Yi'a yi 'tɛala "da 'nan 'kɔ 'vale 'an "tɪ "a kɔ ya min -tɔwli "a dɔɔ? 'Wɪnɔn nɛn maan ve 'cɛɛ 'gɔɛ, ya'a 'sia 'an 'bɔ 'va dɪ. 'An "tɪ 'bɔ nɛn kɔ ya -a min -tɔwli "bɛ, -yɛɛ -ciala 'an 'va -e 'e 'yee 'wɪnɔn 'lɛ sɔɔ. ¹¹ 'Ka yi -tɛra "da 'nan 'kɔ 'vale 'an "tɪ "a kɔ ya min -tɔwli "a. ɛn -te ka'a yi 'tɛala 'an da 'an 'lewei 'le "wɛan dɪɛ, 'ka yi -tɛra 'an da, wɪnɔn nɛn maan dra bɛ -yee "wɛan. ¹² Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, min nɛn e yi -tɛra 'an da bɛ, 'wɪnɔn nɛn maan dra

'gυε, -a san "e "dra "nyian. -A -san -taa 'wι -dandan drεε e "mlian 'mεn vε da, kω an "ta -ko 'an "ti 'va. ¹³ 'Wι pεεnεn nεn kaa laabo 'an "ti 'lε te ka ya 'mεn vε -a bε, maan dra, 'dυ -e 'an "ti 'tε 'e drε -dan 'mεn "wεan. ¹⁴ -Te ka 'wι 'tυ laabυ 'an 'lε te ka ya 'mεn vε -a bε, maan dra.»

Zozi "e 'nan 'e -taa Bali lei 'saun 'a 'yee minnun da

¹⁵ «-Te kaan ye "yi "bε, 'an wei da nεn 'ka 'ta wυla. ¹⁶ Tωn 'an "ti trυ "baa -e 'e 'ka 'pa "vazan 'pa 'sia 'cεε, -yεε fo 'ka 'va 'li 'trilii. ¹⁷ 'Ka 'pa "vazan zιε Bali lei nεn 'e 'wι tιglι -kωnman min lε bε -nyrεn. Minnun nεn 'trεda 'wυnun 'gυε -nyrεn waa ye "yi "bε, ya'a 'kεlaman -e 'e drε -wee vε -a dι, kω o yra 'ka "da 'zia dι, εn wa'a -tεε dι. 'Pian 'cee vε bε, "ka "tε, kω e ya 'ka 'va, εn 'ka -taa "drεε waa min -tυwli "a. ¹⁸ Ma'an 'ka 'tυε 'ka 'saza "le 'nεn nεn -a "ti 'lee -a "bυ "ka 'e da bε -yee 'wι 'zυ dι. An lia 'an da 'ka 'va. ¹⁹ E -fυ tυ "wεnnεn 'a, te 'trεda minnun 'ka "nyian 'an 'ye dι. 'Pian 'cee vε bε, ka -taa -a yιε 'nan 'an yιε a "man "nyian 'e "pa 'ji. εn "cee yιε 'fo "man "nyian. ²⁰ Tυ zιε -a man nεn kaa -tεa 'nan 'an "ti 'bε bε, kυ ya -a min -tυwli. εn 'ka 'bε 'lee 'an 'bε bε, -kaa ya min -tυwli "a. ²¹ Min nεn 'mεn -pei -tε wυnun -cin a "ji, te e 'ta 'wυla "da "bε, -a san 'bε 'an ye "yi. Min nεn yaan ye "yi "bε, 'an "ti -taa -a san yιε "yi, 'an 'bε an -taa -a san yιε "yi "nyian, εn 'an 'fli -kωnman -yrε.»

²² εn -a -sruzan 'tυ nεn "nyian waa laabo Zudazi, te Zudazi Karioti "cεε 'bε 'a dιε, 'bε laabυ -yrε 'nan: «Minsan, -mε "le "wεan 'i 'fli -kωnman 'kυε, εn yι'a 'i 'fli kωnman 'trεda minnun lε dι?»

²³ εn Zozi -a 'vι -yrε 'nan: «-Te min 'an ye "yi te e 'ta 'wυla 'an wei da bε, -a -nan nεn 'an "ti -taa -a

san yilɛ "yi. Tɔɔn 'kɔ 'vale 'an "tɪ "a bɛ, kɔ -taa "talɛ -a san va -e 'kɔ -nyran "va. ²⁴ 'Pian min nɛn ya'an ye "yi "dɪɛ, ya'a 'ta wɔla 'an wei da dɪ. Wei nɛn ka cɪ -a mannan 'gʋɛ, ya'a 'sia 'an 'va dɪ, 'pian 'an "tɪ 'nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a va nɛn e "sia.

²⁵ 'Wɪnɪn 'gʋɛ maan tin "baa 'cɛɛ te an ya tian 'ka yei. ²⁶ 'An "tɪ -taa "talɛ 'ka 'pa "vazan 'a 'an 'lɛji, Bali lei 'saun nɛn. -Yɛɛ 'wɪ pɛɛnɔn nɛn maan 'vɪ bɛ -a -cin -tɔa 'ka 'ji, ɛn -yɛɛ -ci "sia 'cɛɛ.

²⁷ 'Ka 'fɔ -trɔɔ, 'mɛn -fɔdɪ -trɔɔ bɛ, maan -nɔn 'cɛɛ. Ma'an -fɔdɪ -trɔɔ ve 'ka 'man "le 'nan 'trɛda minnɪn -a ve 'ka man bɛ -yee 'wɪ 'zɔ dɪ. Te nyɛn 'e 'ka 'cɛn dɪ, ɛn te "klan 'e 'ka 'tɛ dɪ.

²⁸ Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan, an "ta -ko -e 'an li 'an da "nyian 'ka 'va. "Te kaan ye "yi "bɛ, "te 'ka 'ci "nranman, kɔɔ an "ta -ko 'an "tɪ 'va, ɛn 'an "tɪ -dan "mlian 'an da. ²⁹ 'Wɪnɪn zɪɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ 'vaa -e -a drɛ tɔ 'e bɔ. 'Dɔ -e "yɛɛ vɪnan 'e drɛ bɛ, -e 'ka yi -tɛra 'an da. ³⁰ 'Mɛn tɔ 'ka "nyian "kaga -e 'an 'wɪ tin 'ba 'cɛɛ dɪ, kɔɔ Satan nɛn e 'trɛ 'gʋɛ -a "paala bɛ, e ya -tanan. -Yee 'plɛblɛ 'ka 'an da dɪ, ³¹ 'pian -e 'trɛda minnɪn 'o -tɔ 'nan, 'an "tɪ ye "yi "bɛ, 'wɪ nɛn yaa 'vɪ 'mɛn bɛ an 'ta 'wɔla "da.

'Ka 'wɪluan lou, -kaa kɔ!»

15

Zozi-kɔnnɛn "tɔ -fɔ yiba 'lee 'e pɛ 'nɛnnun da

¹ Yaa vɪdɪ 'sia -wɪɛ 'nan: «Mɛɛn cɪ rɛzɛn yiba 'kpa -a, ɛn 'an "tɪ 'bɛ cɪ min nɛn e rɛzɛn 'bɔ 'ta bɛ -a. ² 'An pɛ 'nɛnnun nɛn wa'a 'baa dɪɛ, 'an "tɪ o "cɛan, ɛn 'an pɛ 'nɛnnun nɛn o baa "bɛ, 'an "tɪ "o man dra 'dɔ -e 'o ba 'kpa "kaga. ³ Cɛɛ cɪ 'an pɛ 'nɛnnun nɛn o -taa "balɛ "kaga "bɛ waa, kɔɔ 'wɪ nɛn maan paa 'ka 'ji 'gʋɛ, e

'ka drɛ 'saun 'va. ⁴ 'Ka 'fɔ 'ka lɛadɪ 'an man te -kaa ya min -tɔwli "a. Yiba "pɛ 'ka 'kɔlaman -e 'e ba 'e 'saza, te e 'ka 'e lɛadɪ yiba 'bɔ man dɪ. -A -tɔwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a, -te ka'a 'fɔlɛ 'ka lɛadɪ 'an man dɪɛ, ka'a 'kɔlaman 'wɪ 'tɔ drɛdɪ -a dɪ.

⁵ Mɛɛn cɪ rɛzɛn yiba "a, ɛn cɛɛ cɪ 'an pɛ 'nɛnnun -a. Min nɛn e -fɔ 'e lɛadɪ 'an man bɛ, kɔ 'vale -a kɔ dra min -tɔwli "a. -A san -kɔan "le yiba "pɛ nɛn e baa "kaga "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. -Yɛɛ cɪ 'nan -te ma'an 'palɛ 'ka 'va dɪɛ, ka'a 'kɔlaman 'wɪ 'tɔ drɛdɪ -a dɪ. ⁶ Min nɛn ya'a -fɔlɛ 'e lɛadɪ 'an man dɪɛ, waa -tua bei. -A san a "le 'nan yiba "pɛ nɛn waa cɛɛn ɛn waa tuɔ bei "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. E -kaa, waa "siala -e 'o -fɔ 'tɛa. ⁷ -Te ka -fɔ 'ka lɛadɪ 'an man, ɛn 'an wei -cin -fɔla 'ka 'ji bɛ, fɛ oo fɛ nɛn ka cɪ "va "bɛ, 'ka laabɔ 'an "tɪ 'lɔ, yaa -nɔan 'cɛɛ. ⁸ -Te ka ya "le 'nan yiba "pɛ nɛn e baa "kaga "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ bɛ, 'an "tɪ 'tɔ dra -dan. 'Wɪ zɪɛ -yɛɛ -kɔɔnman 'nan ka ya 'an -srɛnɔn 'a.

⁹ Zɪ 'an "tɪ 'an ye "yi "bɛ, -a da nɛn an 'ka ye "yi. 'Ka 'fɔ 'ka lɛadɪ 'an man -e 'an 'ka yɪ "yi. ¹⁰ -Te ka 'ta 'wɔla 'mɛn -pei -tɔ wɪnɔn da bɛ, an 'ka ye "yi. An 'bɔ "nyian, "an 'ta wɔla 'an "tɪ "le -pei -tɔ wɪnɔn da ɛn yaan 'yɪ "yi.

¹¹ 'Wɪnɔn zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e cɪ "nrandɪ nɛn an 'lɔ 'gɔvɛ -e 'kɔn "nyian 'cee 'lɔ. -E 'cee vɛ 'e 'cɪla "da "fo. ¹² 'Mɛn -pei -tɔ wɪ nɛn 'nan, 'ka cin yɪ "yi "le zɪ an 'ka ye "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ. ¹³ Yɪdɪ "yi "nɛn e "mlɪan yɪdɪ "yi pɛɛnɔn da bɛ, -nyrɛn 'nan min 'e 'wɪ "man -e 'e 'ka 'e beenun "pa 'ji. ¹⁴ -Te ka 'ta 'wɔla 'wɪ nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ -a da bɛ, te ka ya 'an beenun -a. ¹⁵ Ma'an "nyian 'ka laabo 'an 'sunɔn dɪ, 'pɪan an 'ka laabo 'an beenun. Min 'suzan 'ka 'e 'tazan drɛ wɪ tɔa dɪ, 'pɪan 'wɪ pɛɛnɔn nɛn maan 'man 'an

"tɪ "da bɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ, -yee "wɛan an 'ka laabo 'an beenun. ¹⁶ 'Ka 'bɔ "cɛɛ 'an 'si "va ɛn ka sɔɔnla 'an -sru "dɪ, 'pian mɛɛn 'ka 'si "va. An 'ka 'si "va 'nan -e 'ka 'nyranman 'pa, -e 'ka drɛ yiba "pɛ nɛn e baa "kaga "bɛ -a. 'Cee 'nyranman "nɛn 'ka 'fo 'e "tun "dɪ. -Te kaa drɛ zɪɛ, fɛ pɛɛnɔn nɛn kaa laabo 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ, yaa -nɔan 'cɛɛ. ¹⁷ 'Winun nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ 'gʊɛ, 'ka 'ta wɔla "da 'dʊ -e 'ka cin yɪ "yi.»

'Trɛda minnun "naan Zozi 'lee 'e -srunɔn man

¹⁸ «'Trɛdanɔn "naan 'ka man, 'pian 'ka -tɔ 'nan o 'nan 'an man 'ka 'lɔ 'e 'flin. ¹⁹ "Te ka ya 'le 'trɛdanɔn 'zʊ bɛ, "te o 'ka ye "yi 'le 'o 'va minnun zʊ. 'Pian an 'ka 'si o yei, ɛn ka 'ka "nyian 'trɛdavɛ -a dɪ, -yee "wɛan o "naan 'ka man. ²⁰ 'Wɪ nɛn maan 'vɪ 'cɛɛ bɛ, -a -cin 'e 'fɔla 'ka 'ji. Maan 'vɪ 'nan, min 'suzan -dan 'ka 'mlian 'e 'tazan da dɪ, -yee "wɛan -te minnun 'tɛ 'pa 'an da bɛ, 'ka -tɔ 'nan o 'tɛ "paa "nyian "cee "da. -Te minnun 'ta 'wɔla 'an wei da bɛ, 'ka -tɔ 'nan o 'ta wɔla "nyian "cee "wei da. ²¹ 'Winun pɛɛnɔn zɪɛ waa dra 'cɛɛ, ka ya 'mɛn vɛ -a -le "wɛan. Min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ, wa'a tɔa dɪ, -yee "wɛan nɛn waa dra. ²² "Te ma'an 'talɛ -e 'an 'wɪ tin 'ba -wɛɛ "dɪɛ, "te o 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'a dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, -wee 'wɪ 'pa "davɛ pee "ka "dɪ. ²³ Kɔɔ min nɛn e "naan 'an man bɛ, te -a san "nan "nyian 'an "tɪ "man. ²⁴ 'Winun nɛn min -tʊ 'ka tian 'li -a drɛɛ dɪɛ, "te ma'an drɛɛ o yɪɛ man dɪɛ, "te o 'ka 'wɪ 'wɪdɪ "drɛnɔn 'a dɪ. 'Pian 'bɛ nɛn 'gʊɛ, waan drɛ winun 'yɪ, te o "naan tian 'kʊ 'vale 'an "tɪ "a 'kʊ man. ²⁵ 'Wɪ zɪɛ e dra 'nan -e 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ -wee -pei 'fluba 'ji bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:
 <Minnun 'nan 'an man te -a -ci "ka "dɪ.>

26 Tυ nɛn an -ko 'an "tɪ 'va bɛ, an 'ka 'pa "vazan "paa -sia. Bali lei nɛn, e "sia 'an "tɪ 'va, ɛn e 'wɪ tɪglɪ 'ci "sia min lɛ. -Te e -ta bɛ, -yɛɛ 'an 'nan wɪ ve. 27 'Ka 'bɔ "nyian, cɛɛ 'an 'nan wɪ ve minnun lɛ. Kɔɔ -e 'e 'sia 'mɛn 'nyranman pou sianan "trilii -e 'e bɔ cɛɛgυ yi -a bɛ, ka -fυ 'an "srɔn.

16

1 'Wɪnun 'gυɛ maan 'vɪ cɛɛ 'nan -e "wɛɛ vɪnan 'o 'tɛ "paa 'ka da bɛ -e 'ka vɪlɛ 'ka 'si 'an -sru "dɪ. 2 Minnun -taa 'ka 'pinlɛ 'wee cin yɪ 'kɔnnun -ji. ɛn tυ -mie -taa "bɔlɛ bɛ, minnun 'ka -tɛɛman, te o 'ci "nrɔnman 'nan 'o ya Bali 'sunan. 3 'Wɪnun zɪɛ waa dra, kɔɔ wa'an "tɪ 'tɔa dɪ, ɛn wa'an 'tɔa dɪ.

4 'Wɪnun zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan -te -a -tυ 'bɔ bɛ, -e 'an wei -cin 'e 'trɔa 'ka 'ji. Ma'an vɪlɛ 'cɛɛ -a pou sianan "dɪ, kɔɔ te an ya 'ka yei.»

Zozi "e 'nan Bali lei 'saun -taa 'wɪ tɪglɪ 'ci 'silɛ

5 «'Bɛ nɛn 'gυɛ, an "ta lia 'an da min nɛn yaan 'pa 'sia bɛ -a va. 'Wɪ zɪɛ maan 'vɪ 'cɛɛ, ɛn min -tυ 'ka yɪlɛ 'ka yei -e 'e laabυ 'an 'lɔ 'nan nyin zia nɛn an "ta -ko dɪ. 6 'Pian zɪ an 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'cɛɛ bɛ, ɛn 'ka 'ta drɛ 'trɔdrɔ. 7 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, e ya 'cee 'wɪ "yɪ "a -e 'an 'kυ. Kɔɔ -te ma'an 'kυlɛ dɪɛ, 'ka 'pa "vazan 'ka 'taa dɪ. 'Pian -te an -kυ bɛ, maan "paa -sia 'cɛɛ.

8 -Te e -ta bɛ, 'wɪ nɛn e cɪ 'wɪ 'wɪdɪ "a bɛ 'lee 'wɪ nɛn e cɪ 'wɪ tɪglɪ 'a bɛ 'lee Bali -le tin 'badɪ bɛ, -yɛɛ -ci -kɔnnman 'trɛdanɔn lɛ. 9 -Wee 'wɪ 'wɪdɪ "nɛn 'nan wa'a yɪ 'tɛala 'an da dɪ. 10 Bali -le 'wɪ tɪglɪ drɛdɪ nɛn 'nan an lia 'an da 'an "tɪ 'va, ɛn ka'a "nyian 'an 'ye dɪ. 11 Bali -le tin 'badɪ nɛn 'nan Satan nɛn e 'trɛ 'gυɛ -a "paala bɛ tin -tɛ "da.

12 'Wɪ 'kaga "a -e 'an vɪ 'cɛɛ, 'pian ka'a 'kɔlaman -e 'ka -ci man tʊ 'gʊɛ -a dɪ. 13 Bali lei nɛn e 'wɪ tɪgɪ 'ci "sia min lɛ bɛ, -te e -ta bɛ, -yɛɛ 'wɪ tɪgɪ pɛɛnɔn 'ci "sia 'cɛɛ. Ya'a 'wɪ 've 'e 'bɔ 'le 'pɛblɛ 'a dɪ, 'pian 'wɪ nɛn yaa man bɛ, -nyɛn yaa ve minnun lɛ. 'Wɪ nɛn e -taa "drɛlɛ -kɔɔbli bɛ, -nyɛn yaa -ci "sia minnun lɛ. 14 -Yɛɛ 'mɛn -dan ci -kɔɔnman minnun lɛ, kɔɔ 'winun nɛn e -taa -a vlɛ 'cɛɛ bɛ, e "sia an 'va. 15 Fɛ pɛɛnɔn nɛn e ci 'an "tɪ 'lɔ bɛ, te e ya 'mɛn vɛ -a "nyian, -yee "wɛan maan 'vɪ 'nan, 'winun nɛn yaa ve 'cɛɛ bɛ, e "sia 'an 'va.»

Zozi "e 'nan ci "nrandɪ -taa 'e -srɛnɔn 'lɔ

16 Zozi -a 'vɪ "nyian 'nan: «Tʊ -fʊ "wɛnnɔn -e 'ka vlɛ 'kaan yɪ "nyian dɪ, ɛn tʊ "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ.»

17 Zɪ Zozi 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ bɛ, ɛn -a -srɛnɔn -mienun 'wɪ vɪdɪ 'sia o cin yei. Waa 'vɪ 'nan: «'Wɪ nɛn yaa 'vɪ -cɛɛ 'gʊɛ, -a -ci nɛn 'nɔn? Yaa 'vɪ 'nan, tʊ -fʊ "wɛnnɔn -e 'ka vlɛ 'kaan yɪ "nyian dɪ, ɛn tʊ "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ. ɛn yaa 'vɪ "nyian 'nan an "ta -ko 'an "tɪ "srɔn. 18 Tʊ "wɛnnɛn 'bɔ nɛn yaa ve 'gʊɛ -a -ci nɛn 'nɔn? 'Wɪ nɛn e ci "vale 'e ve bɛ, -ka'a -ci maan dɪ.»

19 Zozi -a -tɔ 'nan o ya "vale 'o 'wɪ zɪɛ -a -ci laabo 'e 'lɔ, ɛn e 'nan -wɪɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'nan tʊ -fʊ "wɛnnɔn, te ka'a "nyian 'an 'ye dɪ ɛn tʊ "wɛnnɛn 'a "nyian -e 'kaan yɪ. 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn ka 'wɪ laabo 'ka cin lɔ 'gʊ? 20 Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪgɪ 'a 'nan, ka -taa "wuɔlɛ 'kpa tɪgɪ, 'pian te 'trɛdanɔn "le 'ci "nranman. 'Ka 'ta dra -trɔdrɔ, 'pian 'cee ta drɛdɪ -trɔdrɔ zɪɛ e limlan "da ci "nrandɪ -a. 21 'Ka 'ci "nrɔn -pɔnzɔn da. -Te -yee 'nɛn 'ya tʊ 'bɔ bɛ, -a ta dra -trɔdrɔ, kɔɔ -yee yɪ yɪdɪ 'bɔ. 'Pian -te e 'nɛn 'bɔ 'ya bɛ, -e 'yee yɪ yɪdɪ -cin 'e 'san 'ji. -A ci "nranman

'sien 'nan 'e min 'bɔla 'trɛda. ²²-A-tɔwli "nɛn "nyian 'cee vɛ -a. Tɔ 'gɔɛ -a bɛ 'ka 'ta a -trɔdrɔ, 'pian an 'ka yɪ pee wo -e 'ka 'ci 'e "nran. ɛn min -tɔ 'ka 'kɔlaman -e 'e ci "nrandɪ zɪɛ -a 'si 'ka 'lɔ dɪ. ²³Tɔ zɪɛ -a man bɛ, ka'a "nyian 'wɪ 'tɔ laabo 'an 'lɔ dɪ.

Maan ve 'cɛɛ 'wɪ tɪglɪ 'a 'nan, fɛ nɛn kaa laabo 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a bɛ yaa -nɔan 'cɛɛ. ²⁴Ka'a tian fɛ -tɔ laabɔɛ 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a dɪ. 'Ka laabɔ -yrɔ, yaa -nɔan 'cɛɛ -e 'cee ci "nrandɪ 'e 'cɪla "da "fo.»

Zozi "e 'nan 'e -srɛnɔn 'o -pɔan 'kun

²⁵ «'Wɪnɪn zɪɛ, maan 'vɪ 'cɛɛ -kɔnnɛn "ji. Tɔ -tɔ -taa "bɔɛ, te ma'an "nyian 'wɪ tin 'baa 'cɛɛ -kɔnnɛn "ji dɪ, 'pian 'an "tɪ "le 'wɪ tin "baa 'cɛɛ 'wein. ²⁶Tɔ zɪɛ -a man bɛ, 'ka fɛ laabɔ 'an "tɪ 'lɔ te ka ya 'mɛn vɛ -a. 'An 'bɔ "cɛɛ 'an "tɪ trɔ "baa -yee fɛ -nɔndɪ 'cɛɛ -a dɪ, ²⁷kɔɔ 'an "tɪ 'bɔ 'ka ye "yi, kaan 'yɪ "yi "le "wɛan. Kaa ye "yi, ɛn ka yi -tɛala "da 'nan an 'si Bali va, -yee "wɛan 'an "tɪ 'bɔ 'ka ye "yi. ²⁸An 'si 'an "tɪ 'va, ɛn an -ta 'trɛ 'gɔɛ -a da. 'Bɛ nɛn 'gɔɛ, an "ta "sia 'trɛda -e 'an li 'an da 'an "tɪ 'va.»

²⁹ ɛn -a -srɛnɔn "e 'nan -yrɛ 'nan: «I ya 'wɪ tin 'banan "mɛn 'e 'ci -a 'wein te e 'ka -kɔnnɛn "ji dɪ. ³⁰'Bɛ nɛn 'gɔɛ, kɔa -tɔ "mɛn 'nan i 'wɪ pɛɛnɔn -tɔa. 'Wɪ nɛn kɔ cɪ "vale 'kɔ laabo 'i 'lɔ bɛ yia -tɔa, te kɔ'a tian -a laabɔɛ dɪ. -Yee "wɛan kɔ yi -tɛala 'i da 'nan i 'si Bali va.»

³¹ ɛn Zozi "e 'nan -wlɛ 'nan: «Ka yi -tɛala 'an da, 'bɛ a zɪ. ³²'Pian maan ve 'cɛɛ 'nan, tɔ -tɔ -taa "bɔɛ, 'ka pɛɛnɔn fuimlan "man -e min -tɔ 'e 'kɔ 'e 'lɛ zia. -A tɔ 'bɔ 'bɔ 'va. Tɔ zɪɛ -a man nɛn kaa "tɔɛ 'an -tɔwli. 'Pian an 'ka 'an -tɔwli "dɪ, kɔɔ 'an "tɪ -kɔan 'an "srɔn.

³³ An -fɔ 'e 'flin an 'wunun pɛɛnɔn 'gʊɛ -a 'vɪ 'cɛɛ 'nan -e 'ka 'fʊ -trɔɔ, -e -kaa drɛ min -tɔwli "a -le "wɛan. Ka -taa 'ka yra yɪɛ 'trɛda, 'pian 'ka -pɔan 'e 'sɔ, an 'trɛda 'plɛblɛ pɛɛnɔn klɪ.»

17

Zozi Bali trɔv 'ba 'e -srɔnɔn lɛ

¹ Zɪ Zozi cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man bɛ, 'e yra -tɔ laji, ɛn e 'nan:

«'An "tɪ, -a tʊ 'bɔ. 'An 'bɔ nɛn 'i 'pɪ -a bɛ, 'yian 'tɔ drɛ -dan, -e 'mɛin 'tɔ drɛ -dan "nyian. ² I 'plɛblɛ 'nɔn 'mɛn, ɛn yian 'pla fɛ pɛɛnɔn 'ta lou, -yɛɛ "wɛan minnɔn nɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ, an 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ -a -nɔan -wɪɛ. ³ 'Belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, -nyrɛn 'nan, min 'e 'i 'tɔ, 'nan 'i 'bɔ 'tɔwli yɪɛ cɪ Bali tɪglɪ 'a, ɛn 'an 'bɔ Zozi Crizi nɛn yian 'pa 'sia bɛ min 'e 'an 'tɔ. ⁴ Mɛin 'tɔ drɛ -dan 'trɛda, ɛn 'nyranman nɛn yia -nɔn 'mɛn 'nan 'an 'pa bɛ, maan 'lɛ sɔɔ. ⁵ 'Bɛ nɛn 'gʊɛ, 'an "tɪ, 'yian drɛ -dan 'i "srɔn "nun. Zɪ an cɪ -dan 'i "srɔn "nun 'e 'cɛn, te 'trɛ "ka tian dɪɛ, 'yian drɛ -a 'e "pa 'ji.

⁶ Zɪ i cɪ bɛ, maan -ci 'si minnɔn nɛn i o 'si "va 'trɛdanɔn yɛi ɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ -wɪɛ. O ya 'yie vɛ -a, ɛn i o -nɔn 'mɛn. O 'ta 'wɔla 'i wei da, ⁷ ɛn waa -tɔ "mɛn 'nan, fɛ pɛɛnɔn nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, e "sia 'i 'va 'kpagba. ⁸ -Yɛɛ cɪ 'nan weinun nɛn yia -nɔn 'mɛn bɛ, maan 'vɪ -wɪɛ ɛn waa 'sia "da. Waa -tɔ 'nan 'wɪ tɪglɪ an 'si 'i 'va, ɛn o yɪ -tɛra "da 'nan yɪɛ 'an 'pa 'sia.

⁹ -Wee "wɛan nɛn an cɪ 'i trɔv 'banan. An 'ka 'i trɔv 'banan 'trɛdanɔn pɛɛnɔn 'le "wɛan dɪ. 'Pian minnɔn nɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ, -wee "wɛan nɛn an cɪ 'i trɔv 'banan, kɔɔ o ya 'yie vɛ -a. ¹⁰ Minnɔn pɛɛnɔn nɛn o cɪ 'mɛn vɛ -a bɛ, o ya 'yie vɛ -a. ɛn minnɔn nɛn

yie vε -a bε, o ya 'mɛn vε -a, -wee "wεan nɛn 'an 'tɔ drɛ -dan. ¹¹ An "ta "sia 'trɛda -e 'an 'lɔ 'i 'va nun te "o "ya wo 'trɛda 'gυ. 'An "tɪ "nɛn e ya 'saun bε, 'i 'tɔ nɛn yia -nɔn 'mɛn bε -yee 'plɛblɛ 'a, 'i yie 'tɔ o va, 'dυ -e -kaa fυ waa -tɔwli "le zɪ 'kυ cɪ 'yia min -tɔwli "a bε -yee 'wɪ 'zυ. ¹² Tυ nɛn te an ya o va 'trɛda bε, 'an yie 'tɔ o va, 'i 'tɔ nɛn yia -nɔn 'mɛn bε, -yee 'plɛblɛ 'a. Min -tɔwli 'ka 'sanlɛ dɪ, -te yaa 'silɛa min -wɪdɪ "a dɪɛ. -Yɛɛ 'san 'nan -e Bali wei nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ.

¹³ Bɛ nɛn 'gυɛ an "ta "lɔ 'i 'va, ɛn 'wɪnɪn 'gυɛ maan ve trɛda 'gυ 'nan -e cɪ "nrandɪ nɛn 'an 'lɔ bɛ, 'e 'kɔn "nyian -wee 'lɔ 'e 'cɪladɪ "da "fo. ¹⁴ 'I wei bɛ, maan 'vɪ -wɪɛ, -yee "wεan 'trɛdanɔn 'nandɪ 'sia o man. O 'nandɪ 'sia o man 'nan o 'ka "nyian 'wee vε -a dɪ, "le zɪ an 'ka -wee vε -a dɪɛ -yee 'wɪ 'zυ. ¹⁵ An 'ka 'i trυ 'banan 'nan 'i o 'si 'trɛdanɔn yei "dɪ. An ya 'i trυ 'banan 'pian 'nan, 'i yie 'tɔ o va Satan nɛn e 'wɪ 'wɪdɪ "paa 'nyranman -a bε -yee "wεan. ¹⁶ O 'ka 'trɛdavɛ -a dɪ, "le zɪ an 'ka 'trɛdavɛ -a dɪɛ -yee 'wɪ 'zυ. ¹⁷ 'I 'wɪ tɪglɪ -kɔɔn -wɪɛ -e 'o drɛ 'yie vε -a "fo. 'Wɪ tɪglɪ zɪɛ 'i wei nɛn. ¹⁸ Zɪ yian 'pa 'sia 'trɛda bɛ, -a -tɔwli "nɛn "nyian an o 'pa 'sia 'trɛda. ¹⁹ An 'fli -nɔan -e 'an 'ka -wee "wεan, 'dυ -e 'o drɛ 'yie vε -a "fo.

²⁰ -Wee "wεan nɛn an ya 'i trυ 'banan, ɛn minnɪn nɛn o yi -tɛra 'an da o wei -le "wεan bɛ, an ya 'i trυ 'banan "nyian -wee 'wɪ man. ²¹ An ya 'i trυ 'banan 'nan -e 'o drɛ min -tɔwli "a. 'An "tɪ, 'o 'kɔn 'o lɛadɪ 'kυ man, "le zɪ 'kυ 'vale 'yia, kυ ya min -tɔwli "a bɛ -yee 'wɪ 'zυ. 'O drɛ min -tɔwli "a -e 'trɛdanɔn 'o -tɔ 'nan yie 'an 'pa 'sia. ²² An o drɛ -dan "le zɪ yian drɛ -dan bɛ -yee 'wɪ 'zυ. An o drɛ -dan 'nan -e 'o drɛ min -tɔwli "a, "le zɪ kυ cɪ 'yia min -tɔwli "a bɛ -yee 'wɪ 'zυ.

²³ Kɔ ya waa min -tɔwli "a, ɛn kɔ ya 'yia min -tɔwli "a 'nan -e 'o drɛ min -tɔwli "a 'kpa tɔglɪ. 'E drɛ zɪɛ -e 'trɛdanɔn 'o -tɔ 'nan, yɪɛ 'an 'pa 'sia, ɛn i o ye "yi "le zɪ yian ye "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ.

²⁴ An "tɪ, minnun pɛɛnɔn nɛn i o -nɔn 'mɛn bɛ, an ya "va 'nan 'kɔ 'kɔn waa fɛnan nɛn an -kɔan "bɛ -a -nan. An ya "va 'nan 'o 'mɛn -dan ci yɪ. Yian drɛ -dan, kɔɔ yian 'yɪ "yi, te yɪ'a tian 'trɛ drɛlɛ dɪ. ²⁵ An "tɪ, i ya tɔglɪ. 'Trɛdanɔn 'ka 'i 'tɔa dɪ, 'pian 'an 'bɔ 'mɛin -tɔa. ɛn 'an -srɛnɔn "o "tɔ "nyian 'nan yɪɛ 'an 'pa 'sia.

²⁶ Zɪ i ci bɛ, maan kɔɔn -wlɛ, ɛn maan -kɔɔnman tian -wlɛ, 'nan -e 'o cin yɪ "yi "le zɪ yian ye "yi "bɛ -yee 'wɪ 'zɔ, te kɔ ya waa min -tɔwli "a.»

18

Zuif'nɔn 'tanɔn Zozi 'kun

(Mt 26.47-58; Mk 14.43-50, 53-54; Lk 22.47-54)

¹ Zɪ Zozi cɛɛn Bali trɔ 'badɪ man bɛ, ɛn 'o 'vale 'e -srɛnɔn 'a, o -kɔ 'yɪ nɛn waa laabo Cedrɔn bɛ -a -sru. Fei -tɔ a fɛ zɪɛ -a -nan, -a da nɛn o -kɔ. ² Zozi 'lee 'e -srɛnɔn 'o cin ye 'e 'cɛn fɛ zɪɛ -a -nan, -yee "wɛan Zudazi nɛn e "ta -daa Zozi 'nɔnlɛ 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ, yaa -nan -tɔa.

³ 'Sounja 'pa 'tɔ 'lee minnun nɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'lee Farizɛn 'nɔn o 'pa 'sia bɛ, Zudazi -trɔa o 'lɛ, ɛn e -kɔ waa fei zɪɛ -a da. "Wɛɛ vɪnan 'o 'kɔ bɛ, srɔannun a -wlɔ, -kannɛnnun a -wlɔ, ɛn -kuli -tan fɛnun a -wlɔ.

Zɪ o 'bɔla bɛ, ⁴ ɛn Zozi 'kɔ o 'lɛ, te e 'wɪ nɛn e "ta -daa "bɔlɛ "man "bɛ -a -tɔa, ɛn yaa laabɔ -wlɔ 'nan: «-Tɪ nɛn -kaa -wɛɛman?»

⁵ O 'nan -yrɛ 'nan: «Nazaretɪ min Zozi nɛn kɔa -wɛɛman.»

ɛn Zozi "e -wlɛ 'nan: «'An 'bɔ nɛn 'gɔ.»

Zudazi nen e Zozi 'bɔ 'nɔn 'e 'nanmannɔn lɛ bɛ e ya o yei. ⁶Zɪ Zozi -a 'vɪ -wlɛ 'nan, 'e 'bɔ nen 'gʊɛ, o -kʊ 'o koda ɛn o tiila "tra.

⁷-A -nan nen Zozi -a laabʊ "nyian -wɔb 'nan: «-Tɪ nen kaa -wɛɛman?»

ɛn o -yrɛ 'nan: «Nazaretɪ min Zozi nen.»

⁸Zozi 'e 'nan -wlɛ 'nan: «Maan 'vɪ 'cɛɛ 'va 'nan 'an 'bɔ nen 'gʊ. -Yee "wɛan -te maan nen ka cɪ 'an -wɛɛnan bɛ, ka minnun 'gʊɛ o 'tʊɪ 'o 'kʊ.»

⁹Zɪ 'wɪ nen Zozi -a 'vɪ 'e 'cɛn bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ. Yaa 'vɪ 'e 'cɛn 'nan: «Minnun nen i o -nɔn 'mɛn bɛ, o va min -tʊwli 'ka 'sanlɛ dɪ.»

¹⁰-A -sruzan nen Simɔn Pieri -a bɛ, sɛn a -yrɔ, yaa 'sʊ 'e 'kɔlɛ 'jɪ, ɛn e Bali -pannɔn 'tazan 'suzan 'tʊ -pɛ 'yɪ "da "trɔɛn cɛɛn. Min zɪɛ waa laabo Maku.

¹¹ɛn Zozi 'e Pieri lɛ 'nan: «'ɪ 'yie sɛn wʊ 'e 'kɔlɛ 'jɪ! 'Kulɛnɛn nen yra yɪdɪ cɪ -jɪ 'gʊɛ, 'an "tɪ -a 'pla 'mɛn, ma'an ve "man "cɛjɛ dɪ.»

¹²'Sounjanun 'lee 'o 'tazan 'lee minnun nen Zuif 'nɔn 'tanɔn o 'pa 'sia bɛ, o Zozi 'kun, waa yrɪ, ¹³ɛn o -kʊ -a 'e tɛdɛ min -tʊ nen waa laabo Ane bɛ -a va. Waa nan "tɪ laabo Kaifa, -yɛɛ cɪ lɛ 'bɔ zɪɛ -a -jɪ Bali -pannɔn 'tazan -a. ¹⁴Kaifa zɪɛ, -yɛɛ 'wɪ tin 'ba "nen Zuif 'nɔn 'tanɔn lɛ. Yaa 'vɪ -wlɛ 'nan, -a "yɪ mlin -e min -tʊwli 'e min pɛɛnɔn 'leji -ka wʊ.

Pieri yɔɔ "da 'nan 'e 'ka Zozi -sruzan 'a dɪ

(Mt 26.69-70; Mk 14.66-68; Lk 22.55-57)

¹⁵Simɔn Pieri 'lee Zozi -sruzan 'tʊ, 'bɛ sɔɔnla Zozi 'bɔ -sru. Zozi -sruzan 'tʊ zɪɛ Bali -pannɔn 'tazan 'bɔ -a -tɔa. -Yee "wɛan -yɛɛ wlala 'o 'vale Zozi 'a Bali -pannɔn 'tazan 'bɔ 'le -klɔn -jɪ. ¹⁶'Pian Pieri 'e -fʊʊ bei -klɔn -yrɛ "nen. -A -sruzan 'tʊ bɛ, e 'li 'e da, ɛn e 'wɪ tin 'ba lɪmɔn nen 'e yɪɛ -tɔa -klɔn 'bɔ -yrɛ "nen "bɛ -yrɛ.

Tōn, en e -si -nōn Piēri lē, ¹⁷ yaa laabu Piēri -lō 'nan: «Bii 'gυε, -a -sruzan 'tō nēn "nyian "yie "a?»

En Piēri "e 'nan -yrē 'nan: «An 'ka -a -sruzan 'a dī.»

¹⁸ Bali -pannōn 'tazan 'bō 'sunōn 'lee 'sounjanun nēn -nan bē, o 'tē 'fō "nēn, en waa si -fō trun -taa "le "wēan. Piēri -tō o va, en e 'tē "klandī 'sia.

Bali -pannōn 'tazan Ane 'wī laabu Zozi 'lō

¹⁹ Bali -pannōn 'tazan 'wī laabu Zozi 'lō. Yaa laabu -yrō -a -srūnōn da, en yaa laabu -yee 'wī "paadi da.

²⁰ En Zozi "e 'nan -yrē 'nan: «An 'wī tin 'ba min pēnōn yie man, en yi pēnōn man te an 'wī "paaman minnūn ji Bali trō 'ba 'kōnnūn -ji 'lee Bali -pan 'kōnnūn nēn Zuif 'nōn o cin ye -ji bē -a -ji. Ma'an 'wī 'tō drēlē 'e yōōdī dī. ²¹ -Mē "le "wēan i 'wī laabo 'an 'lō 'wī zīē -a da? Minnūn nēn waan wei 'man bē, 'wī nēn maan tin 'ba -wlē "bē, waa -tōa. O lō nēn 'i laabu.»

²² Zi Zozi 'wī zīē -a 'vī bē, en Bali -pannōn 'tazan 'suzan 'tō nēn 'e 'tōdī Zozi "srōn "bē, e 'pa 'fō Zozi yra, en e 'nan -yrē 'nan: «-Tīē 'vī 'yie 'nan 'i 'wī tin 'ba Bali -pannōn 'tazan lē zīē?»

²³ En Zozi -a 'vī -yrē 'nan: «-Te maan 'vī 'wldī "bē, 'wī nēn maan 'vī "va "wldī "bē, 'i vī 'mēn. En -te ma'an 'wī 'wldī "vīlē dīē, -mē "le "wēan nēn i fē 'lē wo 'an 'ji?»

²⁴ Ane Zozi 'tōi 'e -yrīdī, en yaa -nōn 'nan 'o 'kū -a Kaifa lē. -Yēē cī Bali -pannōn 'tazan -a lē 'bō zīē -a -ji.

Piēri yōō "da "nyian 'nan ya'a Zozi 'tōa dī

(Mt 26.71-75; Mk 14.69-72; Lk 22.58-62)

²⁵ Tō zīē -a wlu bē, te Simōn Piēri a tian 'e 'tōdī 'tē man 'tē "klannan. En waa laabu -yrō 'nan: «Bii 'gυε, -a -sruzan 'tō nēn "nyian "yie "a?»

Simōn yōō "da, en e 'nan: «An 'ka -a -sruzan 'a dī.»

²⁶ Bali -pannōn 'suzan 'tʊ a fɛ 'bɔ zɪɛ -a -nan. Min nɛn Piɛri -a "trɔɛn cɛɛn bɛ, -a drɪ nɛn, e 'nan Piɛri lɛ 'nan: «Mɛin 'yɪ 'ka 'vale Zozi 'a fei.» ²⁷ Piɛri yɔɔ "da "nyian. 'Nun tɔɔn, ɛn mannɛn wɪ.

*O -kʊ Zozi 'a Rɔm min -kɔnmandan Pilati 'lɛ
(Mt 27.1-2, 11-14; Mk 15.1-5; Lk 23.1-5)*

²⁸ Bodrun puunōn nɛn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'si Zozi 'a Kaifa -va, ɛn o -kʊ -a Rɔm min -kɔnmandan -le -klɔn -ji. Zuif 'nɔn 'ka "o -wla "wʊlɛ Rɔm min -kɔnmandan -le -klɔn -ji dɪ, "tɔgɔ 'o "tri "tɔ Bali 'lɛ, -e 'o vɪlɛ 'o -kɔla Zuif 'nɔn 'lɛ 'si nɔanba -ji "fɛdi da fɛnɪn -blɪdɪ -a dɪ.

²⁹ -Yee "wɛan -kɔnmandan Pilati 'bɔ 'bɛ 'bɔla ɛn e -kʊ o va. Yaa laabʊ -wɪɔ 'nan: «-Mɛ "wɪ nɛn min 'labɛ yaa drɛ, ɛn ka 'wɪ -tɔa "man?»

³⁰ ɛn o 'nan Pilati lɛ 'nan: «"Te 'wɪ 'wɪdɪ "drɛzan "cɛɛ dɪɛ, "te kʊa 'talɛ -a 'i 'va 'gʊ dɪ.»

³¹ ɛn Pilati -a 'vɪ -wɪlɛ 'nan: «'Ka 'bɔ, 'ka 'kʊ -a -e 'ka -yee 'wɪ tin 'ba "le zɪ 'cee -pei -a 'vɪ bɛ -yee 'wɪ 'zʊ.»

ɛn Zuif 'nɔn "o 'nan -yrɛ 'nan: «Ka'a -si -nɔnlɛ 'kʊɛ 'nan 'kʊ min -tɛ dɪ.» ³² Zɪ 'wɪ nɛn Zozi -a 'vɪ 'e 'cɛn 'yee -kadɪ da bɛ 'e 'lɛ sɔɔ zɪɛ.

³³ Tɔɔn ɛn Pilati 'li 'e da 'yee -klɔn -ji. E Zozi laabʊ, ɛn yaa laabʊ -yrɔ 'nan: «Zuif 'nɔn 'lɛ mingɔnnɛn nɛn 'yia?»

³⁴ ɛn Zozi -a laabʊ -yrɔ 'nan: «'I 'bɔ, yɪɛ 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ 'i 'bɔ 'a, -baa minnɪn 'bɛ 'vɪ ɛn "i "man?»

³⁵ Pilati "e -yrɛ 'nan: «Zuif min nɛn maan? 'I 'bɔ flannɔn 'lee Bali -pannōn 'tanɔn 'bɛ 'i 'nɔn 'nan 'mɛin 'tɛ. -Mɛ "nɛn yia drɛ?»

³⁶ ɛn Zozi "e 'nan: «'Trɛda minnɪn "cɛɛ 'an 'tɔ mingɔnnɛn -a dɪ. "Te -wɛɛ 'an 'tɔ mingɔnnɛn -a bɛ, "te 'an 'sunɔn 'an 'ta kʊli -tan, -e minnɪn 'o vɪlɛ

'waan 'nɔn Zuif 'nɔn 'tanɔn lɛ dɪ. 'Trɛ 'gʊɛ -a da minnun "cɛɛ 'an 'tɔ mingɔnnɛn -a dɪ.»

³⁷ Ɛn Pilati -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Yioo, mingɔnnɛn nɛn 'yia?»

Zozi "e 'nan: «-Inyan, -a 'bɔ nɛn i "sia -a vɪnan bɛ an ya -a. An -ta 'trɛda 'nan -e 'an 'wɪ tɪgɪ vɪ minnun lɛ. -Yee "wɛan waan 'ya, minnun pɛɛnɔn nɛn o 'wɪ tɪgɪ -tɔa "bɛ, 'o "trɔɛn -tɔa 'an wei lɛ.»

³⁸ Pilati -a laabɔ -yrɔ 'nan: «-Mɛ "nɛn 'wɪ tɪgɪ 'a?»

Zɪ Pilati 'wɪ zɪɛ -a laabɔ bɛ, e 'bɔla, ɛn e -kʊ "nyian Zuif 'nɔn 'va. Ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Ma'an 'wɪ 'tʊ yɪɛ min 'gʊɛ -a man, -e min 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ. ³⁹ 'Pian 'wɪ nɛn -cɛɛ dra 'e 'cɛn bɛ, 'bɛ cɪ 'nan -te Zuif 'nɔn 'le 'si nɔanba -ji "fɛdi 'bɔ bɛ, an "sia -pʊ 'kɔnzɔn 'tʊ man. -Yee "wɛan maan laabo 'ka 'lɔ 'nan, ka ya "va 'nan 'an 'si Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn man?»

⁴⁰ Tɔɔn, ɛn o pɛɛnɔn -paandɪ 'sia 'e cin va. Waa ve 'nan: «-Cɛjɛ oo! -Cɛjɛ oo! Te 'i 'si min 'labɛ 'bɛ man dɪ oo! Barabazi man nɛn 'i 'si o!» Barabazi 'bɔ zɪɛ, min nɛn e min -tɛ bɛ -nyrɛn.

19

¹ Ɛn Pilati "e 'nan 'sounjanun lɛ 'nan 'o Zozi 'kun, -e 'o -sɔn -ngble -a. ² 'Sounjanun 'bɔ lei 'tan, ɛn waa 'wʊ -a -wulo -man "le -yee mingɔnnɛn kle 'zʊ. O mingɔnnɛn -tralɛ 'tɛndɛn 'tʊ 'si, ɛn waa 'wʊ "da. ³ O -pli "man -a "srɔn te waa ve -yrɛ 'nan: «Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn, 'tʊ 'tɔ bɔ», -e 'o 'pa 'fɔ -a yra.

⁴ Pilati 'bɔla "nyian, ɛn e 'nan Zuif 'nɔn lɛ 'nan: «An "ta -a bɔala 'cɛɛ bei -e 'ka -tɔ 'nan ma'an 'wɪ 'tʊ yɪɛ "man -e 'e 'ka -a 'wɪ 'ji dɪ.» ⁵ Ɛn Zozi 'bɔla te lei

kle "a -a -wulo -man, en mingōnneŋ -trale a "da. -
A -nan nēn, Pilati "e 'nan -wle 'nan: «'Cee min bε,
-nyreŋ "bε.»

⁶ Zi Bali -pannōn 'tanōn 'lee o 'sunōn -a 'yi bε, en
o -paandi 'sia. Waa ve 'nan: «'I -pein yiba "plan da!
'I -pein yiba "plan da!»

En Pilati "e -wle 'nan: «'Ka 'si, -e 'ka -pein yiba
"plan da 'ka 'bō 'a! Kōō ma'an 'wī 'tū yūε "man -e
'e 'ka -a 'wī 'ji dī.»

⁷ Zuif 'nōn "o 'nan -yre 'nan: «'Kve -pei -tō 'wī 'tū a.
'Kve -pei -tō wī zīε -a pε -ji nēn waa -tεa, kōō e 'nan
Bali -pī nēn 'yaa.»

⁸ Zi Pilati 'wī zīε -a 'man bε, en -yee "klandī 'pa
"da. ⁹ Pilati wla "nyian 'yee -klōn -ji, en yaa laabu
Zozi 'lō 'nan: «'I "sia nyin?» 'Pian Zozi 'ka 'wī 'tū 'silε
"da "dī. ¹⁰ En Pilati "e -yre "mēn 'nan: «'An 'bō 'lε nēn
yi'a 'wī 'tū sia "da "dūv? Yi'a tōa 'nan -a -si a 'an 'lō
-e 'an 'si 'i man dūv, en -te 'bε "cεε dī -e 'mēin -pein
yiba "plan da dūv?»

¹¹ Zozi "e 'nan -yre 'nan: «Yi'a 'kōlaman fε -tū dredī
-a 'mēn, te Bali "cεε -si -nōn dī, -yee "wεan min nēn
yaan 'nōn 'yiε bε, -yee 'wī 'wlidī 'bε cī -dan.»

¹² Zi Pilati 'wī zīε -a 'man bε, en yaa -wεedī 'sia
'nan "e "sia Zozi man. 'Pian te Zuif 'nōn -paanman
'nan: «-Te i 'si "man "bε, te 'i 'ka Rōm 'nōn 'le
mingōnneŋ tazan Seza bee -a dī. Kōō min nēn e 'fli
dre mingōnneŋ -a bε, te -a pei a 'e 'padī "man.»

¹³ Zi Pilati 'wī zīε 'bε 'man "nyian bε, en e 'nan
'o Zozi bōla bei. Tōōn en Pilati 'bō -nyran 'yee tin
'ba pein -da. Fε zīε -a -nan a 'e wluandī, waa dre -
kōle -a "le lazo nēn waa -fō. Waa laabo Ebre wei -ji
«Gabata». ¹⁴ Te yidε 'bō min -win -ji 'sεzε, en Zuif 'nōn
a 'wee 'si nōanba -ji "fēdi man dřenan.

-A -nan nɛn Pilati 'e 'nan Zuif 'nɔn 'tanɔn lɛ 'nan:
«'Cee mingɔnnɛn 'bɔ nɛn bɛ.»

¹⁵ ɛn o -paandɪ 'sia 'nan: «'O -tɛ, 'o -tɛ! 'I -pɛin yiba
"plan da!»

ɛn Pilati -a laabv -wlv 'nan: «'An 'cee mingɔnnɛn
-pɛin yiba "plan da?»

Tɔɔn ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «'Kvɛ
mingɔnnɛn a -tvwli "cɛ, waa laabo mingɔnnɛn
Seza.»

¹⁶ 'Wɪ zɪɛ -a da nɛn Pilati 'e 'pɛ 'si Zozi da, ɛn yaa
-pɛindɪ yiba "plan da -si -nɔn.

Zozi -pɛinnan yiba "plan da

(Mt 27.32-44; Mk 15.21-32; Lk 23.26-43)

'Sounjanun -kv Zozi 'a. ¹⁷ Zozi 'bɔ 'bɛ 'yee yiba
"plan 'sia, ɛn o -kv -a fɛnan nɛn waa laabo min -
wulo klo bɛ -a -nan. Waa ve Ebre wei -ji «Gɔlgota».

¹⁸ Fɛ zɪɛ -a -nan nɛn waa pɛin yiba "plan da. O min
-tv pɛin yiba "plan da -a -pɛ "yi "da, ɛn o min -tv pɛin
"nyian yiba "plan da -a -pɛ bv da.

¹⁹ Pilati 'e 'nan 'o yiba 'fɔvɛnɛn da 'crɛn -tɛ, -e 'o 'pa
Zozi 'le yiba "plan ta lou. Waa 'crɛn -tɛ "da 'nan:

«Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn, Nazaretɪ min Zozi.»

²⁰ 'Wɪ 'bɔ a 'e 'crɛn -tɛdɪ Ebre wei -ji, ɛn e ya 'e 'crɛn
-tɛdɪ Latɛn wei -ji, ɛn e ya 'e 'crɛn -tɛdɪ "nyian Grɛk
wei -ji. Zuif 'nɔn "kaga 'wɪ zɪɛ -a ta 'vɪ, kɔɔ fɛnan nɛn
o Zozi pɛin yiba "plan da bɛ, e ya 'fla "srɔn "kogo.

²¹ ɛn Bali -pannɔn 'tanɔn 'kv -a vɪɛ Pilati lɛ 'nan: «Te
'e 'kɔn 'e 'crɛn -tɛdɪ Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn dɪ! 'Pian
'i crɛn -tɛ 'nan, e 'nan 'e ya Zuif 'nɔn 'le mingɔnnɛn
-a!»

²² Pilati -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «'Wɪ nɛn maan crɛn -tɛ bɛ,
ma'an "nyian -a limlan dɪ.»

²³ Zi 'sounjanun cεen Zozi -pεindı man yiba "plan da bε, εn o sɔnun nεn waa 'sɔ "da "bε, waa 'pla sinjεn, εn waa 'sia 'tɔdɔ. -Yee sɔ -gblɔ -tɔ nεn wεε pee 'tɔwli "plɔun bε, wεε 'si, ²⁴ εn waa 'vɪ 'o cin yei 'nan: «Te -kaa 'fɔɪ bɔv dɪ, 'pian -kaa 'lein 'wle tuɔla, -e min nεn e -tria "da "bε, 'o -nɔn -yrε.»

Zi Bali wei nεn 'e 'crεn -tɛdɪ 'e 'cεn bε e 'lε sɔɔ zɪε. E ya 'e 'crεn -tɛdɪ 'nan:

«O 'mεn sɔ pli 'o cin yei,

εn o 'mεn sɔ -gblɔ 'si

'lein 'wle 'tuɔladɪ da.»

'Wɪ zɪε -a 'bɔ nεn 'sounjanun -a drε.

²⁵ Tɔ zɪε -a wlu bε, te yiba "plan nεn o Zozi pεin "da "bε, lımɔn sinjεn a 'o 'tɔdɪ "wlu. Zozi 'bɔ "bɔ 'lee Zozi "bɔ "blu 'lee Klopa nan Mari 'lee Madala lɪ Mari. ²⁶ Zi Zozi 'e "bɔ 'yɪ, te 'e -sruzan nεn yaa ye 'yi "bε -a ye 'e 'tɔdɪ 'e "bɔ "srɔn "bε, εn e 'nan 'e "bɔ "lε 'nan: «'ɪ 'pɪ nεn bε o.» ²⁷ εn Zozi -a 'vɪ 'e -sruzan zɪε -yrε 'nan: «'ɪ "bɔ "nεn bε o.» 'Wɪ nεn Zozi -a 'vɪ bε, -a da nεn -a -sruzan -a drε, 'e yiε 'tɔ -a "bɔ 'va.

Zozi 'kanan

(Mt 27.45-56; Mk 15.33-41; Lk 23.44-49)

²⁸ Zozi -a -tɔ 'nan 'e 'wɪ pεεnɔn 'lε sɔɔ, εn e 'nan "mεn 'nan: «'Yi dra 'an -tεa.» Zi 'wɪ nεn 'e 'crεn -tɛdɪ bε 'e 'lε sɔɔ zɪε. ²⁹ -Wεn 'wle nεn e -fɔla -trilii bε, -a -pɔ -tɔ a 'sounjanun 'bɔ 'lɔ -wee mlinvε -a. εn o sɔ -tɔ 'si, waa 'fɔ -wεn zɪε -a, waa yrɪ -cεan "nεn, εn waa -tɔ -a 'lebo "nεn. ³⁰ Zi Zozi cεen -a flɔndɪ man "ji "bε, εn e 'nan: «'Wɪ pεεnɔn 'e 'lε sɔɔ "mεn.» -A -nan nεn 'e 'wulo -fɔ 'e 'wlu, εn 'e yiε 'lε 'wɔ.

³¹ 'Yaa yi da nεn, εn Zuif 'nɔn 'tanɔn 'kɔ Pilati trɔ 'balε 'nan minnun nεn o o -pεin yiba "plan da bε, o o cεin "yee -e 'o o 'si 'nan. Waa drε zɪε, kɔɔ -te tɔ cεen

bε, -wee 'flinla "yi nɛn, ɛn o 'ka "vale min -kadɪ 'e 'fʊ
'e 'padɪ yiba "plan da dɪ.

³² Pilati 'sounjanun 'pa 'sia 'nan 'o 'kʊ -a drɛ. Zɪ
'o 'bɔla 'nan nun bε, ɛn min "fli "nɛn o o pɛin Zozi
"srɔn "bε, waa -tʊ cɛin "fli yee, ɛn waa -tʊ cɛin "fli
yee. ³³ O 'bɔ Zozi da, ɛn waa 'yɪ 'nan e ya 'e 'kadɪ -
yee "wɛan wa'a cɛin "yeelɛ dɪ. ³⁴ 'Pian 'sounja min
-tʊ Zozi 'fɔn 'e 'sɛan da 'yee -tin -a. 'Nun tɔɔn 'yi -
sran, ɛn nyɛn -sran.

³⁵ Min 'bɔ nɛn e 'wɪ 'gʊɛ -a -nan 'yɪ bε, -a san 'bɛ
'vɪ. Yaa 'vɪ 'nan -e 'ka 'bɔ "nyian 'ka yɪ -tɛra "da. 'Wɪ
nɛn yaa 'vɪ 'gʊɛ, 'wɪ 'kpa nɛn, ɛn -a 'bɔ "e -tɔa 'nan e
ya 'wɪ 'kpa -a.

³⁶ 'Wɪnun 'bɔ zɪɛ e drɛ 'nan -e Bali wei nɛn 'e 'crɛn
-tɛdɪ bɛ 'e 'lɛ sɔɔ. E ya 'e 'crɛn -tɛdɪ 'nan:

«-A 'wlɛ -tʊwli 'ka 'wia dɪ.»

³⁷ ɛn e ya "nyian 'e 'crɛn -tɛdɪ fɛ pee -nan 'nan:

«Min nɛn waa 'fɔn bε,

-a lɛ nɛn min pɛɛnɔn yɪɛ 'e 'fʊ.»

Zozi wɔnan

(Mt 27.57-61; Mk 15.42-47; Lk 23.50-56)

³⁸ Min -tʊ nɛn waa laabo Zozɛfʊ bε, e "sia Ari-
mate, Zozi -sruzan nɛn. 'Pian 'e "klanman Zuif 'nɔn
'tanɔn 'lɔ 'lɛ "wɛan, e ya -a -sru 'e yɔɔdɪ. Zozɛfʊ -si
trʊ 'ba Pilati -lɔ 'nan 'e Zozi pa -nɔn 'yrɛ -e 'e wʊ.
Pilati -a -si -nɔn -yrɛ, ɛn e -kʊ Zozi 'kadɪ 'bɔ 'silɛa.

³⁹ Nikodɛm nɛn yɪ -tʊ da e -kʊ Zozi 'va -pei -man bε,
'e "ta wʊ "nyian 'e 'lɔ le 'yile nɛn waa wo min pa
man bε -a. 'Yile zɪɛ, e ya 'e baadɪ mire 'lee aloɛ -a,
ɛn -a kilo a -fuba yaaga. ⁴⁰ 'O 'vale Zozɛfʊ -a, -wɛɛ
Zozi pa yrɪ. O 'yile -sɛn sɔ ji ɛn waa drɛ 'a. Zɪ Zuif
'nɔn 'wee pa dra zɪɛ -e 'o wʊ.

41 Fɛnan 'bɔ nɛn o Zozi pɛin yiba "plan da bɛ, fei -tɔ a -a "srɔn. Fei zɪɛ -a da bɛ, min -yrɛ nɛn waa cɛɛn -kɔlɛ -ji bɛ -a -tɔ a -nan. -Yrɛ zɪɛ wa'a tian min wɔlɛ "ji "dɪ. 42 -A 'bɔ 'ji nɛn o Zozi 'wɔ. Zuif 'nɔn 'le 'flinla "yi a -tanan bɔdɪ -a, ɛn -yrɛ 'bɔ a "nyian -kogo -yee "wɛan -a ji nɛn o Zozi 'wɔ.

20

Zozi wluan -kanɔn 'va (Mt 28.1-8; Mk 16.1-8; Lk 24.1-12)

1 'Mɔnnɛn yi da, bodrun puunɔn, te klunglun 'nɛn a tian, ɛn Madala lɪ Mari -kɔ Zozi -yrɛ da. -Kɔlɛ nɛn o -yrɛ 'bɔ 'lɛ 'wɔ 'a bɛ, yaa 'yɪ 'e 'sidɪ "nɛn. 2 Mari 'li 'e da flan -a, ɛn e -kɔ e 'bɔ Simɔn Piɛri 'lee Zozi -sruzan 'tɔ nɛn Zozi -a ye "yi "bɛ o man, ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «O Minsan pa 'si 'yrɛ -ji, ɛn fɛnan nɛn o kɔ -a bɛ kɔ'a tɔa dɪ.»

3 Piɛri 'lee Zozi -sruzan zɪɛ o 'bɔla ɛn o -kɔ -yrɛ da. 4 O "flinɔn 'ko flan -a, 'pian min -tɔ bɛ, e flan bli e mlin Simɔn Piɛri da. -Yɛɛ 'bɔla -yrɛ da 'e 'flin. 5 'Pian ya'a -wlalɛ -nan nun dɪ, e 'kunnan ɛn 'e yɪɛ 'tɔ -yrɛ 'bɔ 'ji. Sɔnun nɛn waa 'pa Zozi man bɛ yaa 'yɪ. 6 Simɔn Piɛri 'bɔla -yee -sru, ɛn "bɛ wla 'wɔ 'yrɛ 'bɔ 'ji nun. E sɔnun nɛn waa 'pa Zozi man bɛ -a 'yɪ 'e -srandɪ. 7 Sɔ nɛn waa -tɔ Zozi 'wulo -man bɛ, yɛɛ 'yɪ 'e -srandɪ 'e 'to, te e ya 'e plindɪ. 8 ɛn Zozi -sruzan nɛn e 'bɔla paan 'e tɛdɛ bɛ, "e wla 'wɔ "nyian -yrɛ 'bɔ 'ji nun. Zɪ yaa -nan 'yɪ bɛ, ɛn e yɪ -tɛra "da 'nan Zozi wluan -kanɔn 'va. 9 Tɔ zɪɛ -a wlu bɛ, te 'wɪ nɛn 'e 'crɛn -tɛdɪ Bali -le 'fluba 'ji 'nan: Zozi -kaa -e 'e 'wluan -kanɔn 'va bɛ, -a -srunɔn 'ka tian -a -ci manlɛ dɪ. 10 Zozi -srunɔn "fli "bɛ, o 'li 'o da 'wee vɛ -nan.

*Zozi 'e 'fli kəən Madala li Mari lə
(Mt 28.9-10; Mk 16.9-11)*

¹¹ En Mari "e fuv 'e 'tədi -yrε 'bə "srən, te e -wua. E ya -wuənan en e 'kunnan 'e yiε 'tə -yrε -ji nun. ¹² En e Bali -le 'pasianən nən laji bε o "fli 'yi 'o 'ta le sə 'fuvu 'a fənan nən o Zozi pa 'pla bε -a -nan. -A -tu a 'e -nyrandi -a -wulo -man zia, en -a -tu a 'e -nyrandi -a cəin -man zia.

¹³ Bali -le 'pasianən -a laabu li zιε -yrə 'nan: «-Mε "le "wεan nən i ya -wuənan?»

En li bε e -wlε 'nan: «Minnun 'an 'san pa 'si 'yrε -ji, en fənan nən waa 'pla bε ma'an təa di, -yee "wεan an ya -wuənan.»

¹⁴ E 'wι zιε -a 'vι, "yεε vιnan 'e man lila, te e min -tu ye 'e 'tədi. Min zιε Zozi nən, 'pian ya'a -təle 'nan Zozi nən di.

¹⁵ En Zozi 'bə -a laabu -yrə 'nan: «-Mε "le "wεan nən i ya -wuənan? -Tι nən yia -wεεman?»

Mari -a nrən 'e 'ji 'nan min nən e 'nyranman "paa fei 'bə da bε -nyrən. En e 'nan -yrε 'nan: «'An 'san, -te yiε 'si 'yrε -ji bε, fənan nən yia 'pla bε, 'i vι 'mən -e 'an 'kν -a 'sia.»

¹⁶ En Zozi -a laabu: «Mari!»

Mari 'e man lila, en yaa 'vι -yrε Ebre wei -ji 'nan: «Rabuni!» -A -ci nən 'nan Bali -le 'wι "paazan.

¹⁷ Zozi "e -yrε 'nan: «Te 'i klε 'an man di! Ma'an tian 'kolε 'an "tι 'va di. 'I 'kν -a vι 'an "bυnun lε 'nan: «An "ta -ko 'an "tι 'va, e ya 'ka "tι "a. An "ta -ko 'mən Bali va, e ya 'cee Bali -a.» »

¹⁸ En Madala li Mari -kν -a vιlε Zozi -srunən lε. Yaa 'vι -wlε 'nan 'e Minsan 'yi, en e 'wι nən Zozi -a 'vι -yrε "bε, -a tin 'ba -wlε.

*Zozi 'e 'fli kəɔn 'e -srunən lɛ**(Mt 28.16-20; Mk 16.14-18; Lk 24.36-49)*

¹⁹ 'Mənnən yi 'bɔ 'lein zɪɛ -a funninmlan, ɛn Zozi -srunən 'o cin 'yɪ 'kən 'tʊ -ji. 'Kən zɪɛ waa -fɔ -ji, o ya "klannan Zuif 'nən 'tanən 'lɔ 'le "wɛan. 'Nun tɔn, ɛn Zozi 'bɔla o va, e -tɔ o yei, ɛn e -wlɛ 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nən 'cɛɛ!» ²⁰ E 'wɪ zɪɛ -a 'vɪ, ɛn 'e -pelanun kəɔn -wlɛ 'lee 'e 'sɛan da. Zɪ o Minsan 'yɪ bɛ, o 'ci nran.

²¹ ɛn Zozi -a 'vɪ "nyian -wlɛ 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nən 'cɛɛ! Zɪ 'an 'tɪ 'an 'pa 'sia bɛ, -a da nɛn 'an 'bɔ "nyian "an 'ka "paa -sia.» ²² E cɛɛn 'wɪ zɪɛ -a vɪdɪ man, tɔn ɛn 'e 'le fulɔ fɛɛn o man, ɛn yaa 'vɪ -wlɛ 'nan: «Bali lei 'saun nɛn bɛ, e ya 'cee vɛ -a, 'ka 'si. ²³ Minnun nɛn o 'wɪ 'wɪdɪ drɛ, ɛn kaa 'vɪ 'nan -wee 'wɪ 'wɪdɪ fui bɛ, te Bali -wee 'wɪ 'wɪdɪ fui. ɛn -te ka'a -wee 'wɪ 'wɪdɪ "fuilɛ dɪɛ, Bali 'ka -wee 'wɪ 'wɪdɪ 'fuiman dɪ.»

Zozi 'e 'fli kəɔn Toma lɛ

²⁴ Tʊ zɪɛ -a wlu bɛ, -a -sruzan 'tʊ nɛn waa laabo Toma bɛ, te e 'ka 'nan dɪ. Waa laabo "nyian "flɛn. ²⁵ Zɪ e -ta bɛ, ɛn Zozi -srunən -mienun -a 'vɪ -yrɛ 'nan: «Kʊ Minsan 'yɪ.»

ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «-Te ma'an tian -a -pɛ nɛn waa pɛin bɛ -a "pa 'ji yɪɛ dɪɛ, ma'an yi 'tɛala "da 'mlənmlən dɪ. 'An 'pɛ 'wlɛ -tɔala -a "pa 'ji, ɛn 'an 'pɛ "paa -a 'sɛan 'ji 'vaa, ɛn an yi -tɛala 'wɪ nɛn kaa 'vɪ 'gʊɛ -a da.»

²⁶ Yi 'səra "bɛ -sru, Zozi -srunən a 'o cin yɪdɪ "nyian 'kuin, te Toma a 'siɛn o va. 'Kən 'bɔ -kpɛinnun a 'e 'fɔdɪ -ji, 'nun tɔn ɛn Zozi bɔla o va, e -tɔ o yei ɛn e 'nan -wlɛ 'nan: «Bali 'e 'fɔdɪ -trɔɔ -nən 'cɛɛ.» ²⁷ ɛn Zozi -a 'vɪ Toma lɛ 'nan: «'An -pelanun

nɛn 'gʊ, 'i -pli 'i -pɛ 'wɛ 'a 'gʊ, ɛn 'i 'pɛ 'pa "nyian 'an 'sɛan 'ji. 'I yi -tɛra "da, tɛ 'i 'ci -fɔɔ "nyian dɪ.»

²⁸ Toma "e -yrɛ 'nan: «Yiɛ cɪ 'an 'san -a, ɛn yiɛ cɪ 'mɛn Bali -a.»

²⁹ ɛn Zozi -a 'vɪ -yrɛ "mɛn 'nan: «Yian 'yɪ, -yee "wɛan nɛn i yi -tɛra 'an da. Minnun nɛn o yi -tɛala 'an da tɛ wa'a 'an yɪɛ dɪɛ, Bali -lɛ -fɛa a o man.»

-Mɛ "lɛ "wɛan nɛn o 'fluba 'gʊɛ -a crɛn -tɛ?

³⁰ Zozi 'lɛbo "fɔ wɪ "kaga drɛ 'e -srunɔn yiɛ man, tɛ 'bɛ 'ka 'e 'crɛn -tɛdɪ 'fluba 'gʊɛ -a -ji dɪ. ³¹ 'Pian 'winun nɛn 'gʊɛ, wɛɛ 'crɛn -tɛ 'nan -e 'ka yi -tɛra "da 'nan min nɛn Bali -a 'si "va, ɛn e ya Bali -pɪ -a bɛ Zozi nɛn. -Tɛ ka yi -tɛra Zozi da bɛ, 'belidɪ nɛn ya'a 'nyaan dɪɛ, e dra 'cee vɛ -a.

21

Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn 'sɔravli "lɛ

¹ "Bɛ -sru ɛn Zozi 'e 'fli kɔɔn 'e -srunɔn lɛ "nyian 'yi nɛn waa laabo Tiberia bɛ -a man. Zɪ 'e 'fli kɔɔn -wɛ "bɛ, -a -nan wɪ nɛn 'gʊ. ² Yi -tʊ da tɛ -a -srunɔn a 'o cin yɪdɪ. Simɔn Piɛri, 'lɛɛ Toma nɛn waa laabo "nyian "flɛn bɛ, 'lɛɛ Natanaɛl nɛn 'e "sia 'fla nɛn waa laabo Kanan bɛ -a da Galilɛ 'lɛglɔn 'ji bɛ, 'lɛɛ Zebede -pɪnun 'lɛɛ Zozi -srunɔn "fli "pɛɛ 'bɛ cɪ. ³ ɛn Simɔn Piɛri -a 'vɪ -wɛɛ 'nan: «An "ta -ko pɔ -tɛɛ.» O 'nan -yrɛ 'nan: «'Kʊ 'bɔ "nyian, "kʊ -koo 'i -sru.» O -kʊ, ɛn o -fɔ -klʊ -ji. -Pɛi zɪɛ -a man bɛ, wa'a pɔ -tɛɛ 'mlɔnmlɔn dɪ.

⁴ Tʊ "ɛ vɪnan 'e 'cɛn bodrun, tɛ Zozi a 'e 'tɔdɪ 'yi 'plo da. 'Pian Zozi -srunɔn 'ka -a -tɔɛ "lɛ Zozi nɛn dɪ.

⁵ ɛn Zozi -a laabʊ -wɔɔ 'nan: «-Gobonun, ka pɔ "tiɛnnɛn 'yɪ?»

O 'nan -yrε 'nan: «-Cεjε, ku'a -vε -tελε dι.»

⁶ En Zozi 'e 'nan -wlε 'nan: «'Ka 'cee "se 'wεεn -klv 'bɔ -pε "yi "da zia, pɔ -sεan "ji.» Waa drela "da, εn pɔ "kaga "sεn -wee "se "ji, -yee "wεan wa'a -kɔlale "nyian "se zιε -a -klandι -a dι.

⁷ -A -nan nen Zozi -sruzan 'tv nen Zozi -a ye "yi "bε, e 'nan Pieri lε 'nan: «Minsan nen!» Zi Simɔn Pieri -a 'man 'nan Minsan nen bε, εn e 'yee sɔ nen yaa wo sɔ ta lou "bε -a 'sia, yaa 'wv 'e man, εn e -fɔ 'yi 'va 'nan -e 'e 'ku 'yi 'plo man. E sɔ zιε -a 'sv 'e man 'nyranman 'padι -le "wεan.

⁸ Zozi -srunɔn -mienun bε, "o "ta 'wɔla 'klv -ji, te o -taa "se "nen 'e fadι pɔ -a bε -a -klandι -a 'o -sru. Fεnan nen o 'si bε, -a -nan bɔa -mεnlie -fuba 'soolu. ⁹ Zi o sɔɔnla 'klv -ji bε, εn o 'tε 'yi 'e 'sɔndι, te pɔ a "da 'e 'padι, εn 'kpɔun a -a "srɔn.

¹⁰ En Zozi 'e 'nan -wlε 'nan: «Pɔ nen kaa -tε bε, 'ka 'ta -a -mie -a.»

¹¹ Simɔn Pieri -fɔ -klv -ji, εn e "se "nen 'e fadι pɔ -dandan -a bε -a klan 'yi 'plo man. Pɔ a "se 'bɔ 'ji "kaga, -a -yaa tv -fuba 'soolu 'wlε yaaga bɔa, 'pian ya'a 'fvι bulε dι.

¹² En Zozi -a 'vι -wlε 'nan: «'Ka 'ta fεnun -blι!» - A -srunɔn 'bɔ 'tv 'ka -kɔlale -a laabv dι -a -yrɔ 'nan -tι nen dι. Kɔɔ o pεεnɔn -a -tɔ 'nan Minsan 'bɔ nen.

¹³ Zozi pli o "srɔn, e 'kpɔun 'sia, yaa pli o man, εn e pɔ 'sia, yaa pli o man.

¹⁴ Zozi 'fli -kɔɔndι 'e -srunɔn lε te 'e wluan -kanɔn 'va bε, -a 'pa yaagazan nen zιε.

Zozi 'wι tin 'ba Pieri lε

¹⁵ Zi o cεen fεnun -blidι man bε, εn Zozi -a laabv Simɔn Pieri -lɔ 'nan: «Zan -pι Simɔn, yian ye "yi e "mlian 'i bɔεnun 'gvε -wee 'an yidι "yi "da?»

Simōn 'e -yrε 'nan: «-Inyan, Minsan, yia -tōa 'nan mēin ye "yi.»

En Zozi 'e -yrε 'nan: «'I yie 'tō 'mēn 'bla 'nennun va!»

¹⁶ Zozi -a 'pa "flizan laabv -yrō. E 'nan: «Zan -pɪ Simōn, yian ye "yi?»

Pieri 'e -yrε 'nan: «-Inyan, Minsan, yia -tōa 'nan mēin ye "yi.»

En Zozi 'e -yrε 'nan: «'I yie 'tō 'mēn 'blanun va!»

¹⁷ Zozi -a 'pa yaagazan laabv "nyian -yrō. E 'nan: «Zan -pɪ Simōn, yian ye "yi?»

En Pieri ta dre 'trōdrō, kōō e 'wɪ -tūwli laabv -yrō 'e cin -sru 'e 'pa -a yaaga. En Pieri -a 'vɪ -yrε 'nan: «Minsan, i 'wɪ pēenōn tōa. Yia -tōa 'nan mēin ye "yi.»

En Zozi -a 'vɪ -yrε 'nan: «'I yie 'tō 'mēn 'blanun va! ¹⁸ Maan ve yie 'wɪ tɪgl 'a 'nan: Tū nēn te i ya "wēnnōn bε, yie 'i -tīēn -tōa 'i 'bō 'a -e 'i 'kū fēnan nēn i cɪ "va "bε -a -nan. 'Pian tū nēn i dra ceje bε, min pee 'bε 'i -yrūman -e 'e 'kū 'yia fēnan nēn i 'ka "va "dīε -a -nan.»

¹⁹ Zɪ Pieri -taa "kalε -e 'e Bali 'tō dre -dan bε, -a da -kōnnēn "nēn Zozi -a -fō. E cēēn 'wɪ zīε -a vɪdɪ man, ēn e 'nan Pieri lε 'nan: «'I -sōōnla 'an -sru!»

²⁰ Pieri 'e 'man 'lila, ēn 'e yie 'tō 'o -sru, te e Zozi -sruzan nēn Zozi -a ye "yi 'kpa bε -a ye. -A -sruzan zīε, -yēε tēēn yī -tū da Zozi 'pε -ji, te o ya fēnun -blnan, ēn yaa laabv -yrō 'nan: «Minsan, -tūε "ta 'i -nōan 'i 'nanmannōn lε?» ²¹ Zɪ Pieri -a 'yɪ bε, ēn yaa laabv Zozi 'lō 'nan: «Minsan, min 'labε "nun, -mε "wɪ 'bε bōa -yee "man?»

²² En Zozi -a 'vɪ -yrε 'nan: «-Te an ya "va 'nan 'e 'fū -trilii -e 'an 'tadɪ 'e bō bε, 'yie 'wɪ 'tū 'ka 'ji dɪ. 'I 'bō, 'i -sōōnla 'an -sru.»

²³ "Wɪ zɪɛ e fuila "man "bɔɪnɪn yei 'nan Zozi -sruzan zɪɛ, ya'a 'li 'kaa 'mlɔnmlɔn dɪ. 'Pian Zozi 'ka -a vɪɛ Pɪɛrɪ lɛ 'nan ya'a 'kaa dɪ. Zozi "e 'vɪ 'nan: «-Te an ya "va 'nan 'e 'fɔ -nan -trilii -e 'an 'tadɪ 'e bɔ bɛ, 'yie 'wɪ 'tɔ 'ka 'ji dɪ.»

²⁴ Zozi -sruzan zɪɛ, -yɛɛ cɪ 'winun 'gɔɛ -a -nan yɪzan -a, ɛn -yɛɛ cɪɛn -tɛ. Kɔa -tɔa 'nan 'winun nɛn yaa 'vɪ bɛ 'wɪ 'kpa nɛn.

²⁵ Zozi 'wɪ "kaga "pee dre "nyian. -Te waa pɛɛnɔn 'cɪɛn -tɛ paan bɛ, 'an 'ci "nrɔnman 'nan -a 'flubanun 'bɔ 'ka 'sɔa 'trɛ 'gɔɛ -a da "fo "dɪ.

Bali -le 'fluba 'trε Zozi blamin pli Bali man 'e 'pee

New Testament in Yaouré

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaouré

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaouré

© 1999, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

ff06db1d-9f3b-5426-a70e-8791739b38bc